

GENERÁLNA PROKURATÚRA SLOVENSKEJ REPUBLIKY
Štúrova 2, 812 85 Bratislava

ZHODNOTENIE

stavu zákonnosti v postupe a rozhodovaní orgánov verejnej správy na úseku nezákonného umiestňovania odpadov podľa zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a stavu zákonnosti v postupe orgánov činných v trestnom konaní pri neoprávnenom nakladaní s odpadmi

Zdroj: Prezídium PZ, NCODK

Bratislava 2024

Obsah

Predkladacia správa	3
Zoznam použitých skratiek	5
Kapitola 1. v gescii netrestného odboru Generálnej prokuratúry SR	6
ČASŤ 1.A. Doterajšie poznatky prokuratúry o postupe a rozhodovaní orgánov verejnej správy na úseku nezákonného umiestňovania odpadov	6
1.A.1. Počet poznatkov a ich zameranie	6
1.A.2 Spôsob vybavenia vecí	8
ČASŤ 1. B. Poznatky okresných prokuratúr a krajských prokuratúr získané previerkami na orgánoch verejnej správy na úseku nezákonného umiestňovania odpadov.....	9
1.B.I. Oznámenia fyzických osôb a právnických osôb o nezákonne umiestnenom odpade na nehnuteľnosti podľa § 15 ods. 1 a 2 zákona o odpadoch	10
1.B.II. Konanie o určení zodpovednej osoby podľa § 15 odsek 8 zákona o odpadoch.....	17
1.B.III. Konanie o určení osoby povinnej zabezpečiť zhodnotenie alebo zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu podľa § 15 ods. 14 zákona o odpadoch.....	28
1.B.IV. Priestupky a iné správne delikty podľa § 115 a § 117 zákona o odpadoch ..	43
Kapitola 2. v gescii trestného odboru Generálnej prokuratúry SR	64
ČASŤ 2.A. Tabuľková časť	65
ČASŤ 2.B. Previerková časť	66
Časť 2. B. 1. Previerkovej časti	79
Časť 2. B. 2. Previerkovej časti	83
Kapitola 3. Závery	91
Časť 3.A. Závery netrestného odboru Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky	91
Časť 3.B. Závery trestného odboru Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky .	100
Časť 3.C. Spoločné závery.....	104

Predkladacia správa

Podľa Plánu hlavných úloh prokuratúry Slovenskej republiky na rok 2024 orgány prokuratúry plnili úlohu č. 10 zameranú na zhodnotenie stavu zákonnosti v postupe a rozhodovaní orgánov verejnej správy na úseku nezákonného umiestňovania odpadov podľa zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a stavu zákonnosti v postupe orgánov činných v trestnom konaní pri neoprávnenom nakladaní s odpadmi.

Prokurátormi trestného odboru Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, špecialistami na trestnú činnosť proti životnému prostrediu, bolo preto vypracované zhodnotenie za trestný odbor týkajúce sa stavu zákonnosti v postupe orgánov činných v trestnom konaní pri neoprávnenom nakladaní s odpadmi a prokurátormi netrestného odboru Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky zhodnotenie za netrestný odbor týkajúce sa stavu zákonnosti v postupe a rozhodovaní orgánov verejnej správy na úseku nezákonného umiestňovania odpadov podľa zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktoré boli spojené do jedného súhrnného zhodnotenia Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky.

Právo na priaznivé životné prostredie je v právnom poriadku Slovenskej republiky zakotvené na ústavnej úrovni v dvoch právnych predpisoch rovnakej právnej sily, a to v ústavnom zákone č. 460/1992 Zb. a v ústavnom zákone č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd.

Podľa článku 44 ústavného zákona č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky

(1) Každý má právo na priaznivé životné prostredie.

(2) Každý je povinný chrániť a zveľaďovať životné prostredie a kultúrne dedičstvo.

(3) Nikto nesmie nad mieru ustanovenú zákonom ohrozovať ani poškodzovať životné prostredie, prírodné zdroje a kultúrne pamiatky.

(4) Štát dbá o šetrné využívanie prírodných zdrojov, o ochranu poľnohospodárskej pôdy a lesnej pôdy, o ekologickú rovnováhu a o účinnú starostlivosť o životné prostredie a zabezpečuje ochranu určeným druhom voľne rastúcich rastlín a voľne žijúcich živočíchov.

(5) Poľnohospodárska pôda a lesná pôda ako neobnoviteľné prírodné zdroje požívajú osobitnú ochranu zo strany štátu a spoločnosti.

(6) Podrobnosti o právach a povinnostiach podľa odsekov 1 až 5 ustanoví zákon.

Podľa článku 45 ústavného zákona č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky má každý právo na včasné a úplné informácie o stave životného prostredia a o príčinách a následkoch tohto stavu.

Podľa článku 35 ústavného zákona č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina

základných práv a slobôd ako ústavný zákon Federálneho zhromaždenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky

(1) Každý má právo na priaznivé životné prostredie.

(2) Každý má právo na včasné a úplné informácie o stave životného prostredia a prírodných zdrojov.

(3) Nikto nesmie pri výkone svojich práv ohrozovať ani poškodzovať životné prostredie, prírodné zdroje, druhové bohatstvo prírody a kultúrne pamiatky nad mieru ustanovenú zákonom.

Ako je zrejmé z citovaných článkov Ústavy Slovenskej republiky a ústavného zákona č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd ako ústavný zákon Federálneho zhromaždenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, životné prostredie je neoddeliteľnou súčasťou každodenného života občanov Slovenskej republiky a jeho ochrana predstavuje jednu z kľúčových hodnôt modernej spoločnosti. Uvedený ústavný princíp podčiarkuje význam udržateľnosti a ochrany prírody ako národného záujmu. Životné prostredie predstavuje základný priestor pre existenciu a rozvoj spoločnosti, z dôvodu ktorého je starostlivosť o jeho ochranu kľúčová, a to nielen pre súčasné generácie, ale aj pre budúce pokolenia. Právo na priaznivé životné prostredie je základné právo, ktoré vyplýva z ochrany zdravia a kvalitného života jednotlivcov a celých spoločností. Jeho podstatou je právo každého človeka žiť v prostredí, ktoré je vhodné a zdravé pre jeho život, zdravie a pohodu. Tento pojem sa stále viac uznáva na národnej i medzinárodnej úrovni, a to najmä v súvislosti so zvyšujúcimi sa environmentálnymi problémami, ako sú znečistenie, zmena klímy, odlesňovanie, vyčerpávanie prírodných zdrojov a strata biodiverzity.

Zoznam použitých skratiek

Zhodnotenie stavu zákonnosti v postupe a rozhodovaní orgánov verejnej správy na úseku nezákonného umiestňovania odpadov podľa zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a stavu zákonnosti v postupe orgánov činných v trestnom konaní pri neoprávnenom nakladaní s odpadmi – „zhodnotenie“

Hľadiská k zhodnoteniu stavu zákonnosti v postupe a rozhodovaní orgánov verejnej správy na úseku nezákonného umiestňovania odpadov podľa zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a stavu zákonnosti v postupe orgánov činných v trestnom konaní pri neoprávnenom nakladaní s odpadmi – „hľadiská“

Obdobie od 01.01.2022 do 30.06.2023 – „sledované obdobie“

Trestný zákon – „Tr. zák.“

Trestný poriadok – „Tr. por.“

Trestný čin neoprávneného nakladania s odpadmi podľa § 302 Trestného zákona – „trestný čin podľa § 302 Tr. zák.“

Zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov – „zákon o odpadoch“

Zákon č. 91/2016 Z. z. o trestnej zodpovednosti právnických osôb a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov – „zákon o TZPO“

zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov - „správny poriadok“

zákon č. 372/1990 Z. z. o priestupkoch v znení neskorších právnych predpisov - „zákon o priestupkoch“

Generálna prokuratúra Slovenskej republiky – „GP SR“

Prokurátori krajských prokuratúr, špecialisti na trestnú činnosť proti životnému prostrediu – „prokurátori – špecialisti KP“

Poverení prokurátori okresných prokuratúr na trestnú činnosť proti životnému prostrediu – „poverení prokurátori OP“

Odbor odhaľovania nebezpečných materiálov a environmentálnej kriminality, Národnej centrály osobitných druhov kriminality Prezídia Policajného zboru – „NCODK“

Vyšetrovateľ odboru odhaľovania nebezpečných materiálov a environmentálnej kriminality, Národnej centrály osobitných druhov kriminality Prezídia Policajného zboru – „vyšetrovateľ NCODK“

Okresný úrad, odbor starostlivosti o životné prostredie – „OÚ“

Slovenská inšpekcia životného prostredia – „SIŽP“

Regionálna veterinárna a potravinová správa – „RVPS“

Orgán činný v trestnom konaní – „OČTK“

Slovenská republika – „SR“

Krajská prokuratúra – „KP“

Okresná prokuratúra – „OP“

Okresný súd – „OS“

Životné prostredie – „ŽP“

---

v nasledujúcom texte sú termíny použité aj vo forme vyššie uvedených skratiek

Kapitola 1.

v gescii netrestného odboru Generálnej prokuratúry SR

Na plnení tejto plánovanej úlohy sa podieľali prokurátori – špecialisti vykonávajúci pôsobnosť prokuratúry v netrestnej oblasti. Úlohou krajských prokuratúr bolo na základe podkladov z okresných prokuratúr spracovať zhodnotenie stavu zákonnosti v územnom obvode ich pôsobnosti a formulovať zovšeobecňujúce závery vyplývajúce z jednotlivých častí danej úlohy.

Samotná previerková činnosť bola zameraná na preskúmanie a zhodnotenie konkrétnych poznatkov o zákonnosti rozhodovania miest, obcí, okresných úradov, odborov starostlivosti o životné prostredie, okresných úradov, odborov opravných prostriedkov, referátov starostlivosti o životné prostredie vo veciach štátnej správy odpadového hospodárstva. Zhromaždenie poznatkov získaných previerkovou činnosťou jednotlivými prokuratúrami sa vzťahovalo na postup a rozhodovanie orgánov verejnej správy na úseku nezákonného umiestňovania odpadov v období od 01.01.2022 do 30.06.2023.

Potreba plnenia danej úlohy reflektuje na neustále rastúcu dôležitosť tém životného prostredia. Nezákonne umiestnený odpad, t.j. čierne skládky predstavujú závažný environmentálny problém. Vznikajú skoro v každej obci napriek osвете, technológiám na separáciu a recykláciu odpadu či zberným dvorom. Čierne skládky tvorí odpad pohodený voľne v prírode, či v uliciach miest a obcí. Okrem estetického hľadiska majú nelegálne skládky negatívny vplyv na rastlinstvo a živočíchy vyskytujúce sa v jej blízkosti. Môžu ohroziť kvalitu vody, pôdy, ovzdušia a taktiež ľudské zdravie. Napriek sankciám hroziacim za vytváranie takýchto skládok však ich počet neklesá.

ČASŤ 1.A.

Doterajšie poznatky prokuratúry o postupe a rozhodovaní orgánov verejnej správy na úseku nezákonného umiestňovania odpadov

V tejto časti sú zhodnotené doterajšie poznatky jednotlivých prokuratúr týkajúcich sa preskúmania zákonnosti postupov a rozhodovacej činnosti orgánov verejnej správy na úseku nezákonného umiestňovania odpadov podľa zákona o odpadoch zistené za obdobie od 01.01.2022 do 30.06.2023 a spôsoby ich vybavenia.

1.A.1. Počet poznatkov a ich zameranie

Počet poznatkov okresných a krajských prokuratúr a ich zdroje dokumentuje tabuľkový prehľad, štruktúrovaný podľa územných obvodov jednotlivých krajských prokuratúr. Údaje v tabuľkách sú členené ako na okresnej, tak aj na krajskej úrovni.

Krajská prokuratúra Bratislava

	KP BA	OP BA I	OP BA II	OP BA III	OP BA IV	OP BA V	OP MA	OP PK	spolu
podnety	-	-	-	-	-	-	-	-	-
previerky	-	-	-	-	-	-	-	-	-
iné poznatky	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Krajská prokuratúra Trnava

	KP TT	OP DS	OP GA	OP PN	OP SE	OP SI	OP TT	spolu
podnety	-	-	-	-	-	-	-	-
previerky	-	-	-	-	-	-	-	-
iné poznatky	-	-	-	-	-	-	-	-

Krajská prokuratúra Trenčín

	KP TN	OP TN	OP PD	OP PB	OP BN	OP PE	OP NM	spolu
podnety	1	-	1	-	-	-	-	2
previerky	-	-	-	-	-	-	-	-
iné poznatky	-	-	-	-	-	-	-	-

Krajská prokuratúra Nitra

	KP NR	OP KN	OP LV	OP NR	OP NZ	OP TO	spolu
podnety	-	-	-	-	1	-	1
previerky	-	-	-	-	1	-	1
iné poznatky	-	-	-	1	-	1	2

Krajská prokuratúra Banská Bystrica

	KP BB	OP LC	OP RS	OP VK	OP ZH	OP BB	OP BR	OP RA	OP ZV	spolu
podnety	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
previerky	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
iné poznatky	-	1	-	2	-	-	-	-	-	3

Krajská prokuratúra Žilina

	KP ZA	OP CA	OP DK	OP LM	OP MT	OP NO	OP RK	OP ZA	spolu
podnety	1	-	-	-	-	-	-	-	1
previerky	-	-	-	-	-	-	-	8	8
iné poznatky	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Krajská prokuratúra Košice

	KP KE	OP RV	OP MI	OP TV	OP SNV	OP KE 1	OP KE 2	OP KE okolie	spolu
podnety	-	-	-	-	-	-	-	-	-
previerky	-	-	-	-	-	-	-	-	-
iné poznatky	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Krajská prokuratúra Prešov

	KP PO	OP BJ	OP HE	OP KK	OP PP	OP PO	OP SL	OP SK	OP VT	spolu
podnety	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1

previerky	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
iné poznatky	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1

Celkové údaje jednotlivých krajských prokuratúr sú zhrnuté v nasledovnej tabuľke:

	KP BA	KP TT	KP TN	KP NR	KP ZA	KP BB	KP KE	KP PO	spolu
podnety	-	-	2	1	1	1	-	1	6
previerky	-	-	-	1	8	-	-	1	10
iné poznatky	-	-	-	2	-	3	-	1	6

Z vyššie uvedených tabuľkových prehľadov vyplýva, že poznatky o postupe a rozhodovaní orgánov verejnej správy v oblasti odpadového hospodárstva vymedzenej ustanoveniami § 15, § 115 až § 117 zákona o odpadoch zaznamenali tak okresné prokuratúry, ako aj krajské prokuratúry iba ojedinele. Je evidentné, že o uvedenú oblasť prejavuje verejnosť pomerne malý záujem, o čom svedčí počet podnetov, ktoré za sledované obdobie napadli na jednotlivé zložky prokuratúry.

1.A.2 Spôsob vybavenia vecí

V sledovanom období, či už na základe podnetov, previerkovej alebo z inej činnosti, boli vybavené jednotlivé prípady spôsobom, ktorý je uvedený v tabuľke. Celkové údaje jednotlivých krajských prokuratúr sú zhrnuté nasledovne:

	KP BA	KP TT	KP TN	KP NR	KP ZA	KP BB	KP KE	KP PO	spolu
protest	-	-	-	-	-	1	-	-	1
upozornenie	-	-	-	3	-	3	-	2	8
odloženie	-	-	-	1	1	-	-	-	2
nezákonnosť odstránená za konania	-	-	-	-	-	-	-	-	-
inak	-	-	2	-	8	-	-	1	11

Príklad:

Okresnej prokuratúre Lučenec bol podaný podnet fyzických osôb na nečinnosť OÚ Lučenec v konaní o priestupku podľa § 115 ods. 1 písm. s) zákona o odpadoch. Z administratívneho spisu vyplývalo, že po doručení uznesenia vyšetrovateľa OR PZ v Lučenci, ktorým mu podľa § 214 odsek 1 Trestného poriadku postúpil trestnú vec prečinu neoprávneného nakladania s odpadmi podľa § 302 ods. 1, 2 písm. a) Trestného zákona (nakoľko výsledky vyšetrovania preukazovali, že nejde o trestný čin ale ide o skutok, ktorý by mohol byť priestupkom), nepostupoval zákonom ustanoveným spôsobom. Uvedeného priestupku sa mali dopustiť obvinení M.P. ml. a M.P. st. tým, že na oplotenom pozemku rodinného domu zhromažďovali a skladovali staré motorové vozidlá, neidentifikovanú náplň z motorových vozidiel, náhradné diely a iné súčasti motorových vozidiel. Okresný úrad po tom, ako na ústne pojednávanie predvolal len jedného z obvinených, ktorý sa nedostavil, postupom podľa § 60 ods. 3 písm. a) zákona o priestupkoch odložil vec záznamom. Z jeho obsahu vyplývalo, že správny orgán nemal preukázané, že by obvinení nakladali s nebezpečnými odpadmi,

čím by porušili § 12 ods. 6 zákona o odpadoch. Po postúpení veci orgánom činným v trestnom konaní bolo povinnosťou správneho orgánu oznámiť začatie konania účastníkom a následne v začatom konaní pokračovať, riadne zistiť skutočný stav veci a zákonným spôsobom rozhodnúť. Podnet podávateľov bol vybavený upozornením prokurátora na nečinnosť.

Príklad:

Podávateľ sa podnetom domáhal preskúmania zákonnosti postupu OÚ Poprad pri prejednaní správneho deliktu podľa § 117 ods. 6 zákona o odpadoch. Vec bola okresnému úradu odovzdaná na prejednanie uznesením vyšetrovateľa NCODK Prešov. Podávateľ namietal porušenie zákona spočívajúce v nečinnosti správneho orgánu. Na základe podnetu prokurátor podal okresnému úradu upozornenie prokurátora, v ktorom skonštatoval porušenie zákona spočívajúce v jeho nečinnosti, čím bol porušený zákon a to ustanovenie § 3 ods. 1, ods. 4 v nadväznosti na § 18 správneho poriadku.

ČASŤ 1. B.

Poznatky okresných prokuratúr a krajských prokuratúr získané previerkami na orgánoch verejnej správy na úseku nezákonného umiestňovania odpadov

Za účelom získania poznatkov k danej časti boli v obvode jednotlivých krajských prokuratúr vykonané previerky v nasledovných počtoch:

	KP BA	KP TT	KP TN	KP NR	KP ZA	KP BB	KP KE	KP PO	spolu
previerky	11	46	29	39	40	41	22	47	275

Podľa manuálu, ktorý bol vypracovaný vo vzťahu k vykonávanému zhodnoteniu stavu zákonnosti v postupe a rozhodovaní orgánov verejnej správy na úseku nezákonného umiestňovania odpadov, mali okresné prokuratúry vykonať previerky najmenej v siedmych obciach, resp. mestských častiach (z toho najmenej v dvoch mestách vrátane okresného mesta), a to s prihliadnutím na miestne pomery a vymedzenie predmetu úlohy. V prípade okresných prokuratúr v územnom obvode Bratislavy a Košíc bolo stanovené, že tieto vykonajú previerky s ohľadom na počet mestských častí nachádzajúcich sa v ich územnom obvode.

V súvislosti s počtom samotných previerok je potrebné uviesť, že za účelom získania poznatkov o počte vecí podliehajúcich hľadiskám, požiadali okresné prokuratúry, ako aj krajské prokuratúry mestá, obce a okresné úrady v obvode ich pôsobnosti o oznámenie potrebných údajov. V nadväznosti na doručené odpovede bolo zrejmé, že počet previerok stanovených v rámci plnenia úlohy č. 10 podľa Plánu hlavných úloh prokuratúry Slovenskej republiky na rok 2024 nebude možné splniť, z dôvodu nízkeho počtu vecí, ktoré mohli byť podľa stanovených kritérií preverované. Väčšina miest a obcí vo vzťahu k dožiadaniam jednotlivých prokuratúr uvádzala, že v sledovanom období nezaznamenali žiadny poznatok (žiadne oznámenie od fyzickej či právnickej osoby, policajného orgánu alebo iného štátneho orgánu), ktorý by sa týkal nezákonne umiestneného odpadu. Aj v obciach, ktoré takýmito poznatkami disponovali, bol počet vecí spôsobilých prieskumu veľmi nízky. Väčší počet vecí zaznamenali len niektoré mestá a tiež okresné úrady, odbory starostlivosti o životné prostredie.

Uvedené skutočnosti vo vzťahu ku konaniam o zistenie (určenie) a vyvodenie zodpovednosti za nezákonné umiestnenie odpadu (§ 15 ods. 1 a nasl. zákona o odpadoch) majú svoju príčinu najmä v ustanovení § 15 ods. 18 zákona o odpadoch, v zmysle ktorého je obec oprávnená zabezpečiť v súlade s týmto zákonom zhodnotenie alebo zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu, ktorý je komunálnym odpadom alebo drobným stavebným odpadom, bezodkladne po jeho zistení, pričom v tomto prípade sa postup podľa odsekov 3 až 17 neuplatní. V drvivej väčšine prípadov obce i menšie mestá pristupujú po zistení nezákonných skládok k ich odstráneniu na vlastné náklady prostredníctvom tretích osôb oprávnených k zhodnocovaniu, resp. zneškodňovaniu odpadu, a to i v prípade, ak nezákonná skládka nie je tvorená len zložkami komunálneho odpadu, resp. drobného stavebného odpadu, alebo ak vytvorenie nezákonnej skládky už naplnilo znaky trestného činu zo 6. hlavy Trestného zákona (trestné činy všeobecne nebezpečné a proti životnému prostrediu).

K jednotlivým hľadiskám zhodnotenia boli zistené nasledovné skutočnosti:

1.B.I. Oznámenia fyzických osôb a právnických osôb o nezákonne umiestnenom odpade na nehnuteľnosti podľa § 15 ods. 1 a 2 zákona o odpadoch

K uvedenému bodu hľadísk boli zisťované poznatky tak pri previerkach vykonaných v mestách a obciach, ako aj na okresných úradoch (odboroch starostlivosti o životné prostredie).

Postup obcí a miest:

Vo vzťahu k oznámeniam fyzických alebo právnických osôb o nezákonne umiestnenom odpade na nehnuteľnosti podľa § 15 odsek 1, odsek 2 zákona o odpadoch **príslušnej obci (mestu)**, v ktorej územnom obvode sa táto nehnuteľnosť nachádza, bol preskúmaný následný postup obce (mesta) ako príslušného orgánu verejnej správy na úseku nezákonného umiestňovania odpadov v zmysle zákona o odpadoch.

Podľa § 15 ods. 1 zákona o odpadoch oznámiť umiestnenie odpadu na nehnuteľnosti, ktoré je v rozpore s týmto zákonom (ďalej len „nezákonné umiestnenie odpadu“), môže akákoľvek fyzická osoba alebo právnická osoba príslušnému orgánu štátnej správy odpadového hospodárstva alebo obci, v ktorej územnom obvode sa táto nehnuteľnosť nachádza.

Podľa § 15 ods. 2 zákona o odpadoch vlastník, správca alebo nájomca nehnuteľnosti je povinný do troch pracovných dní po zistení, že na jeho nehnuteľnosti bol nezákonne umiestnený odpad, oznámiť túto skutočnosť orgánu štátnej správy odpadového hospodárstva alebo obci, v ktorej územnom obvode sa táto nehnuteľnosť nachádza.

Podľa § 15 ods. 3 zákona o odpadoch o oznámeniach podaných podľa odsekov 1 a 2 sa obec a orgán štátnej správy odpadového hospodárstva navzájom informujú najneskôr do siedmich pracovných dní odo dňa oznámenia.

Podľa § 15 ods. 4 zákona o odpadoch ak z oznámenia podľa odsekov 1 a 2 vyplýva, že ide o nezákonné umiestnenie odpadu do vodného toku, na pobrežných pozemkoch alebo v inundačných územiach, je ten, kto oznámenie prijal, povinný bezodkladne o uvedenej skutočnosti informovať príslušný orgán štátnej vodnej správy.

Ak z oznámenia podľa odsekov 1 a 2 vyplýva, že ide o nezákonné umiestnenie odpadu v chránenom území, je ten, kto oznámenie prijal, povinný bezodkladne o uvedenej skutočnosti informovať príslušnú štátnu organizáciu ochrany prírody a krajiny.

Podľa § 15 ods. 18 zákona o odpadoch obec je oprávnená zabezpečiť v súlade s týmto zákonom zhodnotenie alebo zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu, ktorý je komunálnym odpadom alebo drobným stavebným odpadom, bezodkladne po jeho zistení, pričom v tomto prípade sa postup podľa odsekov 3 až 17 neuplatní; obec je povinná o tom informovať príslušný orgán štátnej správy odpadového hospodárstva najneskôr do troch pracovných dní.

Z vyššie citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že obci (mestu) môže akákoľvek fyzická alebo právnická osoba oznámiť nezákonné umiestnenie odpadu na nehnuteľnosti v jej územnom obvode. O takomto oznámení obec najneskôr do 7 pracovných dní informuje okresný úrad, odbor starostlivosti o životné prostredie, ktorý následne vykoná miestnu ohliadku za účelom zistenia rozsahu nezákonne umiestneného odpadu a vykoná oznámenie o podozrení zo spáchania trestného činu alebo uskutoční konanie o určenie zodpovednej osoby.

V súvislosti s oznámeniami o nezákonne umiestnenom odpade bolo vo väčšine prípadov zistené, že oznámeniam o nezákonne umiestnenom odpade vôbec nebola pridelená spisová značka, boli vedené bez spisového obalu a nebol k nim vedený žiaden spisový materiál. Prípadne bolo zistené, že bol vedený jeden spisový obal pre všetky takéto oznámenia pre príslušný kalendárny rok. Vo veľkej miere sa však vyskytovali obce a mestá, ktoré žiadnu evidenciu o nelegálnych skládkach nevedli.

Pri previerkach bolo pomerne často zistené, že obce a mestá po tom, čo obdržali oznámenie o nezákonom umiestnení odpadu v ich územnom obvode, porušili ustanovenie § 15 ods. 3 zákona o odpadoch, keď v lehote 7 pracovných dní neinformovali o tomto oznámení okresný úrad, odbor starostlivosti o životné prostredie. V niektorých prípadoch nebol okresný úrad informovaný vôbec, v iných prípadoch obec alebo mesto nedodržali zákonom stanovenú lehotu 7 pracovných dní, ale urobili tak oneskorene.

S poukazom na dikciu ustanovenia § 15 ods. 3 zákona o odpadoch v spojení s následným postupom podľa § 15 ods. 5 zákona o odpadoch je nutné uviesť, že obec/mesto je na úseku odpadového hospodárstva bez výnimky povinná informovať okresný úrad o obdržaní oznámenia o nezákonne umiestnenom odpade v lehote do 7 pracovných dní odo dňa doručenia oznámenia v zmysle § 15 ods. 3 zákona o odpadoch, a to za účelom vykonania následných úkonov v zmysle § 15 ods. 4 až 17 zákona o odpadoch. Ustanovenie § 15 ods. 3 zákona o odpadoch v tomto smere nerozlišuje druh nezákonne umiestneného oznámeného odpadu, resp. neustanovuje výnimky, v ktorých je príslušná obec (mesto) oprávnená nesplniť si svoju informačnú povinnosť vo vzťahu k okresnému úradu. Výnimkou z postupu podľa § 15 ods. 3 až 17 zákona o odpadoch je iba situácia upravená v § 15 ods. 18 zákona o odpadoch, v rámci ktorého je obec oprávnená sama zabezpečiť v súlade s týmto zákonom zhodnotenie alebo zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu, ktorý je komunálnym odpadom alebo drobným stavebným odpadom, bezodkladne po jeho zistení. Aj v tomto prípade je však obec povinná o tom informovať okresný úrad najneskôr do troch pracovných dní.

V prípade povinnosti vzájomného informovania sa o existencii nelegálnych skládok v zákonnej lehote bolo zistené, že k splneniu tejto povinnosti dochádza odlišne

v závislosti od jednotlivých krajov. Z previerok v rámci Žilinského kraja vyplýva, že obce a orgány štátnej správy odpadového hospodárstva sa navzájom informovali o existencii nelegálnych skládok v zákonných lehotách, vo väčšine prípadov okamžite formou emailovej komunikácie. V rámci Trenčianskeho, Banskobystrického, ako aj Nitrianskeho kraja bol zistený opačný poznatok, a to ten, že orgány verejnej správy sa navzájom neinformovali o oznámeniach o nezákonnom umiestnení odpadu.

Príklad:

Obec Mojmírovce obdržala informáciu o nezákonne umiestnenom odpade a ihneď vydala „upovedomenie o začatí priestupkového konania s predvolaním na ústne pojednávanie“ bez toho, aby postupovala podľa § 15 ods. 3 zákona o odpadoch a o nezákonne umiestnenom odpade informovala okresný úrad, ktorý by vo veci ďalej konal (t.j. vykonal miestnu obhliadku a vydal odborné vyjadrenie, na základe ktorého buď podal trestné oznámenie alebo začal konanie o určení osoby zodpovednej za umiestnenie odpadu). Obec nevyužila ani postup podľa ustanovenia § 15 ods. 18 zákona o odpadoch, ktoré jej dáva možnosť operatívne riešiť nezákonne umiestnený komunálny odpad alebo drobný stavebný odpad bez potreby, aby vo veci konal okresný úrad.

Okrem povinnosti vzájomného informovania sa obcí a okresných úradov o oznámeniach podaných podľa § 15 ods. 1 a 2, ustanovenie § 15 ods. 4 zákona o odpadoch v prípade nezákonného umiestnenia odpadu do vodného toku, na pobrežných pozemkoch alebo v inundačných územiach, ukladá tomu, kto oznámenie prijal, povinnosť bezodkladne o uvedenej skutočnosti informovať príslušný orgán štátnej vodnej správy. Pochybenie bolo zistené v postupe OÚ Topoľčany.

Príklad:

Vo veci vedenej OÚ Topoľčany bolo zistené porušenie ustanovenia § 15 ods. 5 zákona o odpadoch. Okresný úrad zaevidoval dňa 28.03.2022 oznámenie podľa § 15 ods. 1 zákona o odpadoch. Dňa 28.04.2022 a 10.05.2022 vykonal miestnu obhliadku, pričom rozsah a množstvo uloženého odpadu vôbec neurčil. Dňa 11.05.2022 okresný úrad oznámil obci, že z dotknutých pozemkov odpad nebol obcou riadne odstránený. Okresný úrad tiež skonštatoval, že čiastočne je odpad umiestnený aj vo vodnom toku. Tým vec ukončil a nevykonal žiadne ďalšie úkony. Z administratívneho spisu vôbec nie je zrejmé, či bol odpad zneškodnený, aký bol rozsah umiestneného odpadu, pričom okresný úrad nevyžadoval od obce splnenie povinnosti vyplývajúcej z § 15 ods. 18 zákona. Okresný úrad v rozpore § 15 ods. 4 zákona o odpadoch o skutočnosti, že odpad je nezákonne umiestnený aj vo vodnom toku, bezodkladne neinformoval príslušný orgán štátnej vodnej správy. V konaní tak boli porušené ustanovenia § 15 ods. 4, 5, 18 zákona o odpadoch.

Zákon o odpadoch upravuje aj postup, pri ktorom obec bezodkladne po zistení nezákonne umiestneného odpadu, ktorý je komunálnym odpadom alebo drobným stavebným odpadom, môže zabezpečiť jeho zhodnotenie alebo zneškodnenie v súlade so zákonom o odpadoch, pričom následne je povinná o tom informovať okresný úrad najneskôr do 3 pracovných dní (§ 15 ods. 18 zákona o odpadoch).

V súhrne možno na základe vykonaných previerok konštatovať, že v preverených mestách a obciach tieto v sledovanom období v prevažnej väčšine prípadov postupovali takýmto spôsobom a po obdržaní oznámenia o nezákonne umiestnenom odpade zabezpečili jeho odstránenie. Vykonanými previerkami sa však

javí, že zo strany obcí/miest dochádza k „zneužívaniu“ ustanovenia § 15 ods. 18 zákona o odpadoch. Obce/mestá dôsledne v zmysle citovaného ustanovenia nepostupujú, nakoľko zneškodňujú aj nelegálne skládky odpadu objemovo i druhovo nezodpovedajúce zákonnej úprave. Zákon vyslovene hovorí o komunálnom odpade alebo drobnom stavebnom odpade, avšak ako sa realizovanými previerkami zistilo, obce/mestá odstránili aj odpad nebezpečný. Rovnako sa vo vysokej miere vyskytovali prípady, kedy bol realizovaný postup podľa § 15 ods. 18 zákona o odpadoch, avšak z obsahu predmetných spisov nebolo možné ustáliť informácie o tom, aký konkrétny odpad bol predmetom odstránenia, akým spôsobom, kedy presne a kým bol odstránený.

Na základe vyššie uvedeného bolo vo viacerých veciach konštatované porušenie ustanovenia § 15 ods. 18 zákona o odpadoch.

Príklad:

Mesto Vrútky odstránilo nepovolené skládky na vlastné náklady, aj keď v jednom prípade išlo o veľkoobjemový odpad a v druhom o skládku azbestu. Ani v jednom z týchto dvoch prípadov nedošlo ani ku konaniu o zistenie (určenie) osoby zodpovednej za umiestnenie odpadu (§ 15 ods. 8 zákona o odpadoch) a ani ku konaniu vo veci určenia osoby povinnej zabezpečiť zhodnotenie alebo zneškodnenie tohto odpadu (§ 15 ods. 14 zákona o odpadoch).

Naviac ak zo skutkových okolností prípadu vyplýva (ak ide o nebezpečný odpad, resp. náklady na jeho zneškodnenie môžu prekročiť hranicu 266,- EUR), že založením nelegálnej skládky tu vzniklo podozrenie zo spáchania trestného činu podľa šiestej hlavy Trestného zákona, je obec/mesto povinná/povinné túto skutočnosť oznámiť orgánom činným v trestnom konaní (§ 3 ods. 2 Tr. por.), v dôsledku čoho je následne vylúčený postup podľa § 15 ods. 18 zákona o odpadoch, a to i v súvislosti s neuplatnením ustanovenia § 15 ods. 3 až 17 citovaného zákona.

Okrem toho z ustanovenia § 15 ods. 18 zákona o odpadoch vyplýva, že k zabezpečeniu odstránenia (zhodnotenia alebo zneškodnenia) komunálneho alebo drobného stavebného odpadu má prísť bezodkladne, čo však v niektorých preskúmaných veciach nebolo splnené, keď od oznámenia odpadu po jeho odstránenie v niektorých prípadoch uplynula značná doba, čo nie je možné vyhodnotiť ako bezodkladné odstránenie odpadu. Navyše v niektorých veciach presný dátum odstránenia odpadu zo spisu ani nebolo možné zistiť (uvádzal sa len údaj napr. v letných mesiacoch, začiatkom júna, v mesiaci máj a pod.).

Ďalšou negatívnou skutočnosťou v súvislosti s aplikáciou ustanovenia § 15 ods. 18 zákona o odpadoch, ktorá bola realizovanými previerkami zistená je, že obce/mestá po odstránení nelegálnej skládky odpadu túto skutočnosť vo väčšine prípadov neoznamujú príslušnému orgánu štátnej správy odpadového hospodárstva najneskôr do troch pracovných dní.

Postup okresných úradov, odborov starostlivosti o životné prostredie:

Vo vzťahu k oznámeniam fyzických alebo právnických osôb o nezákonne umiestnenom odpade na nehnuteľnosti podľa § 15 ods. 1 a 2 zákona o odpadoch **okresnému úradu** ako príslušnému orgánu štátnej správy na úseku odpadového hospodárstva, bolo pri previerkach preskúmané, či

a) orgán štátnej správy odpadového hospodárstva, t.j. okresný úrad po vykonaní miestnej ohliadky a vydaní odborného vyjadrenia o tom, že rozsah nezákonne umiestneného odpadu nasvedčuje tomu, že bol spáchaný trestný čin, vykonal oznámenie podľa osobitného predpisu (§ 3 ods. 3 Tr. por.) a konanie o určenie zodpovednej osoby za nezákonné umiestnenie odpadu nezačal,

b) orgán štátnej správy odpadového hospodárstva, t.j. okresný úrad po vykonaní miestnej ohliadky a vydaní odborného vyjadrenia o tom, že rozsah nezákonne umiestneného odpadu nasvedčuje tomu, že nie je podozrenie zo spáchania trestného činu, začal konanie o určenie zodpovednej osoby podľa § 15 zákona o odpadoch.

Podľa § 15 odsek 5 zákona o odpadoch na základe oznámenia podľa odsekov 1 a 2 príslušný orgán štátnej správy odpadového hospodárstva po vykonaní miestnej ohliadky overí, či rozsah nezákonne umiestneného odpadu nasvedčuje tomu, že bol spáchaný trestný čin, a vydá o tom odborné vyjadrenie; odborné vyjadrenie vydá aj vtedy, ak vykonané overenie nasvedčuje tomu, že nie je podozrenie zo spáchania trestného činu. Ak je to odôvodnené, k vykonaniu miestnej ohliadky sa prizve aj zástupca iného orgánu štátnej správy odpadového hospodárstva.

Podľa § 15 odsek 6 zákona o odpadoch ak z oznámenia podľa odsekov 1 a 2 a z odborného vyjadrenia podľa odseku 5 možno predpokladať, že ide o skutočnosť nasvedčujúcu tomu, že bol spáchaný trestný čin, príslušný orgán štátnej správy odpadového hospodárstva postupuje podľa odseku 7.

Podľa § 15 odsek 7 zákona o odpadoch ak príslušný orgán štátnej správy odpadového hospodárstva zistí skutočnosť nasvedčujúcu tomu, že bol spáchaný trestný čin, vykoná jej oznámenie podľa osobitného predpisu a konanie o určenie zodpovednej osoby za nezákonné umiestnenie odpadu nezačne.

Podľa § 15 odsek 8 zákona o odpadoch ak príslušný orgán štátnej správy odpadového hospodárstva nezistí skutočnosť nasvedčujúcu tomu, že bol spáchaný trestný čin, začne konanie o určenie zodpovednej osoby, v ktorom postupuje podľa odsekov 9 až 12.

Z vyššie citovaných zákonných ustanovení (§ 15 ods. 1 až 3 zákona o odpadoch) vyplýva, že okresnému úradu ako príslušnému orgánu štátnej správy odpadového hospodárstva môže akákoľvek fyzická alebo právnická osoba oznámiť nezákonné umiestnenie odpadu na nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v jeho územnom obvode (takéto oznámenie možno urobiť aj na obci, pričom okresný úrad a obec majú povinnosť navzájom sa o týchto oznámeniach informovať najneskôr do 7 pracovných dní).

Po prijatí takéhoto oznámenia o nezákonne umiestnenom odpade je okresný úrad **povinný vykonať miestnu ohliadku** a overiť, či rozsah nezákonne umiestneného odpadu nasvedčuje alebo nenasvedčuje tomu, že bol spáchaný trestný čin, o čom **vydá odborné vyjadrenie** (§ 15 ods. 5 zákona o odpadoch).

Ak z oznámenia a odborného vyjadrenia zistí skutočnosť nasvedčujúcu tomu, že bol spáchaný trestný čin, vykoná o tom **oznámenie orgánu činnému v trestnom konaní** podľa § 3 ods. 2 Tr. por. (pričom nezačína konanie o určenie zodpovednej osoby za nezákonné umiestnenie odpadu).

Ak okresný úrad nezistí skutočnosť nasvedčujúcu tomu, že bol spáchaný trestný čin, začne konanie o určenie zodpovednej osoby za nezákonné umiestnenie odpadu (§ 15 ods. 8 zákona o odpadoch), v ktorom postupuje podľa ustanovení § 15 ods. 9 až 12.

Podľa výsledku konania o určenie zodpovednej osoby následne okresný úrad určí osobu povinnú zabezpečiť nakladanie s odpadom a lehotu na jeho odstránenie, príp. začne konanie vo veci určenia osoby povinnej zabezpečiť zhodnotenie alebo zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu podľa § 15 ods. 14 zákona o odpadoch.

Realizácia miestnej ohliadky a vydanie odborného vyjadrenia

Vo vzťahu k povinnosti vyplývajúcej z ustanovenia § 15 odsek 5 zákona o odpadoch bolo v rámci Bratislavského kraja vo vzťahu k OÚ Pezinok zistené, že nepostupuje v súlade so zákonom o odpadoch a v súlade so správnym poriadkom. Správny orgán po obdržaní oznámenia o nezákonne uloženom odpade zanedbal svoj postup a nevykonal ohliadku okrem dvoch prípadov z dvanástich (spis č. 8771/23, spis č. 4781/22), nevypracoval odborné vyjadrenie k nezákonne uloženému odpadu, a to dokonca **ani na žiadosť orgánov činných v trestnom konaní** (spis č. 12285/22). Správny orgán nevykonal zisťovacie konanie taktiež v prípadoch, keď nezistil zodpovednú osobu za nezákonne uložený odpad, nevydal rozhodnutie o zastavení konania a nevydal ani rozhodnutie, v ktorom by určil osobu resp. subjekt, ktorý má odpad odstrániť.

Napriek zistenému nezákonnému postupu správneho orgánu je nutné uviesť, že nezákonne uložený odpad bol v rámci okresu Pezinok z miest nálezu vždy odstránený.

Vykonanými previerkami bolo v rámci Trnavského kraja zistené, že na OÚ Skalica, ktorému bolo v sledovanom období doručených 11 oznámení o nezákonne umiestnenom odpade, bola vo väčšine preskúmaných vecí zistená nečinnosť, ktorá spočívala v tom, že okresný úrad po obdržaní oznámenia:

- nevykonal miestnu ohliadku vôbec a zostal vo veci úplne nečinný,
- miestnu ohliadku vykonal s dlhým časovým odstupom od oznámenia o nezákonne umiestnenom odpade (napr. 5-6 mesiacov a viac), nespísal o nej však zápisnicu, resp. záznam o jej vykonaní bol nepreskúmateľný,
- nevydal odborné vyjadrenie a následne vo veci nekonal (nevykonal oznámenie orgánu činnému v trestnom konaní, nezačal konanie o určenie zodpovednej osoby ani konanie vo veci určenia osoby povinnej zabezpečiť zhodnotenie alebo zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu).

OÚ Skalica v sledovanom období v žiadnej veci nezačal ani nevedol konanie o určenie zodpovednej osoby podľa § 15 ods. 8, ods. 9, nevydal rozhodnutie o určení zodpovednej osoby podľa § 15 ods. 10, ods. 11, ani nevydal rozhodnutie o zastavení konania podľa § 15 ods. 12 zákona o odpadoch. Rovnako tak v sledovanom období nezačal ani nevedol konanie vo veci určenia osoby povinnej zabezpečiť zhodnotenie alebo zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu, ani nevydal rozhodnutie o určení osoby povinnej zabezpečiť zhodnotenie alebo zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu podľa § 15 ods. 14 zákona o odpadoch.

Príklad:

OU Skalica bol dňa 25.1.2023 informovaný mestom Gbely o oznámení fyzickej osoby o nezákonne umiestnenom odpade v lese. Dňa 3.2.2023 sa uskutočnila miestna ohliadka na lesnom pozemku v k. ú. Gbely s vyhotovenou fotodokumentáciou nezákonne umiestneného odpadu. Následne dňa 8.2.2023 okresný úrad požiadal dve spoločnosti o vyčíslenie nákladov na zneškodnenie, prípadne zhodnotenie odpadu (komunálny odpad a automobilový odpad), ktoré mu boli doručené dňa 8.2.2023 a 10.2.2023. Ďalej bol už okresný úrad nečinný, nevydal odborné vyjadrenie k rozsahu nezákonne umiestneného odpadu, nevykonal oznámenie o trestnom čine ani nezačal konanie o určenie zodpovednej osoby. Spôsob skončenia veci okresným úradom zo spisu nie je zrejмый, resp. vec nebola doposiaľ skončená. Z predloženého vyčíslenia nákladov na odstránenie nezákonne umiestneného odpadu však vyplývalo, že rozsah nezákonne umiestneného odpadu nasvedčoval tomu, že bol spáchaný trestný čin. Okresný úrad však ostal aj napriek tejto skutočnosti nečinný a odborné vyjadrenie nevydal. Po jeho vydaní mal totiž postupovať podľa ustanovení § 15 ods. 6 a 7 zákona o odpadoch, teda oznámiť skutočnosť nasvedčujúcu tomu, že bol spáchaný trestný čin, orgánu činnému v trestnom konaní. Nečinnosťou okresného úradu tak došlo k porušeniu ustanovení § 15 ods. 5 až 7 zákona o odpadoch. Pre úplnosť je však potrebné uviesť, že v súčasnom období vzhľadom na novelu Trestného zákona účinnú od 6.8.2024, podľa ktorej je malou škodou (a malým rozsahom) škoda prevyšujúca sumu 700 €, už nie je dôvod na oznámenie veci orgánu činnému v trestnom konaní.

Nesprávny postup okresného úradu po oznámení nezákonne umiestneného odpadu bol zistený aj v rámci Prešovského kraja. Vo vzťahu k OU Humenné a OU Snina bolo zistené pochybenie spočívajúce v nevykonaní miestnej ohliadky a nevyhotovenie odborných vyjadrení. OU Snina v jednom prípade po vykonaní miestnej ohliadky v zápisnici konštatoval podozrenie z trestného činu, aj keď odborné vyjadrenie a vyčíslenie predpokladaných minimálnych nákladov absentovalo. Následne zo strany tohto okresného úradu v rozpore s § 15 ods. 7 zákona o odpadoch nebolo urobené oznámenie podozrenia z trestného činu orgánom činným v trestnom konaní. Rovnako OU Prešov vo väčšine prípadov miestnu ohliadku nevykonával, a ak ju aj vykonal, nevypracoval odborné vyjadrenie a preto nebolo zrejмый, na základe čoho ustálil rozsah nezákonne umiestneného odpadu ako určujúce kritérium, či je dané podozrenie z trestného činu.

Naopak postup okresného úradu v súlade s ustanovením § 15 ods. 5 zákona o odpadoch bol vykonanými previerkami zistený vo vzťahu k OU Hlohovec. V sledovanom období obdržal 4 oznámenia o nezákonne umiestnenom odpade, pričom v 2 veciach po vykonaní miestnej ohliadky a vydaní odborného vyjadrenia bolo urobené oznámenie o podozrení zo spáchania trestného činu podľa § 3 ods. 2 Trestného poriadku, v ďalších 2 veciach vykonal konanie o určenie zodpovednej osoby.

Postup v súlade s ustanovením § 15 ods. 5 zákona o odpadoch možno konštatovať aj vo vzťahu k OU Senica. Okresný úrad vo všetkých preskúmaných veciach vykonal miestnu ohliadku podľa § 15 ods. 5 zákona o odpadoch, či rozsah nezákonne umiestneného odpadu nasvedčuje tomu, že bol spáchaný trestný čin. V prípade, ak sa na mieste ohliadky odpad v čase jej vykonania stále nachádzal, správny orgán vypracoval v súlade s § 15 ods. 5 zákona o odpadoch odborné vyjadrenie. K vydaniu odborného vyjadrenia nedošlo len vtedy, ak sa na mieste ohliadky žiadny odpad nenachádzal, prípadne ak na ohliadke starosta obce okresnému úradu uviedol, že komunálny odpad alebo drobný stavebný odpad v zmysle § 15 ods. 18 zákona o odpadoch bezodkladne odstráni a okresný úrad o tomto informuje. Okresný úrad postupoval v konaní podľa § 15 ods. 5 až ods. 8

zákona o odpadoch v zásade rýchlo, plynule a bez prietáhov, pričom miestnu ohliadku podľa § 15 ods. 5 zákona o odpadoch nariadil spravidla do niekoľkých dní odo dňa prijatia oznámenia podľa § 15 ods. 1, ods. 2 zákona o odpadoch a na túto takmer vo všetkých prípadoch prizval aj starostu obce, na ktorej území sa odpad nachádzal, pričom vtedy určil termín ohliadky tak, aby sa konal v priemere do dvoch týždňov odo dňa jej oznámenia. Po vykonaní miestnej ohliadky požiadal okresný úrad osobu oprávnenú na nakladanie s odpadmi (predovšetkým spoločnosť Technické služby Senica, a.s.) o vyčíslenie predpokladaných nákladov na odstránenie odpadu, pričom po obdržaní vyčíslenia vyhotovil spravidla do niekoľkých dní, resp. týždňov odborné vyjadrenie podľa § 15 ods. 5 zákona o odpadoch, ktoré vo väčšine prípadov do niekoľkých dní po jeho vyhotovení zaslal ako prílohu k oznámeniu podľa § 15 ods. 7 zákona o odpadoch orgánu Policajného zboru. Okresný úrad po vydaní odborného vyjadrenia v prípade, že zistené skutočnosti nasvedčovali tomu, že bol spáchaný trestný čin, vykonal v 6 veciach oznámenie podľa § 15 ods. 7 zákona o odpadoch v súlade s § 3 ods. 2 Trestného poriadku. Obsahová kvalita a výpovedná hodnota predmetných oznámení okresného úradu v spojení s ich prílohami bola na zodpovedajúcej úrovni s uvedením chronologického priebehu konania, vykonaných úkonov a doposiaľ zistených skutočností spolu s označením druhu a rozsahu odpadu, vďaka čomu poskytovala orgánom činným v trestnom konaní dostatočný podklad na vyhodnotenie, resp. ďalšie konanie v zmysle ustanovení Trestného poriadku (o čom príslušný policajt upovedomil i správny orgán zaslaním napríklad upovedomenia o začatí trestného stíhania alebo uznesenia o prerušení trestného stíhania).

Zákonnosť postupu okresných úradov pri oznámeniach o nezákonne umiestnenom odpade možno konštatovať vo väčšine prípadov aj v rámci Trenčianskeho kraja. Vo väčšine takýchto oznámení okresné úrady vykonali miestnu ohliadku bez zbytočného odkladu. Vo väčšine prípadov bolo po vykonaní miestnej ohliadky a vydaní odborného vyjadrenia konštatované podozrenie zo spáchania trestného činu, kedy okresné úrady tieto skutočnosti oznamovali orgánom činným v trestnom konaní. Nedostatky pri oznamovaní podozrenia zo spáchania trestného činu orgánom činným v trestnom konaní boli zistené len Okresnou prokuratúrou Považská Bystrica, ktorá v 2 prípadoch zistila, že oznámenie o podozrení zo spáchania trestného činu nebolo orgánom činným v trestnom konaní zaslané bez meškania, ako to vyplýva z § 3 ods. 2 Trestného poriadku.

Závažnejšie nedostatky vo vzťahu k odborným vyjadreniam boli konštatované iba v rámci Prešovského kraja, ktoré boli zaznamenané v obsahových náležitostiach odborných vyjadrení nachádzajúcich sa v preskúmaných spisoch. Jednalo sa predovšetkým o nedostatočné určenie vyčíslenia predpokladaných minimálnych nákladov, keďže v týchto odborných vyjadreniach bolo konštatované iba to, či predpokladané náklady presahujú alebo nepresahujú sumu 266 €, bez bližších podrobností. Nedostatky v tomto smere sa vyskytli v činnosti viacerých okresných úradov, nakoľko ich zaznamenala Okresná prokuratúra Bardejov, Okresná prokuratúra Stará Ľubovňa, Okresná prokuratúra Svidník a Okresná prokuratúra Vranov nad Topľou. Okresná prokuratúra Vranov nad Topľou navyše zistila, že odborné vyjadrenia neboli datované, a teda nebolo možné určiť, kedy boli vydané, resp. k akému dátumu sa viažu v nich uvedené závery.

1.B.II. Konanie o určení zodpovednej osoby podľa § 15 odsek 8 zákona o odpadoch

1. **Vo vzťahu ku konaniam o určení zodpovednej osoby podľa zákona o odpadoch bolo skúmané, či príslušný orgán štátnej správy odpadového hospodárstva, t.j. okresný úrad:**
  - a) oznámil začatie konania o určenie zodpovednej osoby zákonným spôsobom,
  - b) zisťoval osobu zodpovednú za nezákonné umiestnenie odpadu (§ 15 ods. 9 písm. a) a v akom rozsahu,
  - c) zisťoval, či vlastník, správca alebo nájomca nehnuteľnosti, na ktorej došlo k nezákonnému umiestneniu odpadu, zanedbal povinnosť urobiť všetky opatrenia na ochranu svojej nehnuteľnosti podľa osobitného predpisu alebo povinnosť podľa rozhodnutia súdu, alebo či mal z tohto umiestnenia odpadu majetkový prospech alebo iný prospech, ak nezistí osobu podľa písmena a) (§ 15 ods. 9 písm. b) a v akom rozsahu,
  - d) dodržal procesný postup pred vydaním rozhodnutia.

2. **Vo vzťahu k rozhodnutiam, kde okresný úrad zistil osobu zodpovednú za nezákonné umiestnenie odpadu a určil ju za osobu povinnú zabezpečiť nakladanie s nezákonne umiestneným odpadom (§ 9 písm. a) zákona o odpadoch) a vo vzťahu k rozhodnutiam, kde okresný úrad zistil, že nastali skutočnosti uvedené v odseku 9 písm. b) zákona o odpadoch a určil vlastníka, správcu alebo nájomcu za osobu povinnú zabezpečiť nakladanie s nezákonne umiestneným odpadom bolo zisťované najmä:**
  - a) či rozhodnutie obsahuje náležitosti stanovené zákonom (§ 46 a § 47 správneho poriadku a zároveň § 15 ods. 10, ods. 11 zákona o odpadoch),
  - b) či bola v predmetnom rozhodnutí určená primeraná lehota na odstránenie nezákonne umiestneného odpadu,
  - c) či okresný úrad postupoval podľa základných pravidiel konania a ďalších ustanovení správneho poriadku,
  - d) iné zistené skutočnosti.

3. **Vo vzťahu k rozhodnutiam, kde okresný úrad nezistil osobu zodpovednú za nezákonné umiestnenie odpadu a konanie podľa § 15 odsek 12 zákona o odpadoch zastavil, bolo zisťované najmä:**
  - a) či rozhodnutie obsahuje náležitosti stanovené zákonom (§ 46 a § 47 správneho poriadku),
  - b) či okresný úrad postupoval podľa základných pravidiel konania a ďalších ustanovení správneho poriadku,
  - c) iné zistené skutočnosti.

Bratislavský kraj

V rámci Bratislavského kraja vykonala Okresná prokuratúra Bratislava I previerku 7 spisov, ktorých predmetom bolo konanie o určení zodpovednej osoby podľa § 15 ods. 8 zákona o odpadoch. Okresná prokuratúra Malacky, Okresná prokuratúra Pezinok a Krajská prokuratúra Bratislava nepreskúmavali žiadne konanie podľa § 15 ods. 8 zákona o prokuratúre či už v prvom alebo druhom stupni, a to z dôvodu absencie administratívnych spisov, ktoré by spĺňali stanovené kritérium, t.j. postup podľa § 15 ods. 8 zákona o odpadoch.

Z každého spisu preskúmaného Okresnou prokuratúrou Bratislava I bolo zistené, že oznámenie o začatí konania doručoval OU Bratislava všetkým účastníkom

konania do vlastných rúk. Ak mali účastníci konania elektronickú schránku aktivovanú na doručovanie písomností, oznámenie o začatí konania týmto účastníkom konania okresný úrad doručil do ich elektronickej schránky, inak bola písomnosť doručená do vlastných rúk poštovou službou. Okresný úrad začal konanie o určení zodpovednej osoby, primárne zisťoval osobu zodpovednú za nezákonné umiestnenie odpadu podľa § 15 ods. 9 písm. a) zákona o odpadoch. Okresný úrad za účelom zistenia zodpovednej osoby v každom preskúmanom prípade nariadil ústne pojednávanie, ktorého sa zúčastnili zástupcovi mestských častí a vlastníci pozemku, na ktorom sa čierna skládka nachádzala, pričom tieto subjekty sa vyjadrovali okrem iného aj k možnému pôvodcovi odpadu.

V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že nezákonne umiestnený odpad bol nájdený aj na miestach ako sú mestské lesy, či železničné trate, ktoré nie sú žiadnym spôsobom zabezpečené pred vstupom cudzích osôb, pretože v prípade ich zabezpečenia by stratili účel, ktorému slúžia, čím ani nemohlo dôjsť k porušeniu povinnosti vlastníkom/správcom urobiť opatrenia na ochranu jeho majetku.

OÚ Bratislava iba v jednom prípade ukončil konanie o určení zodpovednej osoby vydaním rozhodnutia, ktorým túto osobu určil za osobu povinnú zabezpečiť nakladanie s nezákonne umiestneným odpadom podľa § 15 ods. 10 zákona o odpadoch (č. OU-BA-OSZP3-2022/184752). V danej veci okresný úrad konanie podľa § 15 ods. 8 zákona o odpadoch ukončil rozhodnutím č. OU-BA-OSZP3-2023/074465-005 zo dňa 04.01.2023, ktorým určil fyzickú osobu, ako držiteľa predmetného odpadu za zodpovednú osobu podľa § 15 ods. 8 zákona o odpadoch, povinnú zabezpečiť nakladanie s nezákonne umiestneným odpadom v súlade s § 15 ods. 10 zákona o odpadoch a zároveň podľa § 15 ods. 13 zákona o odpadoch okresný úrad mu uložil povinnosť zabezpečiť zhodnotenie alebo zneškodnenie odpadu na vlastné náklady v termíne do 15.02.2023. Určenie dĺžky lehoty na odstránenie odpadu v rozhodnutí možno považovať za primerané, bez eventuálne negatívneho dopadu na životné prostredie.

Konania OÚ Bratislava, v ktorých sa nepodarilo určiť osobu zodpovednú za nezákonne umiestnený odpad, boli ukončené rozhodnutím, vo výroku ktorých túto skutočnosť okresný úrad konštatoval. Takýmto druhom rozhodnutia boli ukončené konania vedené pod č. OU-BA-OSZP3-2022/092459, č. OU-BA-OSZP3-2022/108291, č. OU-BA-OSZP3-2022/174476, č. OU-BA-OSZP3-2023/040991, č. OU-BA-OSZP3-2023/132253. Predmetné rozhodnutia o ukončení konania bez zistenia zodpovednej osoby vychádzali zo základných predpokladov pre vydanie rozhodnutia upravených v § 46 správneho poriadku a splňali obsahové a formálne náležitosti rozhodnutia vyjadrené v ustanovení § 47 správneho poriadku.

Trnavský kraj

S výnimkou OÚ Trnava a OÚ Hlohovec žiadny iný okresný úrad v obvode Krajskej prokuratúry Trnava nevedol v sledovanom období konanie o určení zodpovednej osoby podľa § 15 ods. 8 zákona o odpadoch. OÚ Trnava realizoval toto konanie v 1 veci a OÚ Hlohovec v 2 veciach. Vo všetkých týchto veciach okresný úrad ukončil konanie rozhodnutím podľa § 15 ods. 12 zákona o odpadoch, nakoľko nezistil osobu zodpovednú za nezákonné umiestnenie odpadu.

OÚ Trnava v preskúmanej veci vykonal miestnu ohliadku lokality s nezákonne umiestneným odpadom, na ktorej zisťoval skutočnosti, ktoré by mohli prispieť k identifikácii osoby zodpovednej za nezákonné umiestnenie odpadu. Keďže

vykonanou miestnou ohliadkou neboli zistené žiadne ďalšie podklady, ktoré by mohli prispieť k identifikácii osoby zodpovednej za nezákonné umiestnenie odpadu, okresný úrad za účelom zistenia osoby zodpovednej za nezákonné umiestnenie odpadu oznámil začatie konania o určenie zodpovednej osoby za nezákonné umiestnenie odpadu verejnou vyhláškou, vzhľadom k potrebe osloviť širšiu verejnosť.

Podľa § 15 ods. 9 písm. b) zákona o odpadoch príslušný orgán štátnej správy odpadového hospodárstva v konaní o určenie zodpovednej osoby zisťuje, či vlastník, správca alebo nájomca nehnuteľnosti, na ktorej došlo k nezákonnému umiestneniu odpadu, zanedbal povinnosť urobiť všetky opatrenia na ochranu svojej nehnuteľnosti podľa osobitného predpisu alebo povinnosť podľa rozhodnutia súdu, alebo či mal z toho umiestnenia odpadu majetkový prospech alebo iný prospech, ak nezistí osobu podľa písmena a).

V predmetnej veci bolo zistené, že správny orgán od vlastníčky nehnuteľnosti, ktorá sa ústne pojednávanie nedostavila, dôsledne nezisťoval záležitosti súvisiace s povinnosťami uloženými v § 15 ods. 9 písm. b) zákona o odpadoch. Vzhľadom na to, že v predmetnej veci OÚ Trnava nezistil osobu zodpovednú za nezákonné umiestnenie odpadu, postupoval podľa § 15 ods. 12 zákona o odpadoch a konanie zastavil.

Rovnako tak OÚ Hlohovec v 2 preskúmaných veciach nezistil osobu zodpovednú za nezákonné umiestnenie odpadu a konanie podľa § 15 ods. 12 zákona o odpadoch zastavil.

V jednej z týchto vecí vydal OÚ Hlohovec rozhodnutie, ktorým konanie vo veci určenia zodpovednej osoby podľa § 15 ods. 12 zákona o odpadoch zastavil, zároveň druhou vetou výroku rozhodol, že mesto Hlohovec je povinné odstrániť nezákonne uložený odpad v lehote do 30 dní od doručenia tohto rozhodnutia. Správny orgán týmto výrokom nešpecifikoval ustanovenie právneho predpisu, v zmysle ktorého bolo takto rozhodnuté. Išlo o aplikáciu ust. § 15 ods. 14 písm. a) zákona o odpadoch, čo vo výroku nebolo uvedené. Okresný úrad v tejto spojitosti len v odôvodnení rozhodnutia správne konštatoval, že povinnosť zhodnotenia alebo zneškodnenia komunálnych alebo drobných stavebných odpadov podľa § 15 ods. 14 písm. a) zákona o odpadoch prechádza na obec, na ktorej území boli tieto odpady umiestnené v rozpore so zákonom o odpadoch. V tejto súvislosti bolo konštatované pochybenie v postupe správneho orgánu, ktorý ak podľa § 15 ods. 12 zákona o odpadoch ukončil konanie, následne mal podľa § 15 ods. 14 zákona o odpadoch začať konanie vo veci určenia osoby povinnej zabezpečiť zhodnotenie alebo zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu, ktoré konanie však správny orgán samostatne nezačal a ani samostatne nerozhodol v tomto novom konaní, pričom rozhodol súčasne o všetkom naraz dňom 2.5.2022 bez uskutočnenia dvoch samostatných konaní, čo je v rozpore s § 15 ods. 12 a ods. 14 zákona o odpadoch.

Trenčiansky kraj

V rámci tohto bodu previerky boli v Trenčianskom kraji zistené poznatky len Okresnou prokuratúrou Partizánske a Okresnou prokuratúrou Trenčín, kedy bolo preverovaných celkovo 6 administratívnych spisov týkajúcich sa konaní o určení zodpovednej osoby podľa § 15 ods. 8 a nasl. zákona o odpadoch.

Okresná prokuratúra Trenčín po previerkach vykonaných na OÚ Trenčín (3 administratívne spisy) a na OÚ Ilava (2 administratívne spisy) vo vzťahu ku konaniam

o určení zodpovednej osoby konštatovala, že neboli zistené žiadne nedostatky pri oznámeniach o začatí konania. Okresné úrady po oznámeniach o nezákonnom umiestnení odpadu a vydaní odborného vyjadrenia, z ktorého nevyplývalo spáchanie trestného činu, začali konanie o určenie zodpovednej osoby, predvolali vlastníkov dotknutých pozemkov, ktorí vo všetkých prípadoch uviedli, že nemajú vedomosť o tom, kto na ich pozemok odpad naviezol. Počas konania o určenie zodpovednej osoby nebolo zistené, že by vlastníci pozemkov mali majetkový alebo iný prospech z nezákonného umiestnenia odpadu. V žiadnom z uvedených konaní nebola zistená osoba zodpovedná za nezákonné umiestnenie odpadu, teda vo všetkých prípadoch bolo vydané rozhodnutie o zastavení konania. Okresná prokuratúra Trenčín vykonanými previerkami zistila, že vo všetkých konaniach boli dodržané ustanovenia správneho poriadku, bol dodržaný procesný postup pred vydaním rozhodnutia a vydané rozhodnutia mali všetky zákonné náležitosti vyplývajúce zo správneho poriadku.

Okresná prokuratúra Partizánske po previerke vykonanej na OÚ Partizánske (1 administratívny spis) uviedla, že okresný úrad ešte pred začatím konania o určenie zodpovednej osoby zabezpečil do administratívneho spisu list vlastníctva, katastrálnu mapu a fotodokumentáciu nezákonne umiestneného odpadu. Po začatí konania vykonal miestne šetrenie a ústne pojednávanie za účasti účastníkov konania. Počas konania nebolo zistené zanedbanie povinnosti vlastníka nehnuteľnosti urobiť všetky opatrenia na ochranu svojej nehnuteľnosti, nebolo zistené ani to, že by vlastník nehnuteľnosti mal majetkový alebo iný prospech z nezákonne umiestneného odpadu. Ani v tomto konaní nebola zistená osoba zodpovedná za nezákonné umiestnenie odpadu. Okresná prokuratúra Partizánske však dospela k záveru, že zisťovanie osoby zodpovednej za nezákonné umiestnenie odpadu bolo nedostatočné a nebol teda úplne zistený skutkový stav, nakoľko v konaní neboli vypočutí vlastníci susedných pozemkov. Zároveň bolo pri vykonanej previerke zistené, že OÚ Partizánske v konaní o určenie zodpovednej osoby za nezákonné umiestnenie odpadu po tom, čo sa mu nepodarilo určiť zodpovednú osobu, nevydal rozhodnutie o zastavení konania, len následne začal konanie o určení osoby povinnej zabezpečiť zhodnotenie alebo zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu.

Príklad:

Okresná prokuratúra Partizánske preskúmaním administratívneho spisu OÚ Partizánske sp. zn. OU-PE-OSZP-2022/000035 (predtým OU-PE-OSZP-2021/001683) zistila, že na základe odborného vyjadrenia zo dňa 3. januára 2022 o sume za odstránenie a uloženie odpadu 183,26 eur, t. j. zisteniu skutočnosti, že nebol spáchaný trestný čin, úrad začal oznámením zo dňa 12. januára 2022 konanie o určení zodpovednej osoby za nezákonné umiestnenie odpadu podľa § 15 ods. 8 zákona o odpadoch a nariadil ústne pojednávanie na deň 2. februára 2022, zodpovednú osobu podľa § 15 ods. 9 písm. a) zákona o odpadoch však nezistil, vlastníkovi pozemku nebola preukázaná žiadna zo skutočností uvedených v § 15 ods. 9 písm. b) zákona o odpadoch, čo úrad konštatoval v zápisnici z konania zo dňa 18. februára 2022, v ktorej tiež uviedol, že okresný úrad začne konanie podľa § 15 ods. 14 zákona o odpadoch. Okresný úrad však rozhodnutie o zastavení konania o určení zodpovednej osoby za nezákonné umiestnenie odpadu podľa § 15 ods. 8 zákona o odpadoch v predmetnom konaní nevydal, čím došlo k porušeniu § 15 ods. 12 zákona o odpadoch, podľa ktorého mal úrad skončiť konanie o určení zodpovednej osoby rozhodnutím, v ktorom by konštatoval túto skutočnosť. Až zastavenie konania o určení zodpovednej osoby má za následok začatie konania podľa § 15 ods. 14 zákona o odpadoch.

Nitriansky kraj

Previerkami vykonanými na účel zhodnotenia bolo zistené, že okresné úrady v sledovanom období konanie o určenie zodpovednej osoby podľa § 15 ods. 8 zákona o odpadoch uskutočnili v zanedbateľnom rozsahu, keď boli zaznamenané iba dva prípady tohto typu konania.

OÚ Levice viedol jedno konanie, pričom vydal oznámenie o začatí konania a zisťoval osobu zodpovednú za nezákonné umiestnenie odpadu a tiež zisťoval, či vlastník, správca alebo nájomca nehnuteľnosti, na ktorej došlo k nezákonnému umiestneniu odpadu, zanedbal povinnosť urobiť všetky opatrenia na ochranu svojej nehnuteľnosti alebo či mal z umiestnenia odpadu majetkový prospech. Konanie ukončil rozhodnutím podľa § 15 ods. 12 zákona o odpadoch, pričom nebola určená zodpovedná osoba za nezákonné umiestnenie odpadu. V tejto veci však išlo o nesprávny postup správneho orgánu, pretože najskôr konal podľa § 15 ods. 8 zákona o odpadoch, hoci v trestnom konaní sa nepodarilo zistiť páchatel'a a policajný orgán už skôr predložil správne orgánu výzvu, aby v zmysle § 15 ods. 14 zákona o odpadoch zabezpečil zhodnotenie alebo zneškodnenie odpadu.

OÚ Nitra viedol jedno konanie o určenie zodpovednej osoby podľa § 15 ods. 8 zákona o odpadoch. Osoba zodpovedná za nezákonné umiestnenie odpadu bola zistená a zároveň aj určená za osobu povinnú zabezpečiť nakladanie s nezákonne umiestneným odpadom.

Banskobystrický kraj

Konania podľa tohto zadaného kritéria v sledovanom období preskúmali len 4 okresné prokuratúry, pričom išlo o minimálny počet vecí - Okresná prokuratúra Brezno (4), Okresná prokuratúra Lučenec (2), Okresná prokuratúra Rimavská Sobota (1) a Okresná prokuratúra Žiar nad Hronom (2).

Vykonaným previerkami bolo zistené, že okresné úrady oznamovali začatie konania o určenie zodpovednej osoby účastníkom konania t.j. vlastníkom pozemkov, na ktorých sa nachádzal nezákonne umiestnený odpad v súlade so zákonom. V tomto smere sa nevyskytli žiadne závažnejšie nedostatky v postupe okresných úradov.

Ak sa okresnému úradu nepodarí zistiť osobu zodpovednú za nezákonne umiestnený odpad, je povinný zistiť vlastníka, správcu či nájomcu pozemku a preveriť, či zanedbal povinnosť urobiť všetky opatrenia na ochranu svojej nehnuteľnosti. V rámci vykonaných previerok bolo zistené, že splnenie tejto povinnosti okresný úrad len konštatoval v zápisnici. Žiadne iné skutočnosti z preskúmaných administratívnych spisov v tomto smere nevyplývali.

Previerkovou činnosťou bol zistený zmätočný postup OÚ Žarnovica.

Príklad:

V konaní č. OU-ZC-OSZP-2022/001316 OÚ Žarnovica po doručení podnetu o prešetrenie nelegálnych skládok odpadu oznámil obci Ostrý Grúň prešetrenie podnetu formou miestnej obhliadky. ňou bolo zistené, že na pozemku vo vlastníctve obce Ostrý Grúň sa nachádza zemina a betónový pokop a na pozemku vo vlastníctve fyzickej osoby sa nachádza biologicky rozložiteľný odpad a drobný stavebný odpad. Vlastníci pozemkov uviedli, že nemajú vedomosť o tom, kto nelegálne umiestnil odpad

na oboch pozemkoch a nakoľko sa jedná o trvalé trávne porasty mimo zastavaného územia obce, ktoré sú súčasťou lesa, nie je možné ich oplotiť a tým zabrániť vytvoreniu skládky v budúcnosti. Odhadované množstvo odpadu bolo cca 1 tona. Na základe týchto zistených skutočností okresný úrad rozhodol, že nebola určená zodpovedná osoba (podľa § 15 ods. 8 zákona o odpadoch) a zhodnotenie alebo zneškodnenie odpadu zabezpečí na vlastné náklady obec Ostrý Grúň v zmysle § 15 ods. 14 písm. b) zákona o odpadoch.

Vo vyššie uvedenej veci okresný úrad viackrát pochybil. Neoznámil začatie konania a rozhodol bez toho, aby na základe vykonanej miestnej ohliadky vydal vo veci odborné vyjadrenie. Vykonal spoločné konanie o určenie zodpovednej osoby (ktorú sa nepodarilo zistiť) a konanie vo veci určenia osoby povinnej zabezpečiť zhodnotenie alebo zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu a vo veci vydal jedno rozhodnutie. Vo výroku rozhodnutia absentuje určenie akejkoľvek lehoty pre vykonanie zhodnotenia alebo zneškodnenia nelegálneho odpadu. Okresný úrad mal najprv rozhodnúť o zastavení konania po tom, čo sa mu nepodarilo zistiť osobu zodpovednú za nezákonne umiestnenie odpadu a až následne mal samostatne konať o určení osoby povinnej zabezpečiť odstránenie nelegálneho odpadu.

Vykonanými previerkami bolo rovnako zistené, že OÚ Brezno nepostupoval v súlade s § 15 ods. 8 zákona o odpadoch vo všetkých 4 preskúmaných veciach, nakoľko neboli splnené podmienky na postup podľa tohto ustanovenia. Dôvodom bola jednak absencia odborného vyjadrenia v niektorých konaniach, na základe ktorého by bolo možné posúdiť, či išlo o trestný čin alebo priestupok (príp. správny delikt) a následne zvoliť tomu zodpovedajúci zákonný postup. Rovnako bolo zistenie, že podľa odborného vyjadrenia výška škody preukazovala, že bol spáchaný trestný čin, čo bol dôvod na postup podľa § 15 ods. 7 zákona o odpadoch, nie podľa § 15 ods. 8 zákona o odpadoch.

Pokiaľ ide o samotné rozhodnutia okresných úradov, ktorými určili osobu zodpovednú za nezákonne umiestnenie odpadu, tieto nevykazovali závažnejšie nedostatky. Boli vydané v súlade so zákonom o odpadoch, orgánom na to príslušným. Obsahovali náležitosti stanovené v § 47 správneho poriadku. Výrok obsahoval rozhodnutie vo veci s uvedením ustanovenia právneho predpisu, podľa ktorého sa rozhodlo. Obsahoval tiež náležitosti vyplývajúce z ustanovenia § 15 ods. 10 zákona o odpadoch t.j. určenie zodpovednej osoby za povinnú zabezpečiť nakladanie s nezákonne umiestneným odpadom aj určenie primeranej lehoty na jeho odstránenie. Poučenia obsahovali údaj o možnosti podať odvolanie s určením lehoty a jeho podanie a orgánu, kde možno odvolanie podať, vrátane poučenia o možnosti preskúmania rozhodnutia súdom po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov. Pri určovaní primeranej lehoty okresný úrad prihliadol na množstvo a druh odpadu podľa okolností konkrétneho prípadu, pričom ani v jednej veci sa táto lehota nejavila byť neprimeraná s ohľadom na záujem štátu v čo najkratšom čase eliminovať negatívne dôsledky na životné prostredie.

Vo vzťahu k rozhodnutiam, kde okresný úrad nezistil osobu zodpovednú za nezákonne umiestnenie odpadu a konanie podľa § 15 ods. 12 zákona o odpadoch zastavil, bolo vedené iba jedno konanie spĺňajúce predmetné kritérium. Rozhodnutie o zastavení konania bolo vydané OÚ Lučenec. Rozhodnutie o zastavení konania obsahovalo všetky formálne aj obsahové náležitosti podľa § 46, § 47 ods. 1 správneho poriadku. Zistený nedostatok sa týkal výroku rozhodnutia, ktorý obsahoval nadbytočné údaje a robili výrok neprehľadným. Bolo potrebné ich uviesť do odôvodnenia rozhodnutia. Po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia o zastavení konania

o určenie zodpovednej osoby však nebolo konanie o určení povinnej osoby podľa § 15 ods. 14 zákona o odpadoch začaté. V tomto smere ostal správny orgán nečinný rovnako aj v postúpenej priestupkovej veci týkajúcej sa totožnej čiernej skládky.

Žilinský kraj

Z obsahu zhodnotení predložených okresnými prokuratúrami v územnej pôsobnosti Krajskej prokuratúry Žilina vyplýva, že za sledované obdobie nebolo okresnými úradmi v územnej pôsobnosti Okresnej prokuratúry Námestovo, Okresnej prokuratúry Martin, Okresnej prokuratúry Dolný Kubín a Okresnej prokuratúry Žilina (ako miestne a vecne príslušnými orgánmi štátnej správy odpadového hospodárstva) vedené konanie podľa § 15 ods. 8 zákona o odpadoch, t. j. konanie o určenie zodpovednej osoby.

Zo zistení Okresnej prokuratúry Čadca vyplynulo, že v prípadoch, v ktorých suma podľa odborného vyjadrenia, predstavujúca náklady na zhodnotenie, resp. zneškodnenie skládky odpadu neprevyšovala sumu 266 €, okresný úrad v zápisnici o miestnej ohliadke konštatoval začatie konania o určenie zodpovednej osoby. V ďalšej časti zápisnice však okresný úrad uvádzal, že konanie len začne. Zákonnosť začatia konania uvedeným spôsobom je však značne spochybnená, a to s poukazom na okruh osôb zúčastnených na miestnej ohliadke. Z preskúmaných administratívnych spisov však nevyplývalo, akým spôsobom okresný úrad zisťoval osobu zodpovednú za nezákonné umiestnenie odpadu. Spisy už len obsahovali rozhodnutia o zastavení konania o určení zodpovednej osoby. Rozhodnutia o zastavení konania obsahovali všetky zákonom predpokladané náležitosti (§ 47 správneho poriadku). Z odôvodnenia rozhodnutí vyplývali aj dôvody, pre ktoré došlo k zastaveniu konania, avšak tieto nemali svoju oporu v administratívnom spise.

V rámci miestneho zisťovania spojeného s ústnym pojednávaním sa orgán štátnej správy odpadového hospodárstva v každom preskúmanom konaní zaoberal otázkou zistenia osoby zodpovednej za nezákonné umiestnenie odpadu, a to vyhľadávaním dôkazov na mieste skládky, ktoré by preukazovali uloženie odpadu konkrétnou osobou. Taktiež boli preverované okolnosti možného nezákonného uloženia odpadu vlastními konkrétnou parcely, pričom výsledok týchto zistení bol zaznamenaný vo vyhotovenej zápisnici. Súčasťou administratívnych spisov boli čestné vyhlásenia vlastníkov dotknutých nehnuteľností (§ 39 ods. 1 správneho poriadku), či mali alebo nemali povinnosť urobiť opatrenia na ochranu svojej nehnuteľnosti, a či mali alebo nemali z umiestneného odpadu majetkový alebo iný prospech. Súčasťou administratívnych spisov boli aj záznamy zo zabezpečenia odpadu, ktorý bol premiestnený oprávnenou osobou na zabezpečené miesto. Až po týchto úkonoch vydal orgán štátnej správy odpadového hospodárstva rozhodnutie o ukončení konania o určení zodpovednej osoby podľa § 15 ods. 12 zákona o odpadoch. Po obsahovej stránke rozhodnutia disponovali všetkými náležitosťami predpokladanými v ustanovení § 47 správneho poriadku.

Z vykonaných previerok zákonnosti vyplynulo, že orgán verejnej správy v rámci tzv. zisťovacieho konania nezistil ani v jednom prípade osobu zodpovednú za nezákonné umiestnenie odpadu, a teda ani nikoho neurčil za osobu povinnú zabezpečiť nakladanie s nezákonne umiestneným odpadom. Rovnako orgánom štátnej správy odpadového hospodárstva nebolo zistené, že by nastali skutočnosti uvedené v § 15 ods. 9 písm. b) zákona o odpadoch.

Vzhľadom na uvedené, v konaniach, kde okresný úrad nezistil osobu

zodpovednú za nezákonné umiestnenie odpadu, tieto v zmysle ustanovenia § 15 odsek 12 zákona o odpadoch zastavil. Ako už bolo vyššie uvedené, predmetné rozhodnutia po obsahovej stránke spĺňali zákonné predpoklady ustanovené v § 47 správneho poriadku. Súčasne je možné konštatovať, že preskúmané rozhodnutia orgánov štátnej správy odpadového hospodárstva boli súladné so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi, boli vydané orgánom na to príslušným a vychádzali zo spoľahlivo zisteného stavu veci (§ 46 správneho poriadku).

Aj Okresná prokuratúra Ružomberok v súvislosti s daným bodom zhodnotenia zistila realizáciu konaní o určení zodpovednej osoby podľa § 15 ods. 8 zákona o odpadoch orgánom štátnej správy odpadového hospodárstva. V tejto súvislosti konštatovala zákonnosť tak začatia konaní, ako aj ich ďalší priebeh spočívajúci v zisťovaní osoby zodpovednej za nezákonné umiestnenie odpadu (§ 15 ods. 9 písm. a/ zákona o odpadoch), a to i prostredníctvom žiadosti o súčinnosť policajného zboru v zmysle ustanovenia § 15 ods. 17 zákona o odpadoch, resp. v zisťovaní či vlastníka, správca alebo nájomca nehnuteľnosti, na ktorej došlo k nezákonnému umiestneniu odpadu, zanedbal povinnosť urobiť všetky opatrenia na ochranu svojej nehnuteľnosti podľa osobitného predpisu, alebo či nemal z umiestnenia odpadu majetkový prospech. V danom smere správny orgán zisťovanie vykonával najmä výsluchom vlastníka, správcu, resp. nájomcu pozemku pri realizovanej miestnej ohliadke.

Iba v jednom prípade bolo rozhodnuté orgánom štátnej správy odpadového hospodárstva podľa § 15 ods. 10 zákona o odpadoch, a to rozhodnutím zo 6. decembra 2022 sp. zn. OU-RK-OSZP-2022/007642-009, ktorým určil osobu povinnú zabezpečiť nakladanie s nezákonne umiestneným odpadom (nebezpečný drobný stavebný materiál a biologicky rozložiteľný odpad) na vlastné náklady v lehote do 15. februára 2023. Predmetné rozhodnutie spĺňalo všetky predpokladané náležitosti (§ 46, § 47 správneho poriadku), ako i náležitosti vyplývajúce z osobitného predpisu, najmä z ustanovenia § 15 ods. 10 zákona o odpadoch. V tej súvislosti je nutné konštatovať, že i lehota na odstránenie odpadu bola primeraná.

V prípadoch (vo všetkých ostatných), keď orgán štátnej správy odpadového hospodárstva nezistil osobu zodpovednú za nezákonné umiestnenie odpadu, konanie o určení zodpovednej osoby podľa § 15 ods. 12 zákona o odpadoch zastavil (ukončil). Vo vzťahu k postupu orgánu verejnej správy bola Okresnou prokuratúrou Ružomberok konštatovaná súladnosť so zákonom. Rozhodnutia ním vydané spĺňali všetky zákonom požadované náležitosti (§ 46, § 47 správneho poriadku).

Košický kraj

Konanie podľa uvedeného kritéria v sledovanom období bolo predložené iba Okresnej prokuratúre Trebišov. OU Trebišov zisťoval osobu zodpovednú za nezákonné umiestnenie odpadu prehľadaním jednotlivých častí odpadu na skládke, či sa tam nenachádzajú písomnosti s osobnými údajmi osôb. Pri zistení mena a adresy osoby túto následne predvolal na ústne pojednanie.

Vykonanou previerkou bolo zistené, že OU Trebišov zákonnú povinnosť vyplývajúcu mu z ustanovenia § 15 ods. 9 písm. b) zákona o odpadoch plnil pri ústnom pojednávaní, v rámci vyjadrenia sa nájomcu pozemku, na ktorom sa nachádzala nelegálna skládka. Nájomca dotknutého pozemku sa vyjadroval o spôsobe oplotenia a zabezpečenia objektu. Okresný úrad následne v zápisnici z ústneho pojednávania po ohliadke pozemku konštatoval, že nájomca nezanedbal povinnosť vykonať ochranné opatrenia. Vzhľadom na skutočnosť, že k zápisnici o ústnom pojednávaní

nebola pripojená fotodokumentácia pozemku, nebolo možné overiť pravdivosť tvrdení uvádzaných v zápisnici.

Vo vzťahu k OÚ Trebišov bolo zistené, že tento realizoval dožiadanie policajného orgánu o vypočutie osôb, ktoré by mohli byť osobami zodpovednými za nezákonne uloženie odpadu, pričom použil odvolanie sa na ustanovenie § 56 zákona o priestupkoch s formuláciou žiadosť o súčinnosť – zápisničné vypočutie podozrivých osôb. Možnosť orgánu štátnej správy odpadového hospodárstva požiadať o súčinnosť Policajný zbor pritom v konaní o určenie zodpovednej osoby upravuje explicitne ustanovenie § 15 ods. 17 zákona o odpadoch. OÚ Trebišov v danom prípade totiž neprejednával priestupok, ale viedol konanie o určenie zodpovednej osoby. Aj napriek skutočnosti, že sa daným dožiadanim dosiahol úkon - výsluch osôb, rovnaký aký by bol dosiahnutý aj v prípade dožiadania podľa § 15 ods. 17 zákona o odpadoch, uvedené však evokuje záver, že OÚ Trebišov nemá dostatočné znalosti, ako správne procesne v konaní postupovať.

Rozhodnutie bolo formálne členené na výrok, odôvodnenie a poučenie o odvolaní. Odôvodnenie rozhodnutia bolo stručné a vo vzťahu k dôvodu zastavenia konania bola v rozhodnutí uvedená len formulácia „*Okresný úrad Trebišov, odbor starostlivosti o životné prostredie v konaní podľa § 15 ods. 9 zákona o odpadoch o zistení zodpovednej osoby za nezákonne umiestnený odpad, nezistil zodpovednú osobu za nezákonne umiestnený odpad*“ bez ďalšieho konkretizovania. Pochybenie bolo tiež zistené vo vzťahu k uvádzaniu ustanovenia Správneho poriadku v záhlaví rozhodnutia. Okresný úrad v záhlaví rozhodnutia pri uvádzaní jednotlivých právnych predpisov a ich ustanovení, podľa ktorých mal byť príslušný na vydanie rozhodnutia a podľa ktorých rozhodol, uviedol aj ustanovenie § 30 ods. 1 písm. h) správneho poriadku.

V rozhodnutiach uvádzané ustanovenie § 30 ods. 1 písm. h) správneho poriadku stanovuje, že správne konanie sa zastaví, ak *odpadol dôvod pre začatie konania na podnet správneho orgánu*. Zastavenie konania o určenie zodpovednej osoby podľa § 15 ods. 12 zákona o odpadoch preto, že sa nepodarilo zistiť zodpovednú osobu však nemožno stotožniť s odpadnutím dôvodu pre začatie konania, t.j. s odpadnutím *de facto* záujmu nájsť osobu zodpovednú za nezákonne uložený odpad. Toto pochybenie však spôsobilo aj nesprávne poučenie v znení, že „*proti tomuto rozhodnutiu sa podľa § 30 ods. 2 správneho poriadku nemožno odvolať.*“

Za zákonné je potrebné považovať uvádzanie ustanovenia § 30 ods. 1 písm. j) správneho poriadku, t.j. zastavenie konania, *ak tak ustanovuje osobitný predpis* (v posudzovanom prípade zákon o odpadoch vo svojom ustanovení § 15 ods. 12), pričom v zmysle ustanovenia § 30 ods. 2 správneho poriadku, proti takto vydanému rozhodnutiu už odvolanie je prípustné.

Prešovský kraj

Vykonanými previerkami bolo zistené, že OÚ Bardejov za sledované obdobie začal konanie podľa § 15 ods. 8 zákona o odpadoch v troch prípadoch na podklade odborných vyjadrení, v ktorých nebolo konštatované, že došlo k spáchaniu trestného činu. Pochybenie v postupe okresného úradu bolo konštatované v jednom prípade.

Príklad:

OÚ Bardejov oznámil začatie konania s predvolaním na ústne pojednávanie,

pričom v spise neboli založené listy vlastníctva vzťahujúce sa k danej nehnuteľnosti. Z uvedeného nebolo zrejmé, z čoho okresný úrad pri upovedomení účastníkov vychádzal. Pri porovnaní listu vlastníctva na verejne dostupnej internetovej stránke, vzťahujúceho sa k predmetným nehnuteľnostiam, v čase vykonania previerky s rozdeľovníkom uvedenom na upovedomení o začatí konania (komu bolo oznámenie o začatí konania doručované) bolo zistené, že nekonal so všetkými účastníkmi konania. Z obsahu spisového materiálu nebolo rovnako zrejmé, akým spôsobom okresný úrad zisťoval osobu zodpovednú za nezákonné umiestnenie odpadu resp. splnenie povinnosti vlastníkov urobiť všetky opatrenia na ochranu svojej nehnuteľnosti. O priebehu pojednávania bola spísaná zápisnica, v ktorej však bol iba opísaný postup okresného úradu od prijatia oznámenia o nelegálnom umiestnení odpadu a popísané výsledky odborného vyjadrenia. V zápisnici neboli uvedené žiadne vyjadrenia účastníkov konania, teda ani nebolo zrejmé, na základe čoho okresný úrad dospel k záveru, že v konaní nezistil osobu zodpovednú za nezákonné umiestnenie odpadu a taktiež že nezistil, aby vlastník, správca alebo nájomca nehnuteľnosti, na ktorej došlo k nezákonnému umiestneniu odpadu, zanedbal povinnosť urobiť všetky opatrenia na ochranu svojej nehnuteľnosti podľa osobitného predpisu alebo povinnosť podľa rozhodnutia súdu, alebo či mal z tohto umiestnenia odpadu majetkový prospech alebo iný prospech. V postupe okresného úradu tak bolo konštatované neúplné zistenie stavu veci.

Rovnako bolo previerkovou činnosťou zistené, že v obvode Okresnej prokuratúry Poprad bolo konanie o určení zodpovednej osoby vedené iba v jednej veci, a to OÚ Levoča. Okresný úrad zvolil v predmetnej veci postup spočívajúci v tom, že spojil konanie podľa § 15 ods. 8 a ods. 14 zákona o odpadoch do jedného konania, o ktorom rozhodol jedným rozhodnutím s dvoma výrokmi, a to že sa nepodarilo zistiť osobu zodpovednú podľa § 15 ods. 8 zákona o odpadoch (konanie nezastavoval vydaním osobitného rozhodnutia) a výrokom podľa § 15 ods. 14 písm. a) zákona o odpadoch, že určuje obec ako povinnú zabezpečiť zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu.

Okresná prokuratúra Vranov nad Topľou vo vzťahu k dvom vedeným konaniam o určení zodpovednej osoby konštatovala iba porušenie zákona spočívajúce v nedodržaní lehoty na rozhodnutie podľa § 49 správneho priadku. Pochybenie v oznamovaní začatia konania, či v procesnom postupe pred vydaním rozhodnutí identifikované nebolo. Obe konania skončili vydaním rozhodnutia o určení konkrétnej osoby zodpovednej za nezákonné umiestnenie odpadu. V rozhodnutiach bola určená primeraná lehota na odstránenie nezákonne umiestneného odpadu, z toho na žiadosť zodpovednej osoby bola v jednom prípade riadne rozhodnutím lehota predĺžená.

Vo vzťahu k rozhodnutiam, kde okresný úrad zistil osobu zodpovednú za nezákonne umiestnenie odpadu a určil ju za osobu povinnú zabezpečiť nakladanie s nezákonne umiestneným odpadom (§ 15 ods. 9 písm. a), b) zákona o odpadoch) Okresná prokuratúra Bardejov, Okresná prokuratúra Humenné, Okresná prokuratúra Kežmarok, Okresná prokuratúra Prešov, Okresná prokuratúra Stará Ľubovňa a Okresná prokuratúra Svidník konštatovali, že okresné úrady v hodnotenom období predmetné rozhodnutia nevydali.

V prípade rozhodnutí, kedy okresný úrad nezistil osobu zodpovednú za nezákonne umiestnenie odpadu a konanie podľa § 15 ods. 12 zákona o odpadoch zastavil bolo zistené, že vo všetkých troch konaniach o určení zodpovednej osoby podľa § 15 ods. 8 zákona o odpadoch OÚ Bardejov vydal rozhodnutie, ktorým konanie

zastavil, pričom neboli zistené nedostatky v preskúvaných rozhodnutiach o zastavení konania.

Okresná prokuratúra Humenné, Okresná prokuratúra Kežmarok, Okresná prokuratúra Poprad, Okresná prokuratúra Prešov, Okresná prokuratúra Stará Ľubovňa, Okresná prokuratúra Svidník a Okresná prokuratúra Vranov nad Topľou zistili, že okresné úrady v sledovanom období nevydali ani jedno rozhodnutie o zastavení konania. OÚ Levoča namiesto rozhodnutia o zastavení konania vydal rozhodnutie s negatívnym výrokom o nezistení osoby zodpovednej za nezákonné umiestnenie odpadu.

1.B.III. Konanie o určení osoby povinnej zabezpečiť zhodnotenie alebo zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu podľa § 15 ods. 14 zákona o odpadoch

Nie je ojedinelým javom, že napriek úsiliu, sa nepodarí určiť osobu zodpovednú za nezákonné umiestnenie odpadu, ktorej by bola uložená povinnosť ho odstrániť. Z dôvodu, aby nenastala situácia, že odpad nebude odstránený v primeranom čase, je okresný úrad, odbor starostlivosti o životné prostredie povinný viesť konanie o určení osoby povinnej zabezpečiť zhodnotenie alebo zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu. Aj v prípade, ak z dôvodu celkovej škody pôjde o trestný čin nezákonného nakladania s odpadmi a trestné konanie prebieha dlhší čas, okresný úrad vedie konanie o určení osoby povinnej zabezpečiť zhodnotenie alebo zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu po tom, čo orgány činné v trestnom konaní zdokumentujú stopy a dôkazy potrebné pre účely trestného konania. Zhodnotiť alebo zneškodniť nezákonne umiestnený odpad možno až po kladnom stanovisku orgánu činného v trestnom konaní.

Vo vzťahu ku konaniam o určení osoby povinnej zabezpečiť zhodnotenie alebo zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu bolo skúmané:

- a) či okresný úrad oznámil začatie konania o určení povinnej osoby podľa § 15 ods. 14 zákona o odpadoch zákonným spôsobom alebo, či konanie začal po oznámení od orgánu Policajného zboru, prípadne, či požiadal orgán Policajného zboru o zaslanie informácie v zmysle § 15 ods. 15 zákona o odpadoch,
- b) či rozhodnutie o určení osoby povinnej zabezpečiť zhodnotenie alebo zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu obsahuje náležitosti stanovené zákonom (§ 46 a § 47 správneho poriadku a zároveň § 15 ods. 14 písm. a), b), c) zákona o odpadoch),
- c) či okresný úrad v rozhodnutí o určení osoby povinnej zabezpečiť zhodnotenie alebo zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu stanovil primeranú lehotu na zabezpečenie uloženej povinnosti,
- d) či okresný úrad postupoval podľa základných pravidiel konania a ďalších ustanovení správneho poriadku,
- e) iné zistené skutočnosti.

Bratislavský kraj

Okresná prokuratúra Bratislava I vykonala na OÚ Bratislava previerku 7 spisov, ktorých predmetom bolo určení osoby povinnej zabezpečiť zhodnotenie alebo zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu podľa § 16 ods. 14 zákona o odpadoch. Okresná prokuratúra Malacky vykonala na OÚ Malacky previerku 3

takýchto spisov a Krajská prokuratúra Bratislava vykonala previerku na Okresnom úrade Bratislava, odbor opravných prostriedkov jedného takéhoto spisu v druhostupňovom konaní.

V štyroch veciach OÚ Bratislava po ukončení konania vo veci určenia zodpovednej osoby podľa § 12 zákona o odpadoch začal konanie o určení povinnej osoby zabezpečiť zhodnotenie alebo zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu podľa § 15 ods. 14 zákona o odpadoch. Z každého preskúmaného spisu bolo zistené, že oznámenie o začatí konania doručoval okresný úrad všetkým účastníkom konania do vlastných rúk. Ak mali účastníci konania elektronickú schránku aktivovanú na doručovanie písomností, oznámenie o začatí konania týmto účastníkom konania okresný úrad doručil do ich elektronickej schránky, inak bola písomnosť doručená do vlastných rúk poštovou službou.

OÚ Bratislava začal konanie o určení povinnej osoby zabezpečiť zhodnotenie alebo zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu podľa § 15 ods. 14 zákona o odpadoch v troch veciach. Oznámenie o začatí konania bolo zakaždým doručované zákonným spôsobom (verejnou vyhláškou, do elektronickej schránky účastníkov alebo poštou).

K opačnému záveru dospela Okresná prokuratúra Malacky pri preverovaní konaní o určení osoby povinnej zabezpečiť zhodnotenie alebo zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu podľa § 15 ods. 14 zákona o odpadoch. OÚ Malacky nebolo začatie konania ani v jednom prípade oznámené zákonným spôsobom.

Podľa poznatkov získaných Okresnou prokuratúrou Bratislava I, v každom preskúmanom prípade, v ktorom okresný úrad oznámil policajnému orgánu, že rozsah nezákonne umiestneného odpadu nasvedčuje spáchanie trestného činu, si okresný úrad nespĺnil povinnosť vyplývajúcu z § 15 ods.15 zákona o odpadoch a nepožiadaval policajný orgán po uplynutí 30 dňovej lehoty plynúcej odo dňa oznámenia o zaslanie informácie, či potrebuje nezákonne uložený odpad pre potreby svojho ďalšieho zisťovania. Avšak po oznámení vykonanom policajným orgánom okresnému úradu, že pre nezákonne umiestnený odpad je možné zabezpečiť jeho zhodnotenie alebo zneškodnenie, okresný úrad konanie podľa § 15 ods. 14 zákona o odpadoch začal.

Všetky preskúmané rozhodnutia o určení povinnej osoby zabezpečiť zhodnotenie alebo zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu OÚ Bratislava aj OÚ Malacky spĺňali predpoklady vyplývajúce z ustanovenia § 46 správneho poriadku (súladi so zákonom, ich vydanie orgánom na to oprávneným, vychádzali zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu veci a obsahovali náležitosti predpísané správnym poriadkom a zákonom o odpadoch). Pokiaľ ide o posúdenie primeranosti lehoty na odstránenie odpadu, lehoty určené v priemere 90 dní možno považovať za optimálne bez negatívneho dopadu na životné prostredie. Pri konštatovaní primeranosti lehoty bol zohľadnený aj druh odpadu, z ktorého boli čierne skládky tvorené.

V predmetných konaniach OÚ Bratislava nebolo zaznamenané porušenie základných pravidiel konania a ustanovení správneho poriadku. Okresný úrad vo všetkých preskúmaných prípadoch rozhodol v lehote 1 mesiaca od začatia konania, preto možno konštatovať dodržanie zásady rýchlosti konania.

V konaniach OÚ Malacky boli konštatované porušenia ustanovení zákona

o odpadoch a správneho poriadku. V spisoch sa okrem rozhodnutí nenachádzal žiaden iný doklad týkajúci sa konania o určení povinnej osoby, absentuje oznámenie o začatí správneho konania podľa § 18 ods. 3 správneho poriadku, ako aj akékoľvek vyjadrenie účastníka konania. Postupom správneho orgánu došlo k porušeniu zásady súčinnosti s účastníkom konania vyjadrenej v § 3 ods. 2 správneho poriadku.

Krajská prokuratúra Bratislava preskúmala postup a rozhodnutie Okresného úradu Bratislava, odboru opravných prostriedkov. Okresný úrad na základe podaného odvolania zrušil odvolaním napadnuté rozhodnutie správneho orgánu a vec vrátil správne orgánu na nové prejednanie a rozhodnutie. Preskúmané rozhodnutie okresného úradu obsahovalo náležitosti stanovené zákonom (§ 46 a nasl. správneho poriadku), okresný úrad konal bez prietahov (dlhé časové obdobie od podania odvolania po rozhodnutie o odvolaní spôsobila sčasti chýbajúca súčinnosť správneho orgánu a sčasti potreba posúdiť zákonnosť súvisiaceho rozhodnutia mimo odvolacieho konania pred rozhodnutím o odvolaní). Dôvody zrušenia prvostupňového rozhodnutia boli zrejmé z príslušného administratívneho spisu, na základe čoho bolo možné konštatovať dodržanie zákonnosti aj z hmotnoprávneho hľadiska.

Trnavský kraj

Konanie o určení osoby povinnej zabezpečiť zhodnotenie alebo zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu podľa § 15 odsek 14 zákona o odpadoch bolo realizované v sledovanom období len na OÚ Dunajská Streda (1 vec), OÚ Senica (3 veci) a OÚ Trnava (6 veci).

Okresná prokuratúra Senica pri previerke identifikovala tiež ďalšie 3 veci, v ktorých bola zistená nečinnosť okresného úradu (spočívajúca v tom, že okresný úrad konanie o určení osoby povinnej zabezpečiť zhodnotenie alebo zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu nezačal).

Príklad:

Orgán Policajného zboru na základe žiadosti okresného úradu zaslal OÚ Senica oznámenie podľa § 15 ods. 15 zákona o odpadoch (doručené okresnému úradu dňa 08.12.2022), že odpad už nie je pre účely trestného konania potrebný a je možné zabezpečiť jeho zhodnotenie alebo zneškodnenie. Okresný úrad napriek tomuto oznámeniu orgánu Policajného zboru nezačal konanie o určení osoby povinnej zabezpečiť zhodnotenie alebo zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu, čím založil pretrvávajúci stav nečinnosti v trvaní 1 rok a 8 mesiacov. Uvedené bolo identifikované ako postup v rozpore s § 3 ods. 1, ods. 4 správneho poriadku a § 15 ods. 14 a ods. 15 zákona o odpadoch.

Ako bolo vyššie uvedené (v predchádzajúcom bode I.B.II.), v jednom prípade OÚ Hlohovec spojil konanie o určení zodpovednej osoby podľa § 15 ods. 8 zákona o odpadoch (ktoré zastavil, nakoľko nezistil zodpovednú osobu) s konaním o určení osoby povinnej zabezpečiť zhodnotenie alebo zneškodnenie odpadu podľa § 15 ods. 14 zákona o odpadoch a v oboch konaniach rozhodol jedným rozhodnutím, čo bolo v rozpore so zákonom.

OÚ Dunajská Streda začal konanie o určení povinnej osoby podľa § 15 ods. 14 zákona na základe oznámenia policajného orgánu o možnosti zabezpečiť zhodnotenie alebo zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu. Porušenie zákona nebolo zistené.

Vo vzťahu k OÚ Trnava bolo zistené, že v dvoch zo šiestich preskúmaných vecí spisový materiál neobsahoval oznámenie o začatí konania, tento bol uvedený len v obsahu spisu, k čomu správny orgán uviedol, že danú písomnosť vedie iba v elektronickom spise. Okresný úrad nežiadal od orgánu PZ informáciu v zmysle § 15 ods. 15 zákona o odpadoch.

Zásadné nedostatky pri preskúmaní náležitostí rozhodnutí o určení osoby povinnej zabezpečiť zhodnotenie alebo zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu pri previerkach v obvode Krajskej prokuratúry Trnava zistené neboli.

Okresná prokuratúra Senica po preskúmaní rozhodnutí okresného úradu o určení osoby povinnej zabezpečiť zhodnotenie alebo zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu konštatovala, že tieto obsahujú náležitosti stanovené v ustanoveniach § 46 a § 47 správneho poriadku a § 15 ods. 14 písm. b) zákona o odpadoch.

Pokiaľ ide o náležitosti rozhodnutí podľa § 47 správneho poriadku, v rámci previerky na OÚ Senica bolo zistené, že výroky rozhodnutí podľa § 15 ods. 14 zákona o odpadoch obsahujú rozhodnutie vo veci s uvedením ustanovenia právneho predpisu, podľa ktorého sa rozhodlo (príslušné ustanovenia zákona o odpadoch v spojení so správnym poriadkom) tak, ako ustanovuje § 47 ods. 2 správneho poriadku. Keďže správny orgán rozhodnutiami uložil účastníkom konania (okresnému úradu podľa § 15 ods. 14 písm. b) zákona o odpadoch) povinnosť na plnenie, okresný úrad zároveň pre ňu určil aj primeranú lehotu.

V súvislosti s odôvodneniami preskúmaných rozhodnutí možno uviesť, že OÚ Senica vzhľadom na predmet konania v dostatočnej miere uviedol podklad rozhodnutia, jednotlivé dôkazy, úvahy, akými bol vedený pri hodnotení dôkazov a ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval v súlade s § 47 ods. 3 správneho poriadku. Poučenia o odvolaní obsahovali v súlade s § 47 ods. 4 správneho poriadku údaj, že sa možno proti nemu odvolať, v akej lehote, na ktorý orgán a kde možno odvolanie podať. Poučenia obsahovali aj údaj, či rozhodnutie možno preskúmať súdom. Rozhodnutia obsahovali rovnako aj formálne náležitosti v zmysle § 47 ods. 5 správneho poriadku.

Nedostatky v odôvodnení rozhodnutia boli zistené na OÚ Senica pri rozhodnutí o určení povinnej osoby v jednej veci, v rámci ktorej správny orgán konštatoval, že konanie o určení osoby povinnej zabezpečiť zhodnotenie alebo zneškodnenie nezákonne umiestnených odpadov bolo začaté na základe výzvy orgánu Policajného zboru podľa § 15 ods. 15 zákona o odpadoch, v ktorej vyzýva správny orgán, že je potrebné zabezpečiť zneškodnenie odpadov z dôvodu, že tento odpad nezákonne umiestnený pre prebiehajúce vyšetrovanie nie je potrebný. Toto konštatovanie však nemalo oporu v administratívnom spise, nakoľko žiadne oznámenie orgánu Policajného zboru (resp. „výzva“) sa v ňom nenachádzala.

OÚ Senica vo všetkých vydaných rozhodnutiach o určení osoby povinnej zabezpečiť zhodnotenie alebo zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu stanovil primeranú lehotu na zabezpečenie uloženej povinnosti, a to 60 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia. Lehota bola určená dohodou správneho orgánu a účastníka konania na ústnom pojednávaní na základe návrhu účastníka konania – povinnej osoby (zástupcu okresného úradu), s prihliadnutím na druh a rozsah odpadu, ako aj poveternostné podmienky, resp. s tým spojené možné problémy spojené so zabezpečením likvidácie odpadu.

Rovnako tak bolo konštatované stanovenie primeranej lehoty na zabezpečenie uloženej povinnosti OÚ Dunajská Streda.

Okresná prokuratúra Trnava poznatky o porušení zákona pri stanovení primeranej lehoty na zabezpečenie uloženej povinnosti OÚ Trnava nezistila, okresný úrad v preskúmaných veciach stanovil lehotu na odstránenie odpadu v trvaní 6 až 9 mesiacov.

Previerkou príslušných administratívnych spisov na OÚ Senica bolo zistené, že správny orgán postupoval v preverovanom období v konaniach o určení osoby povinnej zabezpečiť zhodnotenie alebo zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu v zásade iniciatívne, hospodárne a v súčinnosti s účastníkmi konania. Spísané zápisnice o ústnom pojednávaní, záznamy a iné listinné podklady obsahujú všetky podstatné náležitosti a predstavujú spoľahlivý podklad rozhodnutia. Rozhodnutia podľa § 15 ods. 14 zákona o odpadoch boli vydané v lehote ustanovenej v § 49 ods. 2 správneho poriadku, t. j. do 30 dní odo dňa začatia konania (odo dňa, keď správny orgán urobil voči účastníkovi konania prvý úkon, ktorým bolo vydanie oznámenia o začatí konania a predvolanie na ústne pojednávanie).

V postupe OÚ Senica boli identifikované určité nedostatky týkajúce sa porušenia zásady rýchlosti konania.

Príklad:

OÚ Senica bolo doručené oznámenie orgánu Policajného zboru podľa § 15 ods. 15 zákona o odpadoch dňa 08.11.2021, avšak oznámenie o začatí konania a predvolanie na ústne pojednávanie vo veci určení osoby povinnej zabezpečiť zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu vydal až dňa 12.01.2022. Z administratívneho spisu nevyplývajú žiadne iné úkony, ktoré by okresný úrad po doručení oznámenia orgánu Policajného zboru vykonal, t. j. nie je zrejmé, z akého dôvodu začal konať až po 65 dňoch odo dňa prijatia predmetného uznesenia. Postup správneho orgánu pri vybavovaní predmetného poznatku teda nebol v súlade so zásadou rýchlosti konania vyjadrenou v § 3 ods. 4 správneho poriadku a mal za následok nedôvodné prieťahy v konaní.

Obdobný nedostatok bol zistený aj v ďalších 2 veciach, v ktorých okresný úrad bez ďalšieho dôvodu začal konanie až po 43 dňoch, resp. 49 dňoch po doručení uznesenia vyšetrovateľa PZ o prerušení trestného stíhania.

Trenčiansky kraj

Vykonanými previerkami okresné prokuratúry v Trenčianskom kraji zistili celkovo 13 konaní o určení osoby povinnej zabezpečiť zhodnotenie alebo zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu. Vo väčšine prípadov začínali tieto konania v nadväznosti na predchádzajúce trestné konania. Boli zistené prípady, kedy orgány PZ v súlade s § 15 ods. 19 zákona o odpadoch samy oznamovali okresnému úradu, že nezákonne umiestnený odpad už nie je potrebný pre účely trestného konania. Boli tiež zistené prípady, kedy okresné úrady v nadväznosti na predchádzajúce oznámenia o podozrení zo spáchania trestného činu v súlade s § 15 ods. 15 zákona o odpadoch žiadali od orgánov PZ informáciu, či potrebuje uložený odpad za účelom ďalšieho zisťovania.

Začatie konania o určení osoby povinnej zabezpečiť zhodnotenie alebo

zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu z vlastnej iniciatívy bolo zistené len v jednom konaní Okresnou prokuratúrou Partizánske v nadväznosti na konanie o určenie zodpovednej osoby, kedy sa túto zodpovednú osobu OÚ Partizánske nepodarilo zistiť.

Okresné prokuratúry vo všeobecnosti konštatovali, že okresné úrady postupovali v súlade s ustanoveniami správneho poriadku, začatie konania oznamovali jeho účastníkom zákonným spôsobom, vo veci nariadňovali ústne pojednávanie.

V jednom prípade bola zistená nečinnosť OÚ Považská Bystrica, kedy okresný úrad nezačal konanie po oznámení orgánu PZ podľa § 15 ods. 15 zákona o odpadoch v zákonnej lehote.

Príklad:

OÚ Považská Bystrica, odboru starostlivosti o životné prostredie bolo dňa 9. septembra 2022 doručené upovedomenie orgánu PZ o začatí trestného stíhania za prečin neoprávneného nakladania s odpadmi podľa § 302 ods. 1 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že doposiaľ nezistený páchatel' v bližšie nezistenom čase do dňa 29. apríla 2022 v k. ú. Trstie, obec Dolný Lieskov na pozemku KN-E parc. č. 912, ostatná plocha, vo vlastníctve Slovenskej republiky, v správe Slovenského pozemkového fondu, naviezol na plochu cca 2 m x 2 m zvyšky nebezpečného odpadu - azbestovej krytiny v množstve 0,3 - 0,6 t, čím porušil § 13 písm. a) zákona o odpadoch. Dňa 27. októbra 2022 orgán PZ oznámil okresnému úradu podľa § 15 ods. 15 zákona o odpadoch, že pri uvedenom odpade už je možné zabezpečiť jeho zhodnotenie alebo zneškodnenie. Napriek tomu, že orgán PZ oznámil okresnému úradu dňa 27. októbra 2022, že je možné zabezpečiť jeho zhodnotenie alebo zneškodnenie, okresný úrad až po roku dňa 9. októbra 2023 upovedomil o začatí správneho konania vo veci určenia osoby povinnej zabezpečiť zhodnotenie alebo zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu účastníkov konania a nariadil vo veci ústne pojednávanie, čím došlo k porušeniu § 3 ods. 4 správneho poriadku. Tým, že okresný úrad začal konanie vo veci určenia osoby povinnej zabezpečiť zhodnotenie alebo zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu až po roku, bol narušený aj verejný záujem na rýchlom odstránení nezákonne uloženého nebezpečného odpadu.

Vo vzťahu k vydávaným rozhodnutiam okresné prokuratúry vo väčšine prípadov zistili, že tieto obsahovali všetky zákonné náležitosti vyplývajúce z § 46 a § 47 správneho poriadku a zároveň § 15 ods. 14 písm. a), b), c) zákona o odpadoch. Okresná prokuratúra Prievidza zistila, že v každom rozhodnutí bola povinná osoba určená zákonným spôsobom pre jej jednoznačnú identifikáciu, odpad bol špecifikovaný svojim katalógovým číslom v zmysle vyhlášky č. 365/2015 Z. z., ktorou sa ustanovuje katalóg odpadov, miesto nezákonného uloženia bolo určené parcelnými číslami pozemkov podľa údajov katastra nehnuteľností. Určité nedostatky boli konštatované Okresnou prokuratúrou Nové Mesto nad Váhom, ktorá zistila, že okresný úrad vo výrokovej časti rozhodnutia nesprávne uvádzal ustanovenia právneho predpisu, podľa ktorého bolo rozhodované a taktiež nedostatočne odôvodňoval vydávané rozhodnutia, kedy správny orgán neuvádzal, ako hodnotil vykonané dôkazy a ako použil správnu úvahu. Okresné prokuratúry taktiež vo všeobecnosti konštatovali, že okresné úrady v konaniach o určenie osoby povinnej zabezpečiť zhodnotenie alebo zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu dodržiavali procesné ustanovenia správneho poriadku a základné zásady správneho konania.

Vykonanými previerkami boli zistené rôznorodé poznatky týkajúce sa primeranosti lehôt na zhodnotenie alebo zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu. Kým Okresná prokuratúra Prievidza skonštatovala, že lehoty určované okresným úradom sú primerané (v rozsahu 2-5 mesiacov), Okresná prokuratúra Považská Bystrica, Okresná prokuratúra Nové Mesto nad Váhom a Okresná prokuratúra Trenčín zistili určovanie lehôt na odstránenie odpadu aj viac ako 1 rok, čo považovali za neprimerané. Tieto okresné prokuratúry zároveň v zhodnoteniach uviedli, že odôvodnenia rozhodnutí vo vzťahu k určeniu lehoty na zhodnotenie alebo zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu boli stručné, nebolo možné z nich zistiť, čo viedlo okresný úrad k určeniu takej dlhej lehoty.

Vo vzťahu k iným zisteniam okresných prokuratúr Okresná prokuratúra Nové Mesto nad Váhom pri vykonávaní previerky zistila v jednom prípade porušenie § 15 ods. 15 zákona o odpadoch zo strany okresného úradu. Predmetné ustanovenie ukladá okresnému úradu v prípadoch, kedy okresný úrad podľa ods. 7 oznámi orgánom činným v trestnom konaní podozrenie zo spáchania trestného činu a v lehote do 30 dní od tohto oznámenia orgán PZ neoznámi okresnému úradu, že je možné zabezpečiť zhodnotenie alebo zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu, okresný úrad sám požiada orgán PZ o informáciu, či potrebuje nezákonne uložený odpad pre potreby svojho konania. OÚ Myjava túto svoju povinnosť porušil, nakoľko požiadal orgán PZ o informáciu po uplynutí viac ako 1 a pol roka odo dňa oznámenia podozrenia zo spáchania trestného činu.

Príklad:

OÚ Myjava bolo dňa 25. júna 2021 doručené oznámenie fyzickej osoby o uložení nelegálneho odpadu /azbestová strecha/ na jeho a susednom pozemku, ktorý podľa jeho vyjadrenia tam už leží roky. Po vykonaní miestnej ohliadky a vydaní odborného vyjadrenia okresný úrad dňa 4. augusta 2021 v zmysle § 15 ods. 7 zákona o odpadoch oznámil Okresnému riaditeľstvu PZ Nové Mesto nad Váhom, odbor kriminálnej polície podozrenie zo spáchania trestného činu. Vykonanou previerkou bolo zistené, že okresný úrad až dňa 9. marca 2023 písomne požiadal označený orgán PZ o oznámenie, či nezákonne umiestnený odpad možno zhodnotiť alebo zneškodniť a o zaslanie informácie, či ešte potrebuje nezákonne uložený odpad pre potreby svojho ďalšieho zisťovania. Uvedeným postupom okresný úrad porušil ust. § 15 ods. 15 zákona o odpadoch, nakoľko požiadal príslušný orgán PZ o informáciu, či potrebuje nezákonne uložený odpad pre potreby svojho ďalšieho zisťovania až po uplynutí viac ako jeden a pol roka. Dňa 16. marca 2023 orgán PZ oznámil okresnému úradu, že predmetný odpad už nie je potrebný pre účely trestného konania a je možné ho zhodnotiť alebo zneškodniť.

Rovnako boli v rámci vykonaných previerok zistené vo vzťahu k OÚ Nové Mesto nad Váhom nedostatky vo vedení administratívnych spisov, kedy sa v nich často nenachádzali doručky napriek tomu, že rozhodnutia a iné dôležité písomnosti sa v zmysle ustanovení správneho poriadku doručujú doporučené do vlastných rúk. Doručovanie dôležitých písomností v správnom konaní a s tým súvisiace zabezpečenie doručeníek prípadne iných dokladov preukazujúcich ich riadne a správne doručenie je dôležitý úkon správneho konania. S bezchybným doručením je spojený celý rad dôležitých dôsledkov (napr. začiatok plynutia rôznych procesných lehôt, od okamihu doručenia dochádza k platnosti rozhodnutia a s doručovaním je spojené uplatnenie základných pravidiel konania, najmä zásady rovnosti účastníkov, rýchlosti a hospodárnosti konania, ústnosti, oficiality a pod.).

Nitriansky kraj

Jednotlivé okresné prokuratúry v obvode Krajskej prokuratúry Nitra vykonanými previerkami porušenie zákona v postupe okresných úradov podľa tohto hľadiska nezistili. Zistili, že konania o určení osoby povinnej zabezpečiť zhodnotenie alebo zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu podľa § 15 ods. 14 zákona o odpadoch okresné úrady začali na základe oznámení orgánov Policajného zboru, v jednom prípade na základe podnetu fyzickej osoby a v niektorých prípadoch po predchádzajúcej žiadosti o zaslanie informácie v zmysle § 15 ods. 15 zákona o odpadoch. V týchto konaniach okresné úrady postupovali v súlade so zákonom. V súlade s § 18 ods. 3 správneho poriadku písomne oznámili začatie konania, uviedli príslušnosť na konanie, pričom v oznámeniach špecifikovali dôvody začatia konania, predmet konania vrátane času, miesta a špecifikácie odpadu. V oznámeniach o začatí konania, ktoré boli v spisoch zadokumentované, zároveň účastníkov konania predvolali na ústne pojednávanie. Okresné úrady konali s vlastníkami pozemkov, prípadne osobami, ktoré mali pozemky, na ktorých sa nezákonne umiestnený odpad nachádzal v správe, s príslušnou obcou a okresným úradom (podľa podmienok uvedených v § 15 ods. 14 zákona o odpadoch). Okresné prokuratúry nezaznamenali nedostatky v náležitostiach správnych rozhodnutí určených v § 46, § 47 správneho poriadku a súčasne náležitostí určených v § 15 ods. 14 zákona o odpadoch.

Boli však zaznamenané prípady, keď bola osoba povinná zabezpečiť zhodnotenie alebo zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu určená nesprávne a tiež, že okresný úrad vôbec takéto konanie nezačal.

Príklad:

OÚ Zlaté Moravce bola z Prezídia PZ, Národnej centrálly osobitných druhov kriminality doručená výzva na znehodnotenie odpadu (stavebné odpady, drevené okná a pneumatiky). Okresný úrad Zlaté Moravce za osobu zodpovednú zneškodniť nezákonne umiestnený odpad určil obec Ladice, a to aj napriek tomu, že čierna skládka bola tvorená ostatným odpadom (okrem iného aj pneumatikami).

Príklad:

OÚ Nitra nepostupoval v súlade s ustanovením § 15 ods. 15 zákona o odpadoch, keď vôbec nezačal konanie o určení zodpovednej osoby postupom podľa § 15 ods. 14 zákona o odpadoch. Z administratívneho spisu vyplynulo, že okresný úrad obdržal dňa 24.05.2022 z Prezídia PZ, Národnej centrálly osobitných druhov kriminality výzvu na znehodnotenie odpadu (kanistrov s olejom). Tieto sa nachádzali na parcele č. 235 v k. ú. Horné Krškany. V administratívnom spise sa nachádzala len e-mailová komunikácia medzi okresným úradom a mestom Nitra a oznámenie mesta o tom, že mesto odstránilo nezákonne umiestnený nebezpečný odpad – kanistre s olejom.

OÚ Nitra v zmysle zákona mal začať konanie o určení osoby povinnej zabezpečiť zhodnotenie alebo zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu, pričom za túto osobu mal byť určený práve okresný úrad, ako príslušný orgán štátnej správy odpadového hospodárstva (§ 15 ods. 14 písm. b) zákona o odpadoch), nakoľko nešlo o komunálny odpad ani drobný stavebný odpad.

Previerkami bolo zistené, že rozhodnutiami o určení osoby povinnej zabezpečiť zhodnotenie alebo zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu okresné úrady

stanovili primeranú lehotu na zabezpečenie uloženej povinnosti.

Banskobystrický kraj

K uvedenému bodu zhodnotili previerkami nadobudnuté poznatky všetky okresné prokuratúry v rámci Banskobystrického kraja. Opäť však išlo o nízky počet administratívnych konaní a to v rozmedzí od 1 do 6, s výnimkou OÚ Rimavská Sobota, kde bolo identifikovaných 15 konaní o určení osoby povinnej zabezpečiť zhodnotenie alebo zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu.

Vykonanými previerkami bolo zistené, že predmetné konanie začínali okresné úrady spravidla po doručení oznámení orgánom PZ, najčastejšie oznámení NCODK BB, že nezákonne umiestnený odpad je možné zhodnotiť alebo zneškodniť, nakoľko už nebol pre účely trestného konania potrebný. Len ojedinele bolo takéto konanie začaté okresným úradom a to v tých prípadoch, kedy sa nejednalo o podozrenie zo spáchania trestného činu a okresný úrad osobu zodpovednú za nezákonné umiestnenie odpadu nezistil. Pokiaľ okresný úrad neobdržal od orgánu PZ v lehote 30 dní odo dňa, kedy mu oznámil podozrenie z trestného činu informáciu, že nezákonne umiestnený odpad je možné zhodnotiť alebo zneškodniť, žiadal túto informáciu spravidla sám.

Nečinnosť v tomto smere bola konštatovaná vo vzťahu k OÚ Banská Bystrica, kde okresný úrad až po uplynutí 2 rokov a 8 mesiacov žiadal orgán PZ o oznámenie, či ešte potrebuje nezákonne uložený odpad pre potreby svojho zisťovania. Po doručení negatívnej odpovede upovedomil účastníkov o začatí konania s časovým odstupom takmer 3 mesiacov.

Rovnako bola zistená nečinnosť OÚ Lučenec, ktorý s istým časovým odstupom žiadal od NCODK BB takéto oznámenie. Napriek tomu, že NCODK BB požadované oznámenie nezaslalo, opätovne nežiadal jeho doručenie a konanie podľa § 15 ods. 14 nezačal.

Väčšina okresných prokuratúr zhodne uviedla, že okresný úrad zákonným spôsobom a v zásade včas oznámil začatie konania všetkým známym účastníkom. V upovedomeniach uvádzal ustanovenia zákona o odpadoch upravujúce príslušnosť na konanie, ustanovenia správneho poriadku vzťahujúce sa k začatiu konania, poučil účastníkov o ich práve dať sa zastupovať v konaní advokátom alebo iným zástupcom, nazerať do spisov, robiť si z nich výpisy, odpisy a dostať kópie spisov, o práve navrhovať dôkazy a ich doplnenie, klásť svedkom a znalcom otázky, vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia a k spôsobu ich zistenia pred vydaním rozhodnutia. Okresný úrad poučil účastníkov aj o možnosti ich predvedenia, ak sa bez náležitého ospravedlnenia alebo bez závažných dôvodov na opätovné predvolanie nedostavia a bez osobnej účasti ktorých nemožno konanie uskutočniť. Súčasne ich poučil aj o možnosti uloženia poriadkovej pokuty podľa § 45 ods. 1 správneho poriadku. V upovedomení zároveň uviedol skutočnosti týkajúce sa skutku, ktorý je predmetom konania.

Zhodné zistenia sa týkali aj samotných rozhodnutí o určení osoby povinnej zabezpečiť zhodnotenie lebo zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu. Obsahovali všetky formálne aj obsahové náležitosti podľa § 46, § 47 ods. 1 správneho poriadku. Výroky rozhodnutí podľa § 15 ods. 14 zákona o odpadoch obsahovali názov osoby povinnej zabezpečiť zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu, identifikáciu pozemku, na ktorom sa odpad nachádza, označenie druhu odpadu a jeho

množstva, ceny za jeho odstránenie a spôsobu nakladania (najčastejšie zneškodnenie na to oprávnenou organizáciou). Ako povinné osoby boli určené obce v rámci miestnej príslušnosti vyplývajúcej z konkrétneho miesta uloženia odpadu, ale aj okresné úrady a v jednom prípade držiteľ nezákonne umiestneného odpadu, ktorý prejavil záujem o jeho zneškodnenie.

V odôvodnení rozhodnutia okresné úrady uvádzali skutočnosti, ktoré boli podkladom na rozhodnutie. Nechýbal popis priebehu konania a citácie príslušných zákonných ustanovení. Vo väčšine preskúmaných rozhodnutí nechýbalo vyhodnotenie objemu odpadu a nároky na realizáciu jeho odstránenia. Možno ich preto považovať za súladné so zásadami uplatňovania správnej úvahy správneho orgánu.

Iné zistenie ohľadom kvality odôvodnenia rozhodnutí možno konštatovať vo vzťahu k OÚ Zvolen, nakoľko tieto rozhodnutia nemali požadované náležitosti podľa § 47 ods. 3 správneho poriadku. Neobsahovali žiadne úvahy, ktorými sa okresný úrad spravoval pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, neuvádzal svoje úvahy, ktorými sa pri hodnotení dôkazov riadil. Dĺžka určenej lehoty nebola odôvodnená vôbec. Poučenie zodpovedalo ustanoveniu § 47 ods. 4 správneho poriadku, vrátane údajov o možnosti jeho preskúmania súdom až po využití riadnych opravných prostriedkov.

Nesprávny postup bol zistený taktiež vo vzťahu k OÚ Brezno.

Príklad:

Fyzická osoba nahlásila OÚ Brezno nezákonne umiestnený odpad. Ten vykonal obhliadku so záverom, že na mieste uvedenom v oznámení sa nachádza zemina, kamenina (lomový kameň), makadam a stavebná suť (podľa vyhlášky MŽP SR č. 365/2015 Z.z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov v znení neskorších predpisov katalógové číslo 17 09 04 – zmiešané odpady zo stavieb a demolácií). Preto vyzval spoločnosť M. s.r.o., ktorá mala na základe oznámenia vyvážať predmetný odpad za účelom výstavby komunikácie, o vyjadrenie. Spoločnosť M. s.r.o. v odpovedi uviedla, že predmetný odpad vyvážal J.K. z dôvodu podnikania, čo súviselo s plánovanou vzájomnou výmenou pozemkov, ku ktorej nakoniec nedošlo. Zároveň uviedla, že odpad bude odstránený do 30.06.2022. Okresný úrad vo veci nevydal odborné vyjadrenie, upovedomil o začatí konania podľa § 15 ods. 14 písm. c) zákona o odpadoch účastníkov a vo veci nariadil ústne pojednávanie. Dňa 08.03.2022 vydal okresný úrad rozhodnutie o určení osoby povinnej zabezpečiť zhodnotenie, resp. zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu - spoločnosti M. s.r.o. v lehote do 30.09.2022.

K vyššie uvedenému postupu OÚ Brezno je potrebné uviesť, že spoluprácou s trestným úsekom bolo zistené, že predmetná vec bola prešetrená aj v trestnom konaní (pod sp.zn. 2 Pv 312/21/6603), avšak nie z podnetu okresného úradu, ale oznamovateľa - fyzickej osoby. Prípravné konanie bolo ukončené podaním obžaloby, súd vo veci zatiaľ nerozhodol.

V rámci preskúmania rozhodnutí s ohľadom na výrok o určení primeranej lehoty na naloženie s nezákonne uloženým odpadom väčšina okresných prokuratúr konštatovala primeranosť týchto lehôt. Spravidla sa pohybovali od 6 týždňov do 6 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia. Výnimkou bol OÚ Poltár, ktorý stanovil takmer dvojročné lehoty na zabezpečenie odstránenia nezákonne umiestneného

odpadu, čo nemožno považovať za primeranú lehotu.

Postup podľa základných pravidiel konania konštatovali takmer všetky okresné prokuratúry, až na niektoré výnimky. Nepostačujúce poučenie účastníkov konania v upovedomení o začatí konania bolo zistené v postupe OÚ Zvolen. Obsahovalo len poučenie podľa § 33 správneho poriadku, iné poučenia podľa správneho poriadku v ňom uvedené neboli.

Žilinský kraj

Vo vzťahu ku konaniu o určení osoby povinnej zabezpečiť zhodnotenie alebo zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu podľa § 15 ods. 14 zákona o odpadoch bola v rámci Žilinského kraja predložená iba jedna vec, a to konanie vedené OÚ Martin.

Z obsahu administratívneho spisu vyplynulo, že mesto Vrútky oznámilo listom z 13. decembra 2021 OÚ Martin v zmysle § 15 ods. 3 zákona o odpadoch existenciu nepovolennej skládky odpadov (azbestový odpad) na parc. č. KN C 4427/5 vedenej na LV č. 175 (mestu Vrútky bola existencia nezákonnej skládky oznámená Mestskou políciou Vrútky 10. decembra 2021). Termín miestnej ohliadky bol stanovený na 14. januára 2022. V rámci ohliadky bola realizovaná identifikácia parciel, ako aj ich vlastníka a súčasne zistenie druhu a množstva uloženého odpadu na dotknutom pozemku. Po vykonanom miestnom zisťovaní za účelom overenia rozsahu nezákonne umiestneného odpadu bolo 21. februára 2022 vypracované odborné vyjadrenie so záverom o podozrení spáchania trestného činu, nakoľko náklady na odstránenie nezákonne umiestneného odpadu, jeho prepravu predstavujú 1.800 €, čo prevyšuje sumu 266 € (podozrenie zo spáchania trestného činu neoprávneného nakladania s odpadmi podľa § 302 ods. 1 Trestného zákona). Okresný úrad s poukazom na ustanovenie § 15 ods. 7 zákona o odpadoch túto skutočnosť oznámil orgánom činným v trestnom konaní. Na základe predmetného oznámenia bolo uznesením vyšetrovateľa PZ OKP ORPZ Martin 1. marca 2022 začaté trestné stíhanie pre prečin neoprávneného nakladania s odpadmi podľa § 199 ods. 1 Trestného zákona.

Dňa 1. augusta 2022 bolo OÚ Martin doručené uznesenie z 23. júna 2022, ktorým vyšetrovateľ s poukazom na ustanovenie § 228 ods. 1 Tr. por. trestné stíhanie začaté pre prečin neoprávneného nakladania s odpadmi podľa § 302 ods. 1 Tr. zák. prerušil, nakoľko sa nepodarilo zistiť skutočnosti oprávňujúce vykonať trestné stíhanie voči určitej osobe. Nakoľko policajný orgán neoznámil orgánu štátnej správy odpadového hospodárstva, či nezákonne umiestnený odpad je, resp. nie je potrebný pre ďalšie konanie a je možné jeho zneškodnenie, požiadal okresný úrad príslušný policajný orgán o oznámenie tejto skutočnosti listom z 22. septembra 2022. Dňa 29. septembra 2022 policajný orgán oznámil okresnému úradu, že nelegálne uložený odpad už nie je potrebný pre účely ďalšieho zisťovania a je možné jeho zneškodnenie. Po tomto oznámení upovedomil okresný úrad účastníkov konania o začatí konania podľa § 15 ods. 14 zákona o odpadoch (konania vo veci určenia osoby povinnej zabezpečiť zhodnotenie alebo zneškodnenie odpadu).

Rozhodnutím z 13. októbra 2022 sa OÚ Martin určil (v zmysle ustanovenia § 15 ods. 14 písm. b) zákona o odpadoch) za osobu povinnú zabezpečiť zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu (azbest) v termíne do 30. júna 2023. Vydané rozhodnutie malo po obsahovej stránke všetky zákonom predpokladané náležitosti rozhodnutia (§ 47 správneho poriadku). Rozhodnutie bolo vydané miestne a vecne príslušným orgánom v súlade so zákonom, na základe riadne zisteného skutkového

stavu veci. Právoplatnosť i vykonateľnosť rozhodnutia boli v preskúvanom prípade vyznačené správne.

Nedostatky v súvislosti so začatím konania vo veci určenia osoby povinnej zabezpečiť zhodnotenie alebo zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu (§ 15 ods. 14 zákona o odpadoch) boli zistené Okresnou prokuratúrou Ružomberok. V konaniach o určenie zodpovednej osoby, ktoré orgán štátnej správy odpadového hospodárstva začal podľa § 15 ods. 8 zákona o odpadoch, avšak ktoré zastavil podľa § 15 ods. 12 zákona o odpadoch z dôvodu, že nebola určená osoba povinná zabezpečiť nakladanie s nezákonne umiestneným odpadom (podľa § 15 ods. 10, 11 citovaného zákona), následne vydal rozhodnutie podľa § 15 ods. 14 písm. a) až c) zákona o odpadoch bez toho, aby takéto konanie (konanie vo veci určenia osoby povinnej zabezpečiť zhodnotenie alebo zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu) zákonným spôsobom začal (§ 18 ods. 1 a nasl. správneho poriadku). Uvedený nedostatok bol zistený v siedmich prípadoch.

V prípadoch, keď došlo k realizácii postupu podľa § 15 ods. 7 zákona o odpadoch, t.j. keď orgán štátnej správy odpadového hospodárstva oznámil orgánom činným v trestnom konaní podozrenie zo spáchania trestného činu proti životnému prostrediu sa pochybenia, spočívajúce v „nezačatí“ konania vo veci určenia osoby povinnej zabezpečiť zhodnotenie alebo zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu podľa § 15 ods. 14 zákona o odpadoch, nevyskytli. V predmetných konaniach len v dvoch prípadoch došlo k zaslaní informácie orgánom činným v trestnom konaní až na základe písomnej žiadosti orgánu verejnej správy (§ 15 ods. 15 zákona o odpadoch).

Nedostatok spočívajúci v absencii začatia konania (podľa § 18 ods. 1 a nasl. správneho poriadku) vo veci určenia osoby povinnej zabezpečiť zhodnotenie alebo zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu podľa § 15 ods. 14 zákona o odpadoch uviedla vo svojom zhodnotení aj Okresná prokuratúra Liptovský Mikuláš, a to hneď v 4 prípadoch. Orgán štátnej správy odpadového hospodárstva v predmetných veciach jedným a tým istým rozhodnutím podľa § 15 ods. 12 zákona o odpadoch ukončil zisťovacie konanie (konanie o určenie zodpovednej osoby podľa § 15 ods. 8 zákona o odpadoch) a súčasne druhým výrokom tohto rozhodnutia podľa § 15 ods. 14 citovaného zákona určil osobu povinnú zabezpečiť zhodnotenie alebo zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu bez toho, aby takéto konanie zákonným spôsobom začal (§ 18 správneho poriadku).

Tento nedostatok nie je možné však považovať za systémový, nakoľko v inom konaní správny orgán vyžiadal v zmysle § 15 ods. 15 zákona o odpadoch od orgánu Policajného zboru informáciu, či potrebuje nezákonne uložený odpad pre potreby svojho ďalšieho zisťovania. Takúto informáciu správny orgán vyžiadal v primeranej lehote, ktorá korešpondovala s poriadkovou lehotou uvedenou v § 196 ods. 2 Trestného poriadku, na rozhodnutie o trestnom oznámení. Následne správny orgán po obdržaní odpovede od orgánu Policajného zboru SR začal v primeranej lehote (vo vyššie citovanej veci to bolo na osemnásty deň od doručenia informácie od Policajného zboru SR), konanie vo veci určenia osoby povinnej zabezpečiť zhodnotenie alebo zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu podľa § 15 ods. 14 zákona o odpadoch oznámením začatia správneho konania a nariadením ústneho pojednávania spojeného s miestnym zisťovaním.

Rozhodnutia orgánu verejnej správy vo veci určenia osoby povinnej zabezpečiť zhodnotenie alebo zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu (§ 15 ods. 14

zákona o odpadoch) spĺňali zákonom predpokladaných náležitostí (§ 47 správneho poriadku). Lehoty určené v rozhodnutí na splnenie uloženej povinnosti sa javili primeranými, väčšinou končiacimi v mesiac vydania rozhodnutia, resp. v mesiaci nasledujúcom po vydaní rozhodnutia. V podstate bolo možné konštatovať, že lehoty boli v rozhodnutiach určené podľa množstva odpadu a náročnosti ich zneškodnenia, resp. zhodnotenia.

Košický kraj

K tomuto bodu previerky boli predložené administratívne spisy iba Okresnej prokuratúre Rožňava, Okresnej prokuratúre Trebišov, Okresnej prokuratúre Košice II a Okresnej prokuratúre Spišská Nová Ves.

Okresnou prokuratúrou Trebišov bolo zistené, že vo všetkých preskúmaných prípadoch, v ktorých došlo k začatiu konania o určenie povinnej osoby, tak bolo uskutočnené po oznámení orgánu Policajného zboru o tom, že nezákonne uložený odpad možno zhodnotiť alebo zneškodniť. OÚ Trebišov v žiadnej z preskúmaných vecí nežiadal príslušnú zložku polície vykonávajúcu trestné stíhanie o oznámenie, či odpad možno zhodnotiť alebo zneškodniť. OÚ Trebišov tak konania o určenie povinnej osoby začínal až po oznámení orgánu Policajného zboru, ku ktorému až na jeden prípad, došlo v značne dlhej lehote, nie len niekoľkomesačnej, ale často aj po uplynutí 1 roka od začatia trestného stíhania. Takto možno konštatovať porušenie povinnosti uvedenej v ustanovení § 15 ods. 15 zákona o odpadoch zo strany okresného úradu.

Na OÚ Košice bolo vo veci č. OU-KE-OSZP3-2022/003281 zistené, že orgán Policajného zboru okresnému úradu neoznámil do 30 dní odo dňa doručenia oznámenia /to bolo 08.09.2021/, že nezákonne umiestnený odpad možno zhodnotiť alebo zneškodniť, v dôsledku čoho okresný úrad správne požiadal orgán Policajného zboru o zaslanie informácie, či potrebuje nezákonne uložený odpad pre potreby svojho ďalšieho zisťovania. O danú informáciu požiadal až dňa 19.01.2022, čím v tomto smere postupoval v rozpore s § 3 ods. 4 správneho poriadku. Vo veci vedenej pod č. OU-KE-OSZP3-2022/002162 orgán Policajného zboru okresnému úradu neoznámil do 30 dní odo dňa doručenia oznámenia /oznámenie zo 06.05.2021/, že nezákonne umiestnený odpad možno zhodnotiť alebo zneškodniť. Okresný úrad preto mal v zmysle § 15 ods. 15 zákona o odpadoch požiadať orgán Policajného zboru o zaslanie informácie, či potrebuje nezákonne uložený odpad pre potreby svojho ďalšieho zisťovania, čo však okresný úrad neurobil. Po doručení uznesenia orgánu Policajného zboru o prerušení trestného stíhania (26.01.2022) okresný úrad oznámil dňa 31.01.2022 začatie konania o určení povinnej osoby, pričom v oznámeniach o začatí tohto konania sa odvolal na skutočnosť, že v uznesení o prerušení trestného stíhania je uvedené, že nezákonne uložený odpad nie je ďalej potrebný pre účely trestného konania, avšak preskúmaním predmetného uznesenia o prerušení trestného stíhania bolo zistené, že uvedené konštatovanie sa v predmetnom uznesení nenachádza. Vzhľadom na uvedené tak možno skonštatovať začatie konania o určení povinnej osoby bez oznámenia orgánu Policajného zboru podľa § 15 ods. 15 zákona o odpadoch.

V konaniach o určenie povinnej osoby okresné úrady vydávali rozhodnutia, ktoré obsahovali všetky zákonné náležitosti stanovené správnym poriadkom. Vo väčšine prípadov bola za povinnú osobu rozhodnutím určená príslušná obec alebo mesto.

Aj napriek skutočnosti, že v rozhodnutiach o určení povinnej osoby bola

uvádzaná aj lehota, do ktorej povinná osoba má zneškodniť nezákonne uložený odpad, vo vzťahu k posúdeniu, či rozhodnutím stanovená lehota je primeraná možno mať v niektorých prípadoch pochybnosti.

Vo vzťahu k OÚ Trebišov bolo zistené, že v konaní, v ktorom sa jednalo o komunálny odpad a drobný stavebný odpad v množstve 8 t na ploche 1 600 m², bola stanovená lehota 9 mesiacov od vydania rozhodnutia. Naproti tomu, v prípade rozhodnutia vo vzťahu k stavebnému odpadu obsahujúcemu azbest a kategorizovanému ako odpad kat. „N“ – nebezpečný odpad v celkovej hmotnosti 3 t na ploche 25 m², kde bol za povinnú osobu určený samotný okresný úrad, mu bola stanovená lehota na zneškodnenie odpadu viac ako 2 roky. Objektívne posúdenie primeranosti stanovenej lehoty však v jednotlivých prípadoch nebolo možné preskúmať, lebo rozhodnutia o určení povinnej osoby vo svojom odôvodnení obsahovali rovnakú formuláciu vo vzťahu k dĺžke lehoty, a to v znení „...bola stanovená primeraná lehota podľa § 15 ods. 14 zákona o odpadoch na zhodnotenie alebo zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu tak, aby nedošlo k ohrozeniu života alebo zdravia ľudí alebo k poškodeniu životného prostredia.“. Možno konštatovať, že takéto odôvodnenia rozhodnutí sú arbitrárne a nepreskúmateľné.

Prešovský kraj

Vykonanými previerkami bolo zistené, že OÚ Bardejov v preverovanom období začal jedno konanie po vydaní rozhodnutia o zastavení konania o určení osoby zodpovednej za nezákonné umiestnenie odpadu. V šiestich prípadoch začal konanie na základe oznámenia policajného orgánu o možnosti zabezpečiť zhodnotenie alebo zneškodnenie odpadu podľa § 15 ods. 15 zákona o odpadoch. Konania boli začaté zákonným spôsobom oznámením o začatí konania, pričom oznámenie bolo riadne doručované účastníkom konania a v konaniach bolo nariadené ústne pojednávanie.

Lehoty na zabezpečenie uloženej povinnosti boli uložené na základe vzájomnej dohody v rozmedzí štyroch až deviatich mesiacov. Vzhľadom na druh a rozsah odpadu ich možno označiť za primerané.

Ďalej bolo previerkovou činnosťou zistené, že OÚ Kežmarok viedol jedno takéto konanie. Okresný úrad žiadal orgán PZ osobitným prípisom o poskytnutie informácie, či nezákonne umiestnený odpad potrebuje pre účely trestného konania. Listom oznámil začatie konania účastníkom konania. Rozhodnutie obsahovalo náležitosti v súlade s § 46, § 47 správneho poriadku a tiež náležitosti uvedené v § 15 ods. 14 písm. b) zákona o odpadoch. Povinnosť zneškodniť nebezpečný odpad bola uložená okresnému úradu. Bola stanovená lehota na odstránenie nezákonne uloženého odpadu v trvaní dvoch rokov s tým, že odstránenie finančne zabezpečovalo Centrum podpory Prešov.

Vo vzťahu k OÚ Levoča, ako aj OÚ Poprad bola konštatovaná nečinnosť vo viacerých prípadoch spočívajúca v tom, že po tom, čo nastala skutočnosť podľa § 15 ods. 7 zákona o odpadoch, správne orgány riadne nezačali konanie podľa § 15 ods. 14 zákona o odpadoch vo veci určení osoby povinnej zabezpečiť zhodnotenie alebo zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu. OÚ Poprad konanie nezačal ani po tom, čo mu NCODK Prešov postupom podľa § 15 ods. 15 zákona o odpadoch sám oznámil, že nezákonne uložený odpad na pozemkoch v k. ú. Veľký Slavkov už nepotrebuje na vykonanie ďalších procesných úkonov skráteného vyšetrovania.

Vo vzťahu k OÚ Vranov nad Topľou bolo zistené, že tento nevyžiadaval súhlas

na odstránenie alebo zhodnotenie odpadu od orgánov PZ v zmysle § 15 ods. 15 zákona o odpadoch. Konania začína až potom, čo mu zo strany orgánov činných v trestnom konaní bolo doručené rozhodnutie o prerušení trestného stíhania podľa § 228 ods. 1 Trestného poriadku. Bolo vedených osem konaní, z toho v siedmych konaniach bola povinnou zabezpečiť zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu určená obec a v jednom prípade okresný úrad. Okresný úrad oznamoval začatie konania zákonným spôsobom, rozhodnutia obsahovali náležitosti stanovené zákonom.

Nečinnosť okresného úradu spočívajúca v nezačatí konania podľa § 15 ods. 14 zákona o odpadoch bola konštatovaná taktiež vo vzťahu k OÚ Prešov, OÚ Sabinov, OÚ Svidník, OÚ Humenné, OÚ Medzilaborce a OÚ Snina.

V postupe OÚ Humenné bola konštatovaná nečinnosť aj v priebehu konaní, ktoré začal. Zaznamenaný bol postup, keď 9.2.2022 okresný úrad podal podnet orgánom činným v trestnom konaní a až 28.10.2022 (po 8 mesiacoch) sa dopytoval u orgánu činného v trestnom konaní, či je možné odpad odstrániť, pričom administratívne konanie o určení osoby povinnej zabezpečiť zhodnotenie alebo zneškodnenie v zmysle § 15 ods. 14 zákona o odpadoch začal až 17.1.2023 upovedomením o začatí konania. V inom konaní začal administratívne konanie o určení osoby povinnej zabezpečiť zhodnotenie alebo zneškodnenie v zmysle § 15 ods. 14 zákona o odpadoch až 20.5.2022, pričom uznesenie o prerušení trestného stíhania bolo okresnému úradu doručené 02.12.2021.

Krajská prokuratúra Prešov preskúmala postup a rozhodnutie Okresného úradu Prešov, odboru opravných prostriedkov. Odvolací orgán v preverovanom období právoplatne rozhodol iba v jednej veci týkajúcej sa odvolania účastníka konania podaného proti rozhodnutiu OÚ Prešov vydaným podľa § 15 ods. 14 písm. c) zákona o odpadoch.

Príklad:

Prvostupňový správny orgán určil držiteľa nezákonne umiestneného odpadu, t.j. obchodnú spoločnosť ako osobu povinnú zabezpečiť zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu na pozemku CKN parc. č. 3018/8, k. ú. Ľubotice, ktorej zároveň určil lehotu 60 dní od právoplatnosti rozhodnutia na zabezpečenie uloženej povinnosti. Jednalo sa o postup podľa § 15 zákona o odpadoch za situácie, kedy bol spáchaný trestný čin. Okresný úrad Prešov nezačal konanie o určení zodpovednej osoby za nezákonné umiestnenie odpadu, ale vykonal oznámenie policajným orgánom podľa osobitného predpisu a konanie podľa § 15 ods. 14 zákona o odpadoch začal až po oznámení policajného orgánu, že je možné vykonať kroky smerujúce k zneškodneniu, či znehodnoteniu nezákonne umiestneného odpadu. Prvostupňový správny orgán sám požadoval od policajného orgánu informáciu o tom, či nezákonne uložený odpad je ešte potrebný pre vyšetrovanie. Túto informáciu prvostupňový správny orgán žiadal cca po dvoch mesiacoch odo dňa doručenia oznámenia podľa § 15 ods. 7 zákona o odpadoch, keďže policajný orgán mu túto skutočnosť v zákonnej lehote neoznámil.

Obchodná spoločnosť proti rozhodnutiu OÚ Prešov podala odvolanie, na základe ktorého odvolací orgán odvolaním napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil prvostupňovému správny orgán na nové konanie a rozhodnutie. Dôvodom zrušenia rozhodnutia a vrátenia veci na nové prejednanie a rozhodnutie bolo to, že Okresný úrad Prešov považoval za prejav záujmu o zabezpečenie zneškodnenia nezákonne umiestneného odpadu súhlas na zhromažďovanie nebezpečných odpadov

vydaný na základe žiadosti odvolateľa podľa § 97 ods. 1 písm. g) zákona o odpadoch v znení platnom a účinnom v čase podania žiadosti, doručenej mu 26.1.2021, v inom samostatnom konaní, teda v inej veci ukončenej vydaním samostatného rozhodnutia. Odvolateľ v podanom odvolaní zdôraznil, že žiadosťou doručenou prvostupňovému správne orgánu v inom konaní neprejavil záujem o zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu, ale žiadal o súhlas na zhromažďovanie nebezpečných odpadov za účelom ich zastabilizovania, a to na odporúčanie spoločnosti, u ktorej si zastabilizovanie nebezpečného odpadu objednal.

Po preskúmaní vyššie uvedeného postupu a rozhodnutia Okresného úradu Prešov, odbor opravných prostriedkov bolo konštatované, že odvolací orgán správne zastával názor, že prejav vôle odvolateľa nemožno nahradiť osobitnou žiadosťou, najmä nie v prípade, ak v konaní odvolateľ vyslovil svoj nesúhlas s povinnosťou zneškodniť nezákonne umiestnený odpad. Je nevyhnutné rozlišovať pojmy zhromažďovanie odpadov (§ 3 ods. 4 zákona o odpadoch) a zneškodnenie odpadov (§ 3 ods. 16 zákona o odpadoch). Tiež s poukazom na to, že trestné stíhanie v predmetnej veci bolo v tom čase prerušené a nebolo vznesené obvinenie voči žiadnej osobe podozrivej z nezákonného umiestnenia odpadu na pozemku CKN parc. č. 3018/8 v k. ú. Ľubotice, mal odvolací orgán za to, že na mieste je zvolenie postupu podľa § 15 ods. 14 písm. b) zákona o odpadoch. Rozhodnutie odvolacieho orgánu bolo doručené účastníkovi konania a nadobudlo právoplatnosť.

Rozhodnutie odvolacieho orgánu bolo vydané podľa § 46 správneho poriadku a obsahovalo náležitosti, ktoré sú vyžadované ustanovením § 47 správneho poriadku, t. j. výrok, odôvodnenie a poučenie o odvolaní. Výrok rozhodnutia obsahoval rozhodnutie vo veci s uvedením ustanovenia právneho predpisu, podľa ktorého správny orgán rozhodol. V odôvodnení rozhodnutia odvolací orgán konštatoval, ktoré právne skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, aké skutočnosti bral do úvahy pri hodnotení dôkazov, ktoré právne predpisy a z akých dôvodov použil pri rozhodovaní. V rozhodnutí popísal námietky odvolateľa a zaoberal sa nimi. Odvolací orgán v preskúmvanej veci rozhodol o odvolaní v lehote do 60 dní od doručenia mu odvolania a na vec sa vzťahujúceho spisového materiálu.

Odvolací orgán konal v preskúmvanej veci plynulo a v zákonnej lehote, dodržiaval zákonné podmienky upravujúce odvolacie konanie. Zároveň vydal rozhodnutie, ktoré bolo zákonné a náležite odôvodnené.

1.B.IV. Priestupky a iné správne delikty podľa § 115 a § 117 zákona o odpadoch

Vo vzťahu k priestupkom a iným správnym deliktom (§ 115 a § 117 zákona o odpadoch) okresné prokuratúry pri vykonávaní previerok skúmali:

- a) či priestupok alebo iný správny delikt prejednával miestne a vecne príslušný orgán štátnej správy odpadového hospodárstva,
- b) či bol priestupok alebo iný správny delikt správne kvalifikovaný podľa § 115 a § 117 zákona o odpadoch a či bola uložená pokuta podľa § 116 zákona o odpadoch,
- c) či bol dodržaný procesný postup pred vydaním rozhodnutia,
- d) či rozhodnutie má náležitosti podľa § 77 zákona o priestupkoch ako aj náležitosti podľa § 46, § 47 správneho poriadku s dôrazom na odôvodnenie výšky uloženej pokuty,
- e) či rozhodnutie bolo správne doručované a s ohľadom na doručovanie správne vyznačená právoplatnosť,
- f) iné zistené skutočnosti.

Bratislavský kraj

Hlavné mesto SR Bratislava a rovnako všetky mestské časti Bratislavy príslušným prokuratúram oznámili, že za preverované obdobie neprejednali žiadny priestupok na úseku neoprávneného nakladania s odpadmi.

Okresná prokuratúra Bratislava I preskúmala 8 administratívnych spisov, ktorých obsahom bolo oznámenie o priestupku OÚ Bratislava, Okresná prokuratúra Malacky preskúmala 2 administratívne spisy týkajúce sa prejednaní priestupku mestom Malacky, Okresná prokuratúra Pezinok preskúmala 1 administratívny spis týkajúci sa prejednaní správneho deliktu OÚ Pezinok, 1 administratívny spis (oznámenie skládky) mesta Modra, 1 administratívny spis týkajúci sa odvolacieho konania OÚ Senec, kde v prvom stupni konala obec Most pri Bratislave, 2 administratívne spisy, ktorých predmetom boli správne delikty prejednané OÚ Senec a 2 administratívne spisy týkajúce sa konania o priestupku obce Kráľová pri Senci.

Vo vzťahu k miestnej a vecnej príslušnosti orgánu štátnej správy odpadového hospodárstva nebol zaznamenaný aplikačný problém. Procesný postup správnych orgánov pri prejednávaní priestupkov často nezodpovedal zákonu o priestupkoch, resp. správneho poriadku. Medzi najčastejšie nezákonnosti patrili neúplný a nesprávne vedený administratívny spis.

V prípade náležitosti podľa § 77 priestupkového zákona ako aj náležitosti § 46, § 47 správneho poriadku s dôrazom na odôvodnenie výšky uloženej pokuty boli zistené pochybenia obce Kráľová pri Senci.

Príklad:

Obec Kráľová pri Senci uložila rozhodnutím obvinenému pokutu vo výške 500,- Eur za spáchanie priestupku podľa § 115 ods. 1 písm. c) zákona o odpadoch. Výrok rozhodnutia o priestupku neobsahoval výrok, ktorým sa obvinený z priestupku uznáva vinným v súlade s § 77 zákona o priestupkoch (vyslovenie viny). V odôvodnení rozhodnutia o priestupku sa správny orgán nedostatočným, resp. žiadnym spôsobom nevysporiadal s námietkami obvineného z priestupku ku skutku, ktorého spáchanie popieral. Na rozhodnutí o priestupku bol nesprávne vyznačený dátum nadobudnutia vykonateľnosti, ktorý sa zhodoval s právoplatnosťou napriek tomu, že v zmysle rozhodnutia obec zaviazala obvineného z priestupku uhradiť uloženú pokutu, ako aj náhradu trov konania v lehote 15 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia o priestupku.

Previerkou boli zistené opakujúce sa pochybenia pri doručovaní, ktoré mali za následok napr. nesprávne vyznačenie právoplatnosti rozhodnutia, resp. rozhodnutie doposiaľ nenadobudlo právoplatnosť, nesprávne aplikovaná fikcia dourčenia a podobne.

Vykonanými previerkami bolo taktiež zistené, že OÚ Bratislava prijal v preverovanom období 8 oznámení o priestupku, z ktorých ani jeden neprejednal, ale všetky ukončil v štádiu objasňovania priestupku. Okresný úrad všetky uvedené oznámenia o podozrení zo spáchaní priestupkov na úseku odpadov vybavil ešte v rámci štádia objasňovania priestupkov podľa § 58 zákona o priestupkoch, ktoré predchádza priestupkovému konaniu a to vo forme úradného záznamu, v ktorom konštatoval odloženie veci z dôvodu nedostatočnej identifikácie páchatela priestupku. Možno len predpokladať, že tak postupoval na základe ustanovenia § 60 ods. 3 písm.

a) zákona o priestupkoch (odloží vec záznamom, ak nie je podozrenie z priestupku alebo ak nemožno priestupok prejednať), avšak do úvahy, z hľadiska ich obsahu, prichádza aj postup podľa § 60 ods. 3 písm. b) zákona o priestupkoch (uloží vec záznamom, ak sa nepodarí v lehote určenej v § 59 ods. 4 zistiť skutočnosti svedčiace o tom, že priestupok spáchala konkrétna osoba).

Z vyššie uvedeného možno konštatovať, že okresný úrad vo všetkých preskúmaných prípadoch, v ktorých odložil vec záznamom z dôvodu nedostatočnej identifikácie páchatela priestupku, postupoval v rozpore s ustanovením § 60 ods. 3 zákona o priestupkoch, nakoľko v úradom zázname absentovalo označenie priestupku s odkazom na jeho paragrafové znenie, skutočnosti zistené zo spisu odôvodňujúce odloženie veci a napokon označenie ustanovenia § 60 ods. 3 zákona o priestupkoch s uvedením dôvodu vymedzeným v tomto ustanovení.

V daných prípadoch okresný úrad úplne rezignoval na objasnenie priestupku, nakoľko nevykonal žiaden zisťovací úkon predpokladaný v ustanovení § 60 ods. 1 zákona o priestupkoch, čo nemožno akceptovať o to viac, že v konaniach pod č. OU-BA-OSZP3-2023/222272, č. OU-BA-OSZP3-2023/274050, č. OU-BA-OSZP3-2022/055603 boli súčasťou oznámení o spáchaní priestupku údaje ako poznávacia značka motorového vozidla, ktorému patrili pneumatiky hodené pri kontajnerovom stojisku, poznávacia značka motorového vozidla, ktoré malo podľa svedka umiestniť elektroodpad pri kontajnerovom stojisku, či informácia od NCODK PPZ zo dňa 03.05.2023, že zo skutku spáchaného pri Malej vodnej elektrárni Mošoš mohli byť vyhotovené kamerové záznamy. Toto všetko sú prípady, kedy sa okresný úrad mohol zaoberať vecou popísanou v oznámení a zistiť skutočnosti o tom, že priestupok spáchala konkrétna osoba.

Trnavský kraj

Konania o priestupkoch na úseku odpadového hospodárstva boli zaznamenané v každom okrese v obvode Krajskej prokuratúry Trnava a to súhrnne v 6 mestách, 7 obciach a na 1 okresnom úrade, pričom spolu išlo o 61 vecí. Konanie o správnom delikte nebolo zaznamenané na žiadnom z preverených orgánov verejnej správy.

Poznatky o nesprávnej právnej kvalifikácii skutku boli zistené v 3 veciach, a to v obciach Jelka, Dolné Saliby a Košúty, pričom v 1 veci išlo o nesprávnu právnu kvalifikáciu (keď namiesto priestupku podľa § 115 ods. 1 písm. c) zákona o odpadoch bol skutok nesprávne kvalifikovaný ako priestupok proti verejnému poriadku podľa § 47 ods. 1 písm. d) zákona o priestupkoch), v 2 ďalších veciach prokurátor konštatoval, že skutok nenaplnil znaky skutkovej podstaty priestupku na úseku odpadového hospodárstva. Nesprávna právna kvalifikácia priestupku bola zistená aj v obci Borský Mikuláš, keď priestupok bol obcou nesprávne kvalifikovaný podľa § 115 ods. 1 písm. b), c) a d) zákona o odpadoch, hoci z výroku rozhodnutia nevyplývalo spáchanie priestupku podľa § 115 ods. 1 písm. b) a d) zákona o odpadoch, ale iba podľa § 115 ods. 1 písm. c) zákona o odpadoch.

Okresná prokuratúra Senica tiež poukázala na nejednotnosť právnej kvalifikácie skutkov v meste Senica pokiaľ ide o určenie konkrétnej skutkovej podstaty priestupku podľa § 115 ods. 1 zákona o odpadoch, nakoľko zo spisov nebolo zrejmé, z akého dôvodu v prípade niektorých vydaných rozhodnutí o priestupku mesto Senica postihlo páchatelov priestupku za priestupok podľa § 115 ods. 1 písm. c) zákona o odpadoch, t. j. uloženie odpadu na iné miesto ako určené obcou, zatiaľ čo pri ďalších rozhodnutiach o priestupku mesto postihlo páchatelov skutkovo obdobného

priestupku, resp. obdobného protiprávneho konania (uloženie odpadu pri zberných nádobách na odpad – kontajneroch) za priestupok podľa § 115 ods. 1 písm. p) zákona o odpadoch, t. j. porušenie povinnosti pôvodcu komunálnych odpadov nakladať s odpadmi v súlade so všeobecne záväzným nariadením mesta.

Okresná prokuratúra Piešťany zistila nedostatky takmer vo všetkých preskúmaných priestupkových veciach, ktoré spočívali v dlhodobej nečinnosti orgánu verejnej správy (mesto Piešťany).

Príklad:

Mestu Piešťany bola dňa 14.3.2023 postúpená z OO PZ Piešťany vec týkajúca sa priestupku podľa § 115 ods. 1 písm. e) zákona o odpadoch, spáchaný porušením § 13 písm. g) zákona o odpadoch. Mesto Piešťany urobilo prvý úkon až dňa 18.05.2023 - predvolanie osoby na podanie vysvetlenia. Už týmto došlo k porušeniu § 59 odsek 4 zákona o priestupkoch, nakoľko mesto Piešťany nielenže v predmetnej lehote neukončil objasňovanie priestupku, ale ho v tejto lehote ani nezačal vykonávať. Následne bola na podanie vysvetlenia dňa 6.6.2023 predvolaná ďalšia osoba, ktorá ho podala dňa 20.6.2023. Ďalej sa už v spise nenachádzal žiaden záznam. V objasňovaní priestupku tak nebolo ďalej pokračované, priestupok nebol ani prejednaný a priestupková vec nebola nijakým spôsobom ukončená resp. rozhodnutá. Oznamovateľ a podozrivý síce podali vysvetlenie, ale mesto Piešťany ďalej nijako nekonalo ani nerozhodlo, teda bolo v predmetnej veci nečinné už takmer rok. V danej veci však bolo treba pokračovať v objasňovaní priestupku, resp. toto riadne ukončiť niektorým zo spôsobov uvedeným v zákone o priestupkoch.

Nedostatky v procesnom postupe v priestupkovej veci boli zistené rovnako v obci Borský Mikuláš. V danom prípade obec vôbec nevykonala objasňovanie priestupku, v spise absentovalo oznámenie o začatí konania a predvolanie na ústne pojednávanie (obvinená sa dostavila na obec pravdepodobne na základe ústneho predvolania), čím došlo k porušeniu ustanovenia § 24 ods. 1, § 41 ods. 2 správneho poriadku a § 73 ods. 1 zákona o priestupkoch. Zo spisu tiež nebolo zrejmé, kedy sa obec dozvedela o nezákonnom umiestnení odpadu, v dôsledku čoho nebolo možné preskúmať ani splnenie povinnosti začať konanie o priestupku bezodkladne, najneskôr do 30 dní v zmysle § 67 ods. 3 zákona o priestupkoch. Z priestupkového spisu nevyplývalo ani to, či bol zisťovaný rozsah odpadu podľa § 15 ods. 15 zákona o odpadoch prostredníctvom odborného vyjadrenia okresného úradu za účelom overenia, či rozsah nezákonne umiestneného odpadu nasvedčuje tomu, že bol spáchaný trestný čin. V rámci ústneho pojednávania o priestupku za účasti obvinenej z priestupku táto uviedla, že odpad dala odviezť príbuznému do zberného dvora, ktorému vopred zaplatila a nemá vedomosť o tom, ako s odpadom naložil. Napriek tomuto tvrdeniu však správny orgán vôbec nezisťoval, o akého príbuzného sa jednalo, v dôsledku čoho tohto ani nevypočul, práve naopak, v rozpore so zákonom postihol obvinenú z priestupku zo spáchania priestupku, hoci nemal preukázané, že odpad na miesto iné než je určené obcou vyviezla skutočne ona. Správny orgán pritom v odôvodnení rozhodnutia nepoukázal na žiadne iné dôkazy, ktoré by obvinenú z priestupku usvedčovali z jeho spáchania, s výnimkou toho, že odpadom boli jej osobné veci, t.j. že nelegálna skládka odpadu patrí obvinenej z priestupku. Obec v rámci priestupkového konania vôbec nezisťovala dátum spáchania priestupku, a to ani pri výsluchu obvinenej z priestupku, v dôsledku čoho nemožno preskúmať ani prípadný zánik zodpovednosti za priestupok podľa § 20 ods. 1 zákona o priestupkoch.

Nečinnosť správneho orgánu bola zistená taktiež v obci Štefanov. Boli

identifikované dve veci, v ktorých obec vydala výzvu na odstránenie odpadov, avšak tieto veci neprejedнала v priestupkovom konaní. S prihliadnutím na skutočnosť, že obec Štefanov mala z vlastnej činnosti poznatky o osobách konkrétnych páchatel'ov priestupkov, mala v súlade so zákonom vykonať objasňovanie priestupku na úseku nezákonného umiestnenia odpadov podľa § 115 zákona o odpadoch z úradnej povinnosti, zistiť rozsah nezákonne umiestneného odpadu podľa § 15 ods. 5 zákona o odpadoch za účelom overenia, či rozsah nasvedčuje tomu, že bol spáchaný trestný čin a až následne (v prípade ak rozsah nezákonne umiestneného odpadu nenasvedčuje tomu, že bol spáchaný trestný čin) mohla začať konanie o priestupku a podľa výsledkov priestupkového konania páchatel'ov priestupku uznať za vinných zo spáchania priestupkov podľa § 115 ods. 1 písm. c), resp. písm. b) alebo d) zákona o odpadoch a týmto v zmysle § 115 ods. 2 písm. a) v spojení s § 115 ods. 4 zákona o odpadoch uložiť pokutu spolu s opatreniami na nápravu následkov protiprávneho konania, alebo alternatívne od uloženia sankcie v zmysle § 11 ods. 3 zákona o priestupkoch upustiť.

Vykonanými previerkami boli zistené nedostatky ohľadom náležitostí vydaných rozhodnutí o priestupku. Tieto sa týkali absencie vyslovenia viny vo výroku rozhodnutia (obec Jablonica), príp. času alebo miesta spáchania priestupku vo výroku rozhodnutia (obec Borský Mikuláš, mesto Senica, OÚ Senica) či nedostatočného popisu protiprávneho konania (OÚ Senica). Vo viacerých prípadoch bolo konštatované tiež nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia (OÚ Senica) spočívajúce v nedostatočnom popísaní jednotlivých dôkazov a absencie úvah o ich hodnotení, či v nedostatočnom odôvodnení výšky uloženej pokuty (obec Jablonica).

V rámci spolupráce netrestného úseku s trestným úsekom bolo preverované, či sa orgány verejnej správy (mestá, obce a okresné úrady) náležite zaoberali všetkými vecami, ktoré im boli odovzdané podľa § 197 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku a postúpené podľa § 214 ods. 1 Trestného poriadku orgánmi činnými v trestnom konaní v sledovanom období.

Obec Štvrtok na Ostrove začala vo veci konať až na základe žiadosti prokuratúry o oznámenie stavu konania, pričom miestnou ohliadkou vykonanou dňa 18.9.2024 zistila, že na predmetnom pozemku sa v súčasnosti už žiadny odpad nenachádza. V ostatných prípadoch sa obce vecami odovzdanými (a postúpenými) orgánom činným v trestnom konaní náležite zaoberali. Nečinnosť v tomto smere ale bola zistená tiež na OÚ Senica, ktorý po obdržaní uznesení policajného orgánu vo veciach nekonal.

Rovnako bolo v 2 veciach, ktoré boli odovzdané OÚ Galanta zistené, že vyšetrovací spis bol okresnému úradu doručený ešte v roku 2022, tento však až v roku 2024 vydal v rozkaz o uložení sankcie za priestupok, pričom v oboch veciach tak urobil napriek tomu, že v zmysle § 20 ods. 1 zákona o priestupkoch zanikla zodpovednosť za priestupok.

Nečinnosť bola zistená v obci Štefanov, ktorá po tom, čo jej bola vec postúpená okresným úradom (ktorému vec postúpil orgán činný v trestnom konaní), zaslala okresnému úradu list o tom, že nelegálnu skládku odpadu odstránila. Obec však v danom prípade nezačala konanie o priestupku napriek tomu, že z vyšetrovacieho spisu vyplývalo zistenie páchatel'a priestupku.

Trenčiansky kraj

V rámci Trenčianskeho kraja bolo preskúmaných celkovo 30 priestupkových spisov.

Okresné prokuratúry v Trenčianskom kraji zistili 4 prípady, kedy priestupok nebol prejednávaný vecne a miestne príslušným orgánom štátnej správy odpadového hospodárstva, pričom 1 prípad zistila Okresná prokuratúra Trenčín a 3 prípady zistila Okresná prokuratúra Považská Bystrica.

Okresná prokuratúra Trenčín pri preverke vykonávanej v meste Dubnica nad Váhom zistila, že mesto v rozpore s § 55 ods. 1 zákona o priestupkoch síce ako vecne príslušný, ale miestne nepríslušný orgán prejednálo priestupok, ku ktorého spáchaniu došlo v katastrálnom území obce Bolešov.

Príklad:

Z administratívneho spisu mesta Dubnica nad Váhom bolo zistené, že OÚ Trenčín bola mestu Dubnica nad Váhom postúpená priestupková vec proti obvinenému XY na tom základe, že menovaný dňa 14. júna 2022 v čase cca o 11:50 hod. spaľoval elektroinštalčné káble na lúke pri rieke Váh v časti, ktorá sa nachádza podľa zemepisných údajov (mesto presne vymedzilo súradnice miesta spaľovania odpadu) v katastrálnom území Bolešov. Mesto Dubnica nad Váhom teda v rozpore s § 55 ods. 1 zákona o priestupkoch a v rozpore s § 20 správneho poriadku prejednálo vec ako miestne nepríslušný orgán a nepostúpilo ju príslušnému orgánu napriek tomu, že vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že miestne príslušným na prejednanie predmetného priestupku bola obec Bolešov.

Vykonanými previerkami boli zistené 3 prípady, kedy priestupok podľa § 115 ods. 1 písm. c) zákona o odpadoch neprejednávalo mesto Púchov ako príslušný orgán odpadového hospodárstva, ale Mestská polícia v Púchove v blokovom konaní ako priestupok proti verejnému poriadku podľa § 48 zákona o priestupkoch s poukazom na porušenie všeobecne záväzného nariadenia mesta. Mestská polícia v Púchove však nie je príslušná na rozhodovanie o priestupku podľa ustanovenia § 115 ods. 1 písm. c) zákona o odpadoch, ktorého sa dopustí ten, kto uloží odpad na iné miesto než na miesto určené mestom. Napriek tomu, že priestupky v odpadovom hospodárstve prejednáva obec/mesto a ukladá pokuty, čo explicitne vyplýva z ustanovenia § 109 písm. a/ zákona o odpadoch, Mestská polícia v Púchove priestupky na úseku nezákonného umiestnenia odpadu vybavila bez opory v zákone v blokovom konaní.

Príklad:

Rozhodnutím Mestskej polície v Púchove, evidenčné číslo bloku L 0058642, L 0058643 zo dňa 26. apríla 2023, bola uložená bloková pokuta zaplatená na mieste vo výške 10 eur osobe XY za priestupok proti verejnému poriadku podľa § 48 zákona o priestupkoch s poukazom na porušenie § 3 ods. 1 písm. c) VZN mesta Púchov č. 12/2019 za uloženie odpadu mimo zbernej nádoby dňa 26.04.2023 o 09.30 h na ulici Moravskej.

V prípade právnej kvalifikácie priestupku alebo iného správneho deliktu boli zistené nedostatky Okresnou prokuratúrou Nové Mesto nad Váhom, Okresnou prokuratúrou Považská Bystrica a Okresnou prokuratúrou Trenčín. Tieto okresné prokuratúry pri vykonávaní previerok zhodne zistili prípady, kedy priestupky na úseku odpadového hospodárstva boli kvalifikované aj ako priestupky proti všeobecne záväzným nariadeniam obcí resp. miest, boli tiež zistené nedostatky vo výrokoch

rozhodnutí spočívajúce v nesprávnom resp. neúplnom uvedení právneho predpisu, ktorý bol porušený.

Príklad:

Mesto Nové Mesto nad Váhom vydalo dňa 12. mája 2022 rozhodnutie o priestupku č. ŽP-1864/2022-23841. Vo výroku rozhodnutia je okrem iného uvedené, že mesto Nové Mesto nad Váhom ako príslušný správny orgán rozhodlo podľa článku 30 ods. 1 Všeobecne záväzného nariadenia mesta Nové Mesto nad Váhom č. 1/2021 o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi na území mesta Nové Mesto nad Váhom /ďalej len VZN/, osobu XY uznalo vinnou z priestupku podľa § 115 písm. c) zákona o odpadoch v spojitosti s článkom 30 ods. 2 písm. a) VZN mesta a za uvedený priestupok jej uložilo podľa § 30 ods. 3 VZN mesta pokutu vo výške 150,- EUR. V predmetnej veci teda mesto Nové Mesto nad Váhom svoje oprávnenie ukladať pokuty za priestupky na úseku odpadového hospodárstva odvodzovalo zo všeobecne záväzného nariadenia mesta a skonštatovalo porušenie ustanovenia zákona, ale aj ustanovenie všeobecne záväzného nariadenia mesta. Znenie právneho predpisu, ktorý bol porušený, nemožno považovať za dostatočne vyčerpávajúce, nakoľko ustanovenie § 115 zákona o odpadoch obsahuje osem odsekov, pričom odsek 1 tohto ustanovenia obsahuje písm. a) až ac). Je preto nutné, aby vo výrokovej časti rozhodnutia bolo vždy uvedené kompletne označenie právneho predpisu, ktorý bol porušený, pričom uvedenie, že obvinená z priestupku bola uznaná vinnou z priestupku podľa § 115 písm. c) zákona o odpadoch je neúplné a zmätočné.

Pri preverke vykonanej v obci Košeca bolo zistené, že obec v dvoch rozhodnutiach vo výrokovej časti uviedla, že obvinení sú uznaní vinnými „zo spáchania priestupku v zmysle ustanovenia § 13 písmeno a) zákona o odpadoch a § 3 odsek 7 písmeno a) a g) odsek 8 písmeno a) VZN o komunálnych odpadoch“. Správny orgán tak nebol v daných prípadoch schopný riadne identifikovať zákonné a správne vymedzenie priestupku, ktorého sa obvinení dopustili. Obcou špecifikované ustanovenie § 13 písmeno a) zákona o odpadoch stanovuje, resp. vymedzuje iba určitý zákaz a nie priestupkovú zodpovednosť za jeho porušenie. Pokiaľ ide o ustanovenia všeobecne záväzného nariadenia, na vec vzťahujúci zákon o odpadoch v žiadnom svojom ustanovení neodkazuje na možnosť vzniku priestupkovej zodpovednosti na základe podzákonnej právnej normy. V danej veci sa jedná o prenesený výkon štátnej správy, kde orgány obce pri prejednávaní priestupkov sú viazané jedine vymedzenými skutkovými podstatami v § 115 zákona o odpadoch a uvedené nie sú oprávnené svojvoľne rozširovať na iné zákonné ustanovenia, resp. už vôbec nie na ustanovenia určitých všeobecne záväzných nariadení.

Okresné prokuratúry pri vykonávaní preverok konštatovali viaceré porušenia správneho poriadku, ale aj zákona o priestupkoch vo vzťahu k procesnému postupu orgánov verejnej správy.

Príklad:

Obec Chynorany nezačala konanie o priestupku bezodkladne resp. do 30 dní, ale až po uplynutí viac ako 7 mesiacov, kedy sa obec o priestupku dozvedela. Obec sa o priestupku dozvedela dňa 11. októbra 2021, ale konanie o priestupku začala až 30. mája 2022.

Mesto Partizánske oznámenie o začatí konania a predvolanie na ústne pojednávanie doručovalo obvinenému z priestupku ako doporučené zásielky bez

uvedenia „do vlastných rúk“, pričom z § 24 ods. 1 správneho poriadku vyplýva, že dôležité písomnosti, najmä rozhodnutia, výzvy a predvolania sa doručujú do vlastných rúk ich adresátom.

Nedostatky pri poučovaní obvineného z priestupku boli zistené Okresnou prokuratúrou Nové Mesto nad Váhom, Okresnou prokuratúrou Partizánske, Okresnou prokuratúrou Prievidza a Okresnou prokuratúrou Trenčín. Okresné prokuratúry vo viacerých prípadoch zistili, že obvinení z priestupku boli predvolávaní na pojednávanie ako účastníci konania bez uvedenia ich pozície v konaní, neboli poučovaní v zmysle § 73 ods. 2 a § 74 ods. 1 zákona o priestupkoch, ale iba podľa § 45 ods. 1 správneho poriadku.

Vykonanými previerkami bolo zistené, že rozhodnutia vydané v priestupkovom konaní neobsahovali v celom rozsahu zákonné náležitosti v zmysle § 46 a § 47 správneho poriadku v spojení s § 77 zákona o priestupkoch. Vyskytli sa pochybenia vo formulácii výrokov, neúplné výroky, absencia výrokov o trovách konania, neúplné ako aj chýbajúce odôvodnenia rozhodnutí, neúplné alebo nesprávne poučenia o opravnom prostriedku. Vykonanými previerkami boli zistené prípady, kedy správne orgány vo výroku rozhodnutia nedostatočne vymedzili miesto, čas a spôsob spáchania priestupku tak, aby nemohol byť zamenený s iným skutkom.

Príklad:

Mesto Považská Bystrica rozhodnutím č. Odd.SMaOH/2400/2022/9053 dňa 16. marca 2022 ako príslušný správny orgán podľa § 109 písm. a) zákona o odpadoch uznalo fyzickú osobu XY vinnou zo spáchania priestupku podľa § 115 ods. 1 písm. c) zákona o odpadoch na tom skutkovom základe, že ku stojisku na triedený komunálny odpad na ul. Slovenských partizánov uložil strešnú krytinu – eternit, ktorá je v katalógu odpadov zaradená ako nebezpečný odpad. Výrok musí byť dostatočne určitý a konkrétny, aby nevznikli pochybnosti o tom, čo bolo predmetom správneho konania. Výrok tohto rozhodnutia týmto kritériám nezodpovedal. Z hľadiska miesta spáchania priestupku bola vo výroku uvedená len ul. Slovenských partizánov, teda celá ulica. Z vyšetrovacieho spisu Okresného riaditeľstva v Považskej Bystrici, odboru kriminálnej polície ČVS:ORP-399/2/VYS-PB-2021, ktorý vec odovzdal správne orgánu podľa § 197 ods. 1 písm. a) Tr. poriadku na prejednanie priestupku bolo pritom zrejmé, že miestom nepovoleného uloženia odpadu je parcela KN-E č. 25381/ k. u. Považská Bystrica na ul. Slovenských partizánov oproti garáži č. 894. Rovnako z neho vyplývalo, že priestupok bol spáchaný od presne nezisteného času a dňa minimálne do dňa 24. apríla 2021. Výrok rozhodnutia taktiež neobsahoval v akom rozsahu bol odpad uložený a ani v akom čase bol priestupok spáchaný.

Pri previerke vykonanej na OU Trenčín v konaní o správnom delikte bolo zistené, že rozhodnutie č. OU-TN-OSZP3-2022/014614-006 zo dňa 17. mája 2022 o zastavení konania, kedy bola zo spáchania správneho deliktu podozrivá fyzická osoba podnikateľ (XY), neobsahovalo vo výroku riadne popísaný skutkový dej, teda na základe akého skutku bol vyššie menovaný podozrivý zo spáchania správneho deliktu.

Vo vzťahu ku kvalite odôvodnení možno vykonanými previerkami konštatovať, že odôvodnenia rozhodnutí boli zväčša stručné, často bez popísania priebehu priestupkového konania, absentovali úvahy správneho orgánu vo vzťahu k hodnoteniu dôkazov, v odôvodneniach sa správne orgány len všeobecne zaoberali dôvodmi, ktoré ich viedli k uloženiu konkrétnej sankcie, odôvodnenia rozhodnutí sa často vôbec

nezaoberali výrokmi o trovách konania.

Príklad:

Pri previerke vykonanej v meste Považská Bystrica bolo zistené, že odôvodnenie rozhodnutia o priestupku č. Odd.SMaOH/2400/2022/9053 zo dňa 16. marca 2022 obsahovalo len uvedenie, že podkladom na začatie konania o priestupku bolo doručenie vyšetrovacieho spisu a zdôvodnenie upustenia od uloženia sankcie, bez uvedenia, kedy začalo konanie o priestupku, kedy sa uskutočnilo ústne pojednávanie, čo uviedol na ústnom pojednávaní obvinený z priestupku ku skutočnostiam, ktoré sa mu kládli za vinu, čo vyplývalo z vyšetrovacieho spisu, ktorý bol podkladom pre rozhodnutie a pod., čím došlo k porušeniu § 47 ods. 3 správneho poriadku, nakoľko v odôvodnení absentujú skutkové zistenia a tiež to, akými úvahami sa správny orgán riadil pri hodnotení dôkazov.

Vo vzťahu k doručovaniu rozhodnutí okresné prokuratúry zväčša konštatovali, že rozhodnutia boli riadne doručované doporučené s doručenkou do vlastných rúk. Vyskytli sa však prípady, kedy sa v administratívnom spise doručenky nenachádzali a v nadväznosti na to teda nebolo možné ani verifikovať správnosť vyznačenia právoplatnosti a vykonateľnosti rozhodnutia.

Nitriansky kraj

Previerkovou činnosťou vykonanou na účel zhodnotenia bolo zistené, že o vyvodení zodpovednosti fyzických osôb za priestupky podľa § 115 zákona o odpadoch obce a mestá rozhodovali len výnimočne, z okresných úradov len OÚ Nové Zámky. Iné správne delikty podľa § 117 zákona o odpadoch v zhodnocovanom období prejednávali OÚ Nové Zámky, OÚ Šaľa, OÚ Komárno a OÚ Nitra.

Okresná prokuratúra Topoľčany zaznamenala poznatok, kedy orgán verejnej správy prejednával ako priestupok konanie, ktoré malo byť posúdené ako správny delikt a konajúci orgán nebol vecne a miestne príslušným na jeho prejednanie.

Príklad:

Mesto Topoľčany záznamom o odložení veci podľa § 60 ods. 3 písm. a) zákona o priestupkoch, odložilo vec v konaní voči neznámemu páchatelovi, kde podozrivým bola spoločnosť XY s.r.o. s tým, že nejde o podozrenie z priestupku. Orgán oprávnený objasňovať priestupky, v danom prípade mesto Topoľčany, bol s odkazom na § 60 ods. 3 písm. c) zákona o priestupkoch povinný odovzdať vec príslušnému orgánu, nakoľko išlo o konanie majúce znaky priestupku, ktoré sa prejednáva podľa osobitných predpisov alebo iný správny delikt než priestupok. V preskúmvanej veci podozrivým zo spáchania skutku bola právnická osoba z dôvodu porušenia ustanovenia § 13 ods. 1 písm. a) zákona o odpadoch (zakazuje sa uložiť alebo ponechať odpad na inom mieste ako na mieste na to určenom v súlade s týmto zákonom). Takéto konanie predstavuje iný správny delikt podľa § 117 ods. 6 zákona o odpadoch a preto mesto Topoľčany ešte pred začatím konania o priestupku malo poznatky z objasňovania priestupku odovzdať vecne a miestne príslušnému orgánu oprávnenému prejednať iný správny delikt a prípadne uložiť v tejto súvislosti pokutu, t. j. orgánu, ktorému oprávnenie konať vyplýva z § 108 ods. 1 písm. j) zákona o odpadoch (okresný úrad). Mesto Topoľčany konalo voči obchodnej spoločnosti XY s.r.o. nezákonne, nebolo oprávnené vo veci konať, nakoľko zákon ho nezaraďuje medzi orgány oprávnené prejednávať iné správne delikty a ukladať za ne sankcie. Bolo povinné postupom podľa

§ 60 ods. 3 písm. c) zákona o priestupkoch odovzdať vec na konanie vecne a miestne príslušnému orgánu, t.j. Okresnému úradu Topoľčany. V postupe mesta tak bolo zistené porušenie § 2 ods. 1, § 60 ods. 3 písm. c) zákona o priestupkoch a § 117 ods. 6 zákona o odpadoch.

Porušenie zákona už v štádiu začatia konania, spočívalo v postupe obcí, ktoré osobám obvineným z priestupku neoznamovali začatie konania a prvým úkonom, ktorý bol vykonaný voči osobe obvinenej z priestupku bolo zaslanie predvolania na ústne pojednávanie. Predvolania na ústne pojednávanie v priestupkových veciach často neobsahovali poučenie obvineného z priestupku podľa § 74 ods. 1 zákona o priestupkoch o tom, že vec možno prejednať v jeho neprítomnosti, ak sa odmietne dostaviť na ústne pojednávanie, hoci bol riadne predvolaný, alebo sa nedostaví bez náležitého ospravedlnenia alebo bez dôležitého dôvodu. Obce v konaniach o priestupku, napriek povinnosti vyplývajúcej zo zásady súčinnosti správneho orgánu s účastníkmi konania, zakotvenej v ustanovení § 3 ods. 2 správneho poriadku, obvineného z priestupku riadne nepoučili o jeho práve dať sa zastúpiť (§ 17 správneho poriadku) a o práve na vedenie konania v materinskom jazyku podľa § 3 ods. 3 správneho poriadku. Rovnako bolo zistené, že obvinení z priestupku neboli v konaní poučení o ich právach podľa § 73 ods. 2 zákona o priestupkoch, podľa ktorého obvinený z priestupku má právo vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam, ktoré sa mu kladú za vinu a k dôkazom o nich, uplatňovať skutočnosti a dôkazy na svoju obhajobu, podávať návrhy a opravné prostriedky s tým, že k výpovedi ani k priznaniu ho nemožno donucovať. Orgány štátnej správy odpadového hospodárstva procesný postup pred vydaním rozhodnutia dôsledne nedodržiavali, predovšetkým nezabezpečovali všetky dostupné podklady pre rozhodnutie a teda nezisťovali presne a úplne skutkový stav vo veci.

Poznatok o porušení zákona v procesnom postupe bol zistený aj v súvislosti s doručovaním predvolania na ústne pojednanie priestupku a oznámenia o začatí priestupkového konania. Predvolania a oznámenia sa priestupcovi nepodarilo doručiť a zásielky ako neprevzaté v odbernej dobe sa vrátili mestu ako nedoručené. Mesto nevykonalo voči priestupcovi žiadne iné úkony a ako konajúci správny orgán sa vecou ďalej nezaoberalo, nezisťovalo, či sa v mieste doručovania zdržiava a nezisťovalo ani podmienky na aplikáciu fikcie doručenia.

Vykonanými previerkami boli zistené nedostatky vo výroku preskúmaných rozhodnutí. V rozhodnutiach o priestupkoch spravidla absentovalo riadne uvedenie miesta spáchania priestupku, jeho čas a spôsob. Rovnako nebol špecifikovaný nezákonne uložený odpad z hľadiska jeho druhového zloženia a rozsahu, nebol špecifikovaný spôsob nezákonného nakladania s odpadom a neboli označené príslušné ustanovenia zákona o odpadoch ustanovujúce obvinenými z priestupku porušenú povinnosť.

V postupe okresných úradov pri doručovaní rozhodnutí a vyznačovaní ich právoplatnosti porušenie zákona zistené nebolo.

Banskobystrický kraj

Vykonanými previerkami bol zistený nízky počet konaní o priestupkoch a správnych deliktach podľa zákona o odpadoch. Zhodné zistenia okresných prokuratúr sa týkali aj správnosti právnej kvalifikácie priestupkov a správneho deliktu. V zásade obce, mestá a okresné úrady skutky správne právne kvalifikovali, až na ojedinelé výnimky. Najpočetnejšou skupinou priestupkov, ktorých sa dopúšťali

priestupcovia v preskúvaných veciach, boli priestupky podľa § 115 ods. 1 písm. c) zákona o odpadoch, ale vyskytli sa aj priestupky podľa § 115 ods. 1 písm. a), k), p) a s) zákona o odpadoch.

Vykonaním previerky sa v praxi potvrdil negatívny dopad preberania zákonných ustanovení (v tomto prípade ustanovení § 115 zákona o odpadoch) do všeobecne záväzných nariadení obcí a miest, keď zakotvením skutkových podstát priestupkov do všeobecne záväzných nariadení sú priestupky objasňované ako priestupky podľa zákona o priestupkoch v nadväznosti na porušenie ustanovení všeobecne záväzných nariadení a nie ako priestupky podľa zákona o odpadoch, ktorý je *lex specialis* vo vzťahu k zákonu o priestupkoch.

Vykonanými previerkami väčšina okresných prokuratúr zistila porušenie procesných predpisov pred vydaním rozhodnutia. Zistené nedostatky možno zosumarizovať nasledovne:

- porušenie zásady rýchlosti konania (§ 67 ods. 3 zákona o priestupkoch, § 3 ods. 4 správneho poriadku) tým, že boli začaté v značnom časovom odstupe (69 a 115 dní) po nadobudnutí poznatkov odôvodňujúcich ich začatie,
- nadbytočné vydávanie a doručovanie oznámenia o začatí konania s poučením obvinených v rozkazných konaniach,
- chýbajúce oznámenie o začatí konania v neskrátenom priestupkovom konaní,
- absencia právnej kvalifikácie skutku ako priestupku a vymedzenie skutku časom, miestom a spôsobom jeho spáchania v predvolaní obvineného,
- nedostatočné poučenie obvineného o procesných právach v predvolaní, najmä podľa § 17 ods. 1, § 33, § 42 ods. 1 správneho poriadku, § 73 ods. 2, § 74 zákona o priestupkoch v priestupkových konaniach aj v konaní o správnom delikte,
- vydanie rozkazu o uložení sankcie za priestupok po tom, ako bolo vykonané ústne pojednávanie,
- chýbajúca zápisnica z ústneho pojednávania, vykonanie ktorého vyplývalo z odôvodnenia rozhodnutia,
- zmatečné formálne označenie právneho aktu ako „rozhodnutie“ a následne aj ako „rozkaz“.

V súvislosti s obligatónnymi náležitosťami výrokov rozhodnutí o priestupku takmer všetky okresné prokuratúry konštatovali, že skutky neboli formulované v súlade s požiadavkami § 77 zákona o priestupkoch. Neobsahovali dostatočný popis skutkových okolností s označením miesta a času, prípadne aj spôsobu spáchania jednotlivých priestupkov za účelom ustálenia jedinečnosti a nezameniteľnosti konania priestupcu. Chýbal údaj o druhu odpadu, jeho kategorizácii či spôsobe, akým páchatel s odpadom nakladal v rozpore so zákonom.

Vo vzťahu k odôvodneniam rozhodnutí, resp. rozkazov získali viaceré okresné prokuratúry poznatky o chýbajúcom odôvodnení druhu a výmery sankcie, či neuvedení dôvodov, prečo bolo upustené od povinnosti nahradiť trovy konania. Zistená bola tiež absencia vyhodnotenia skutkového stavu a jeho právneho posúdenia.

Poučenia o opravných prostriedkoch vo väčšine preskúvaných vecí zodpovedali ustanoveniu § 47 ods. 4 správneho poriadku, vrátane údajov o možnosti jeho preskúmania súdom až po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov.

V prípade správnosti doručovania a vyznačovania právoplatností boli zistené rozdielne poznatky. Kým niektoré okresné prokuratúry nezistili žiadne pochybenie v súvislosti s doučovaním rozhodnutí, iné naopak konštatovali porušenie ust. § 24 ods. 1 správneho poriadku. K nemu došlo nedoručením rozhodnutia do vlastných rúk, ale obyčajným doručením, hoci sa jedná o dôležité rozhodnutie, s ktorým zákon spája vznik práv a povinností. Pochybenie bolo zistené aj v súvislosti s osobným doručením do vlastných rúk, nakoľko na rozhodnutiach k rukou písanému dátumu prevzatia bol pripojený nečitateľný podpis bez uvedenia mena a priezviska, čo neumožňovalo verifikovať osobu priestupcu. Nesprávne vyznačenie doložky právoplatnosti a vykonateľnosti sa týkalo predovšetkým obcí a miest, ktoré sa neriadili ustanoveniami o počítaní lehôt.

Okresnou prokuratúrou Veľký Krtíš bola zistená takmer ročná nečinnosť mesta Veľký Krtíš, ktoré po doručení správy o výsledku objasňovania priestupku vec neodložilo, nepostúpilo inému orgánu, ani nezačalo konanie o priestupku. Po uplynutí takmer jedného roka vec postupom podľa § 66 ods. 1 písm. c) zákona o priestupkoch mesto odložilo pred začatím konania s poukazom na úmrtie podozrivého z priestupku. Mesto malo podľa § 15 ods. 3 zákona o odpadoch informovať o nezákonne umiestnení odpadu okresný úrad, ktorý by miestnou ohliadkou overil okrem iného aj materiálovú skladbu odpadu a určil by druh odpadu a rozmery zasiahnutého územia, o čom by vydal odborné vyjadrenie. Len tak by bolo možné posúdiť rozsah nezákonne umiestneného odpadu za účelom zistenia či bol spáchaný trestný čin, alebo nie.

Krajská prokuratúra Banská Bystrica v rámci výkonu previerky stavu zákonnosti postupu a rozhodnutí okresného úradu v sídle kraja - Okresného úradu Banská Bystrica, odboru opravných prostriedkov ako príslušného orgánu verejnej správy vo veciach štátnej správy odpadového hospodárstva zistila, že v preverovanom období rozhodoval v konaní podľa § 107 písm. s) zákona o odpadoch v jednej veci. Podľa § 107 písm. k) zákona o odpadoch nerozhodoval v žiadnej veci.

Preskúmaním administratívneho spisu vo veci odvolania spoločnosti XY s.r.o. proti rozhodnutiu prvostupňového správneho orgánu – OÚ Banská Bystrica ktorým bola uznaná za vinnú zo spáchania správneho deliktu podľa § 117 ods. 4 zákona o odpadoch, krajská prokuratúra zistila porušenie zásady rýchlosti a hospodárnosti konania podľa § 3 ods. 4 správneho poriadku v spojení s § 49 ods. 1, 2 správneho poriadku. K porušeniu zákona došlo tým, že okresný úrad v sídle kraja po tom, ako mu bol dňa 01.06.2022 predložený spis prvostupňového okresného úradu na rozhodnutie o odvolaní, nerozhodol ani v predĺženej lehote, rozhodol až 17.10.2022, kedy podľa § 59 ods. 3 správneho poriadku zrušil rozhodnutie okresného úradu a vec mu vrátil na nové prejednanie a rozhodnutie.

Rozhodnutie spĺňalo formálne aj obsahové náležitosti, výrok rozhodnutia bol jasný a určitý. Okresný úrad v sídle kraja preskúmal zákonnosť postupu prvostupňového okresného úradu ako aj zákonnosť a vecnú správnosť jeho rozhodnutia. Posúdil rozhodnutie po právnej aj skutkovej stránke. Odôvodnenie rozhodnutia bolo zrozumiteľné, vydané v medziach logickej správnej úvahy, pričom sa v dostatočnej miere vysporiadal s námietkami odvolateľa. V súvislosti s doručením rozhodnutia a vyznačením právoplatnosti neboli zistené žiadne nedostatky. Rozhodnutie bolo doručené do vlastných rúk, v spise sa nachádzalo oznámenie o nemožnosti jeho doručenia elektronicky z technických dôvodov. Obsahovalo poučenie v súlade s § 59 ods. 4 správneho poriadku, vrátane poučenia o možnosti jeho preskúmania správnym súdom. Právoplatnosť rozhodnutia bola vyznačená správne.

Žilinský kraj

V územnej pôsobnosti Krajskej prokuratúry Žilina možno konštatovať, že priestupkové konania, resp. konania o iných správnych deliktoch vykazujú množstvo nedostatkov, ktoré však nie je možné zosumarizovať podľa nejakých jednotných, resp. spoločných ukazovateľov.

Okresnej prokuratúre Čadca boli zo strany obcí/miest predložené priestupkové spisy len z mesta Turzovka. Mesto predložilo spolu 4 priestupkové spisy (S16/2023 R 399/2023, S16/2023 R 398/2023, S16/2023 R 338/2023 a S16/2023 R 425/2023). Vo všetkých prípadoch išlo o priestupky oznámené zamestnankyňou spoločnosti XY, s. r. o., prevádzkujúcou skládku tuhého komunálneho odpadu Semeteš. Na kamerových záznamoch boli zachytené osoby vykladajúce z motorových vozidiel v mesiacoch august až november 2022 odpad ku bráne spoločnosti. Polícia následne vylustrovala podľa jednotlivých evidenčných čísiel majiteľov dotknutých vozidiel a následne takto objasnené priestupky predložila vecne a miestne príslušnému orgánu na ich prejednanie – mestu Turzovka.

Mesto následne zaslalo priestupcom upovedomenie o začatí priestupkového konania a predvolanie na ústne pojednávanie, z ktorého bola vyhotovená zápisnica tvoriaca súčasť administratívneho spisu. Priestupkové konania predchádzajúce vydaniu rozhodnutí boli vykonané v súlade s právnymi predpismi, pričom obvinení z priestupku boli orgánom verejnej správy riadne poučení o svojich procesných právach. Rozhodnutiami o priestupku boli ich páchatelia uznaní vinnými zo spáchania priestupku podľa § 115 ods. 1 písm. c) zákona o odpadoch (uloženie odpadu na iné miesto než na miesto určené obcou). Možno konštatovať, že skutky boli správne kvalifikované a rozhodol o nich vecne a miestne príslušný orgán.

Predmetné rozhodnutia o priestupkoch obsahovali všetky zákonom stanovené náležitosti v zmysle § 47 správneho poriadku. Výrok rozhodnutí o priestupku, ktorými boli obvinení z priestupku uznaní vinnými obsahoval popis skutku s označením miesta a času spáchania priestupku, vyslovenie viny, druh i výšku sankcie, ako aj rozhodnutie o trovách konania (§ 77 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších zmien a doplnkov, ďalej len „zákon o priestupkoch“). Vo všetkých prípadoch bola priestupcom uložená pokuta v súlade s ust. § 115 a § 116 zákona o odpadoch. Všetky rozhodnutia boli riadne doručené priestupcom do vlastných rúk, o čom svedčia v administratívnom spise pripojené doručenký. Na rozhodnutiach bola riadne (a správne) vyznačená právoplatnosť.

V období rozhodnom z hľadiska predmetu realizovaných previerok bolo na meste Liptovský Mikuláš identifikovaných 13 vecí. V preskúmaných konaniach boli vydané dva rozkazy o uložení sankcie za priestupok. Skutky, ktoré boli predmetom priestupkových konaní boli dostatočne určite popísané vo výrokoch rozhodnutí (§ 77 zákona o priestupkoch) a boli správne právne kvalifikované ako priestupky podľa § 115 ods. 1 písm. c) zákona o odpadoch. V obidvoch posudzovaných prípadoch bola uložená ako sankcia pokuta vo výške 30,- EUR. Preskúmané rozhodnutia obsahovali zákonom požadované náležitosti – výrok, odôvodnenie a poučenie o opravnom prostriedku (§ 47 správneho poriadku). Rozhodnutia boli účastníkom konania riadne doručené. Na preskúmaných rozhodnutiach je právoplatnosť vyznačená doložkou právoplatnosti, pričom dátum právoplatnosti je vyznačený správne.

Ostatné veci boli vybavené opatrením - záznamom o uložení veci podľa § 60 ods. 3 písm. b) zákona o priestupkoch. V posudzovaných prípadoch boli záznamy o uložení veci ako aj rozkazy o uložení sankcií vydané v lehotách podľa § 67 ods. 3 zákona o priestupkoch.

V preskúmaných priestupkových konaniach vedených na OÚ Liptovský Mikuláš neboli zistené nedostatky v súvislosti s právnou kvalifikáciou skutkov. Pokiaľ ide o procesný postup, vo všetkých posudzovaných prípadoch bol vydaný rozkaz o uložení sankcie za priestupok, ktorý nadobudol právoplatnosť. Pojednávania správny orgán teda nenariadoval ani v jednej veci. Vo všetkých troch prípadoch boli za priestupky uložené sankcie - pokuty, ktorých výšku správny orgán v odôvodnení rozhodnutí primerane zdôvodnil. Rozhodnutia boli doručované elektronicky, obsahovali elektronickú doložku právoplatnosti a vykonateľnosti. Z obsahového hľadiska s poukazom na § 77 zákona o priestupkoch a § 46, § 47 Správneho poriadku, nebol zistený žiadny nedostatok.

Nedostatky však boli zistené na OÚ Liptovský Mikuláš v súvislosti s dodržiavaním lehoty na vydanie rozhodnutia, prípadne na začatie priestupkového konania podľa § 67 ods. 3 zákona o priestupkoch (správny orgán začne konanie o priestupku bezodkladne, najneskôr do 30 dní), keď medzi doručením administratívneho spisu a vydaním rozhodnutia o uložení sankcie za priestupok uplynuli lehoty v rozmedzí od dvoch do deviatich mesiacov.

V územnej pôsobnosti Okresnej prokuratúry Liptovský Mikuláš možno konštatovať, že preverované správne orgány vo všetkých prípadoch konali ako vecne a miestne príslušný orgán, pričom vo všetkých prípadoch skutky správne právne kvalifikovali.

Okresná prokuratúra Martin vo viacerých prípadoch konštatovala nečinnosť zodpovedných orgánov pri riešení protispoločenskej činnosti.

Mesto Martin nezačalo konanie o priestupku v dvoch prípadoch (sp.zn. 37203/2022; 38016/2023) využijúc inštitút odloženia veci podľa § 66 ods. 2 písm. a) zákona o priestupkoch, t.j. že došlé oznámenie (§ 67 ods. 2 citovaného zákona) neodôvodňuje začatie konania o priestupku alebo postúpenie veci podľa § 71 citovaného zákona. V oboch prípadoch boli veci správne orgánu odovzdané po ustálení skutkového stavu veci a odhalení páchatel'a. V prvom prípade Mestskou políciou Martin, v prípade druhom vyšetrovateľom Národnej centrálnej osobitných druhov kriminality, odbor odhaľovania nebezpečných materiálov a environmentálnej kriminality Žilina.

Obce Príbovce a Belá Dulice sa svoju nečinnosť ani nepokúšali ukryť za procesný úkon, ako to urobilo mesto Martin. Vyšetrovateľ Prezídia Policajného zboru, Národnej centrálnej osobitných druhov kriminality, Odboru odhaľovania nebezpečných materiálov a environmentálnej kriminality Žilina uznesením z 12. apríla 2022 sp.zn. ČVS:PPZ-348/NCK-ENV-ZA-2022 podľa § 197 ods. 1 písm. a) Tr. por. vec podozrenia z neoprávneného nakladania s odpadmi odovzdal obci Príbovce na prejednanie priestupku, nakoľko výsledky vyšetrovania preukázali, že nie je dôvod na začatie trestného stíhania, alebo na postup podľa odseku 2 (Tr. por.). Vec bola obci Príbovce doručená 13. apríla 2022 a obec doposiaľ nevykonala žiadna úkon, ostala absolútne nečinná.

Obdobne vyšetrovateľ Prezídia Policajného zboru, Národnej centrálnej osobitných

druhov kriminality, Odboru odhaľovania nebezpečných materiálov a environmentálnej kriminality Žilina uznesením z 15. mája 2022 sp. zn. ČVS:PPZ-1254/NCK-ENV-ZA-2022 podľa § 197 ods. 1 písm. a) Tr. por. vec podozrenia z neoprávneného nakladania s odpadmi odovzdal obci Belá Dulice na prejednanie priestupku, nakoľko výsledky vyšetrovania preukázali, že nie je dôvod na začatie trestného stíhania, alebo na postup podľa odseku 2 (Tr. por.). Vec bola obci Belá Dulice doručená 2. júna 2022 a doposiaľ obec vo veci vôbec nekonala.

Okresná prokuratúra Martin v rámci plnenia predmetnej úlohy preskúmala aj administratívne spisy (sp. zn. A/2023/00083, A/2023/00090, A/2023/00111, A/2023/00130, A/2023/00184, A/2023/00195) predložené obcou Valča, v súvislosti s ktorými možno pozitívne ustáliť jedinou skutočnosť, že v nich rozhodoval vecne a miestne príslušný správny orgán. V každom z uvedených konaní je možné identifikovať pochybenie správneho orgánu či už v jeho postupe, resp. vo vydanom rozhodnutí. Ako príklad možno uviesť nepoučenie účastníka konania (obvineného z priestupku) o jeho procesných právach, uznanie právnickej osoby zo spáchania priestupku, faktické skončenie konania o priestupku bez rozhodnutia, resp. skončenie konania po ústnom pojednávaní napomenutím obvineného z priestupku, rozhodnutie s nedostatočne určitým výrokom.

Okresná prokuratúra Žilina, obdobne ako Okresná prokuratúra Martin v rámci realizácie previerok zákonnosti tak na OÚ Žilina, ako aj na OÚ Bytča identifikovala priestupkové konania, v ktorých boli správne orgány nečinné.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Žilina uznesením z 1. marca 2022 sp. zn. 1 Pv 525/21/5511, právoplatným zo 16. marca 2022, postúpil podľa § 214 ods. 1 Tr. por. vec podozrenia z prečinu neoprávneného nakladania s odpadmi podľa § 302 ods. 1 Tr. zák. na prejednanie priestupku na OÚ Žilina. Vykonaným šetrením bolo zistené, že nejde o trestný čin, ale ide o skutok, ktorý by mohol byť priestupkom, ktorého sa dopustila osoba J. Z. Vec je na správnom orgáne síce vedená pod sp. zn. OU-ZA-OSZP3-2022/022006, avšak správny orgán o nej nekonal.

Vyšetrovateľ Prezídia Policajného zboru, Národnej centrály osobitných druhov kriminality, Odboru odhaľovania nebezpečných materiálov a environmentálnej kriminality Žilina uznesením z 28. novembra 2022 sp. zn. ČVS:PPZ-1065/NCK-ENV-ZA-2022 podľa § 197 ods. 1 písm. a) Tr. por. vec podozrenia z neoprávneného nakladania s odpadmi, ktorého sa mal dopustiť J. B., odovzdal OÚ Bytča na prejednanie priestupku, nakoľko výsledky vyšetrovania preukázali, že nie je dôvod na začatie trestného stíhania, alebo na postup podľa odseku 2 (Tr. por.). Vec bola správne orgánu doručená 21. decembra 2022. Správny orgán predvolal podozrivého z priestupku na ústne pojednávanie na 9. februára 2023, avšak rozhodnutie o priestupku doposiaľ nevydal.

Za zmienku stojí i postup obce Rudina, ktorá záznamom z 26. mája 2023 sp. zn. 309/2023-1 podľa § 66 ods. 2 písm. e) zákona o priestupkoch s poukazom na ustanovenie § 20 ods. 1 zákona o priestupkoch odložila priestupkovú vec podozrivého z priestupku Ing. D. S., ktorý sa mal dopustiť priestupku podľa § 115 ods. 1 písm. b) zákona o odpadoch z dôvodu zániku zodpovednosti za priestupok. Vec bola obci Rudina postúpená uznesením vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, Národnej centrály osobitných druhov kriminality, Odboru odhaľovania nebezpečných materiálov a environmentálnej kriminality Žilina z 28. februára 2023 sp. zn. ČVS: PPZ-1544/NCK-ENV-ZA-2022 podľa § 214 ods. 1 Tr. por. Protiprávny stav naplňajúci znaky skutkovej podstaty priestupku podľa § 115 ods. 1 písm. b) zákona o odpadoch trval od

nezisteného dňa mesiaca január 2016 do 19. januára 2023, teda išlo o trváci priestupok, pri ktorom dvojročná prekluzívna lehota začína plynúť až momentom odstránenia, resp. zániku protiprávneho vzťahu. Z uvedeného je zrejmé, že protiprávny stav trval najmenej do 19. januára 2023, teda dvojročná prekluzívna doba, v ktorej možno prejednať priestupok na úseku odpadového hospodárstva podľa § 115 ods. 1 písm. b) zákona o odpadoch stále plynie.

Krajská prokuratúra Žilina v súvislosti s daným bodom zhodnotenia vykonala previerku zákonnosti na Okresnom úrade Žilina, odbore opravných prostriedkov, referáte starostlivosti o životné prostredie. Jediným nedostatkom, ktorý bol vykonaním previerky zistený, je porušenie ustanovenia § 49 ods. 2 správneho poriadku.

Odvolaciemu orgánu bolo prvostupňovým správnym orgánom predložené odvolanie účastníka konania XY spolu s administratívnym spisom 15. júla 2022 pod sp. zn. OU-NO-OSZP-2022/009961. Podkladový materiál bol odvolaciemu orgánu fyzicky doručený 19. júla 2022. Okresný úrad Žilina, odbor opravných prostriedkov, referát starostlivosti o životné prostredie rozhodol o odvolaní 23. februára 2023 pod sp. zn. OU-ZA-OOP3-2023/005007-002. V administratívnom spise odvolacieho orgánu sp. zn. OU-ZA-OOP3-2023/005007 nebola zažurnalizovaná žiadosť, resp. predĺženie lehoty na rozhodnutie orgánu (v zmysle ustanovenia § 49 ods. 2 Správneho poriadku) a ani upovedomenie účastníka konania o nemožnosti rozhodnúť vec v zákonnej lehote.

Napriek vyššie uvedenému nedostatku je však možné uviesť, že rozhodnutie OÚ Námestovo z 3. júna 2022 sp. zn. OU-NO-OSZP-2022/009961-002 v spojení s rozhodnutím Okresného úradu Žilina, odboru opravných prostriedkov, referátu starostlivosti o životné prostredie z 23. februára 2023 sp. zn. OU-ZA-OOP3-2023/005007-002 sú vecne správnym rozhodnutím.

Košický kraj

Celkovo bol vykonanými previerkami zistený nízky počet konaní o priestupkoch a správnych deliktach podľa zákona o odpadoch.

Vo vzťahu k obci Zemplínske Hradište a Parchovany bolo zistené, že hoci týmito obciam ako správnym orgánom boli postúpené veci na prejednanie priestupku, tieto obce z úradnej povinnosti konanie o priestupkoch nezačali. Možno tak konštatovať, že síce veci podozrenia zo spáchania priestupku boli postúpené vecne a miestne príslušným orgánom, tieto bez akéhokoľvek zdôvodnenia vec v priestupkovom konaní neprejednali.

V prípade OÚ Košice bola rovnako zistená jeho nečinnosť.

Príklad:

OÚ Košice boli v dňoch 09.09.2022 a 18.10.2022 doručené oznámenia spoločnosti XY, s.r.o. o porušovaní zákona o odpadoch. Dňa 05.12.2022 bolo okresnému úradu zo strany tejto spoločnosti doručené oznámenie o porušovaní zákona o odpadoch - doplnenie. Zároveň bol okresnému úradu dňa 11.12.2023 zo strany Prezídia PZ, NCODK, doručený originál vyšetrovacieho spisu spolu s uznesením o postúpení veci podľa § 214 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku zo dňa 11.09.2023, právoplatným dňa 31.10.2023, pričom okresný úrad sa vyššie uvedenými oznámeniami spoločnosti XY, s.r.o., ani právoplatne postúpenou vecou zo strany

orgánu činného v trestnom konaní žiadnym spôsobom ďalej nezaoberal, čo zakladá nečinnosť okresného úradu.

Príklad:

OÚ Košice bol dňa 22.04.2021 doručený anonymný podnet ohľadom navážania ílovitej zeminy v extraviláne mestskej časti Košice - Lorinčík. Okresný úrad po vykonaní miestnej ohliadky postúpil dňa 01.07.2021 vec Okresnému riaditeľstvu PZ v Košiciach, Odboru kriminálnej polície, ktoré začalo vo veci trestné stíhanie. Následne bol okresnému úradu dňa 09.04.2024 zo strany Prezídia PZ, NCODK, doručený originál vyšetrovacieho spisu spolu s uznesením o postúpení veci podľa § 214 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku zo dňa 10.03.2024, právoplatným dňa 20.03.2024, pričom okresný úrad sa právoplatne postúpenou vecou zo strany orgánu činného v trestnom konaní žiadnym spôsobom ďalej nezaoberal, čo zakladá nečinnosť okresného úradu.

Čo sa týka dodržiavania procesného postupu pred vydaním rozhodnutia, boli zistené nedostatky v niektorých prípadoch na OP Spišská Nová Ves, OP Rožňava, OP Trebišov a OP Košice I.

Zistené nedostatky možno zosumarizovať nasledovne:

- porušenie zásady rýchlosti konania (§ 67 ods. 3 zákona o priestupkoch, § 3 ods. 4 správneho poriadku) tým, že boli začaté v značnom časovom odstupe (69 a 115 dní) po nadobudnutí poznatkov odôvodňujúcich ich začatie,
- nedostatočne zistený skutkový stav,
- chýbajúce oznámenie o začatí konania v neskrátenom priestupkovom konaní,
- absencia právnej kvalifikácie skutku ako priestupku a vymedzenie skutku časom, miestom a spôsobom jeho spáchania v predvolaní obvineného,
- nedostatočné poučenie obvineného o procesných právach v predvolaní, najmä podľa § 17 ods. 1, § 33, § 42 ods. 1 správneho poriadku, § 73 ods. 2, § 74 zákona o priestupkoch v priestupkových konaniach aj v konaní o správnom delikte,
- porušenie povinnosti dať účastníkom konania možnosť, aby sa pred vydaním rozhodnutia vyjadrili k podkladu rozhodnutia i spôsobu jeho zistenia (§ 33 ods. 2 správneho poriadku).

V súvislosti s doručovaním rozhodnutí a vyznačovaním právoplatnosti boli zistené viaceré nedostatky.

Okresná prokuratúra Rožňava síce v každom z preskúmaných administratívnych spisov OÚ Rožňava evidovala doložku právoplatnosti a vykonateľnosti vydaných rozhodnutí, v dôsledku absencie doručeníek, príp. iného dokladu preukazujúceho zákonné doručenie rozhodnutia do rúk účastníkov konania, nemohla vyhodnotiť správnosť vyznačenia právoplatnosti rozhodnutí. Obdobne Okresná prokuratúra Trebišov v obci Hraň zistila nezrovnalosti v súvislosti s viacerými doručenkami, nachádzajúcimi sa v administratívnom spise bez ich priradenia ku konkrétnej doručovanej listine. Z dátumu vydania rozhodnutia a doručenky s neskorším dátumom bolo možné predpokladať, že sa daná doručenka vzťahovala na doručenie rozhodnutia o priestupku. Uvedená doručenka však nebola doručenkou s označením „do vlastných rúk“.

Prešovský kraj

Vykonanými previerkami bol zistený opäť nízky počet konaní o priestupkoch a správnych deliktoch podľa zákona o odpadoch. Zhodné zistenia okresných prokuratúr sa týkali správnosti právnej kvalifikácie priestupkov a správnych deliktov. V zásade obce, mestá a okresné úrady skutky správne právne kvalifikovali, až na ojedinelé výnimky. Priestupky boli prejednané miestne a vecne príslušným orgánom štátnej správy odpadového hospodárstva. Z hľadiska štruktúry prejednávanych priestupkov a správnych deliktov išlo predovšetkým o priestupky podľa § 115 ods. 1 písm. a), b, c), s) zákona o odpadoch a správny delikt podľa § 117 ods. 1 zákona o odpadoch.

Výška pokút uložených rozhodnutiami o priestupkoch a správnych deliktoch preskúmanými prokurátormi jednotlivých okresných prokuratúr bola v súlade so zákonnými kritériami.

Okresná prokuratúra Bardejov v postupe mesta Bardejov zistila, že predvolania na ústne pojednávanie doručované obvinenému z priestupku vo všetkých preskúmaných spisoch neobsahovalo poučenie podľa § 74 ods. 1 zákona o priestupkoch. O priestupku koná správny orgán v prvom stupni ústne pojednávanie. V neprítomnosti obvineného z priestupku možno vec prejednať len vtedy, ak sa odmietne dostaviť na ústne pojednávanie, hoci bol riadne predvolaný, alebo sa nedostaví bez náležitého ospravedlnenia alebo bez dôležitého dôvodu. V rámci všeobecnej poučovacej povinnosti správneho orgánu podľa § 3 ods. 2 správneho poriadku v spojení s 33 ods. 2, § 41 ods. 2 správneho poriadku je nutné v rámci predvolania splniť podmienku jeho riadneho poučenia aj v rozsahu § 74 ods. 1 zákona o priestupkoch.

Okresná prokuratúra Poprad na OÚ Poprad, Okresná prokuratúra Stará Ľubovňa na OÚ Stará Ľubovňa a Okresná prokuratúra Prešov opakovane vo vzťahu k OÚ Prešov zistili porušenie lehoty pre rozhodnutie podľa § 49 správneho poriadku. Nedodržanie lehoty pre vydanie rozhodnutia konštatovala aj Okresná prokuratúra Vranov nad Topľou vo vzťahu ku konaniu OÚ Vranov nad Topľou a Okresná prokuratúra Humenné vo vzťahu k postupu mesta Snina.

Vo veci vedenej obcou Kremná bolo zistených viacero zásadných pochybení. Okresnému úradu Stará Ľubovňa, odboru všeobecnej vnútornej správy bol postúpený priestupkový spis Obvodného oddelenia PZ Stará Ľubovňa vedený pre podozrenie zo spáchania priestupku proti poriadku v štátnej správe podľa § 46 zákona o priestupkoch s poukazom na § 13 písm. a) a § 115 ods. 1 písm. a) zákona o odpadoch konkrétnym podozrivým. Následne okresný úrad postúpil danú vec z dôvodu príslušnosti s poukazom na § 115 ods. 3 zákona o odpadoch obci Kremná. Obec bez akýchkoľvek ďalších úkonov v ten istý deň vydala rozhodnutie, ktoré označila ako „Rozhodnutie vo veci postúpenia veci podľa § 71 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov“, ktorým zastavila konanie a zároveň upustila od uloženia sankcie. Takýto postup obce bol v rozpore s § 67 ods. 3 zákona o priestupkoch v spojení s § 18 ods. 2 správneho poriadku, nakoľko obec v podstate vydala rozhodnutie o priestupku bez toho, aby akýmkoľvek spôsobom začala konania o priestupku. Pochybenie spočívalo aj tom, že v riadnom (neskrátenom) správnom priestupkovom konaní, nemôže byť prvým úkonom zároveň aj posledný procesný úkon, t. j. vydanie rozhodnutia. Prokurátor taktiež konštatoval porušenie § 73 ods. 2 zákona o priestupkoch, nakoľko obec obvinenému neumožnila aktívne uplatňovať jeho oprávnenia vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam, ktoré sa mu kladú za vinu a k dôkazom o nich, uplatňovať skutočnosti a dôkazy na svoju obhajobu, podávať

návrhy a opravné prostriedky.

Z obsahu rozhodnutia vyplývalo, že obvinený sa bezprostredne po spáchaní priestupku dostavil na obecný úrad obce Kremná a uviedol, že nezákonne umiestnil odpad, taktiež miesto, kde ho umiestnil, a že tento odpad pozbieral a odviezol na skládku. Uvedenú skutočnosť si overila (nevedno kedy) samotná starostka. Z uvedeného vyplýva, že starostka vykonala miestnu ohliadku podľa § 38 ods. 1 správneho poriadku, z ktorej v rozpore s § 22 ods. 1 správneho poriadku nevyhotovila zápisnicu, pričom na túto miestnu ohliadku osobitne poukazuje v odôvodnení rozhodnutia.

Okresná prokuratúra Bardejov, Okresná prokuratúra Humenné, Okresná prokuratúra Kežmarok a Okresná prokuratúra Poprad konštatovali, že rozhodnutia o priestupkoch obsahovali základné náležitosti v súlade s § 47 ods. 1 správneho poriadku - výrok, odôvodnenie a poučenie. Výrok rozhodnutia spĺňal náležitosti podľa § 77 zákona o priestupkoch, t. j. popis skutku s označením miesta a času spáchania priestupku, vyslovením viny, presným označením priestupku, ktorý bol spáchaný, druh a výška sankcie s uvedením lehoty a spôsobu jej uhradenia. Odôvodnenie rozhodnutí spĺňalo náležitosti v zmysle § 47 ods. 3 správneho poriadku.

Okresná prokuratúra Vranov nad Topľou v rámci previerky v meste Vranov nad Topľou preskúmala dve rozhodnutia o priestupku a dva rozkazy o uložení sankcie. Výroky týchto rozhodnutí neobsahovali popis skutku v súlade s § 47 ods. 2 správneho poriadku v spojení s § 77 zákona o priestupkoch. Nedostatky spočívali vo vymedzení miesta spáchania skutku (napríklad absentovalo uvedenie označenia parcely v katastri nehnuteľností), charakteristiky nelegálne uloženého odpadu, či dostatočnej špecifikácie rozsahu protiprávneho konania spočívajúcom v nelegálnom uložení odpadu a to aj napriek tomu, že sa na to správny orgán v odôvodnení odvolával pri určovaní výšky uloženej pokuty. Navyše, výroky nadbytočne obsahovali opis toho, ako a prečo sa administratívne konanie začalo, čo patrí do odôvodnenia rozhodnutia.

Odôvodnenie týchto rozhodnutí bolo veľmi strohé a vykazovalo známky arbitrárnosti, najmä čo sa týka odôvodnenia výšky uloženej pokuty. Správny orgán sa pri odôvodňovaní rozhodnutí obmedzil iba na citovanie zákonných ustanovení, stručné oboznámenie s výpoveďou obvineného z priestupku podanou na ústnom prejednaní a vymenovaní ostatných dôkazov. Odôvodnenie ale neobsahovalo opis dôkazov a vysvetlenie aplikácie zákonných ustanovení na zistený skutkový stav. Správny orgán sa pri vydávaní rozhodnutí nevysporiadal ani s tvrdeniami obvineného z priestupku prednesenými pri ústnom prejednaní priestupku, keď títo v oboch prípadoch nepriznali spáchanie priestupku v rozsahu, za aký boli postihnutí. Z uvedeného dôvodu mal správny orgán v odôvodnení uviesť, prečo rozhodol tak ako rozhodol a uviesť argumenty, na základe ktorých neuznal tvrdenia obvinených.

Odôvodnenia rozhodnutí k výške uloženej pokuty boli všeobecné, vo všetkých rozhodnutiach úplne totožné, bez uvedenia akýchkoľvek právnych úvah. Navyše, správny orgán sa pri nich odvolával aj na množstvo a charakter nelegálne uloženého odpadu, pričom ale uvedenie množstva a charakteru odpadu v rozhodnutí úplne absentovali.

Poučenie rozhodnutí, vrátane rozkazov o uložení sankcie za priestupok, aj keď obsahovali zákonom predpísané náležitosti, boli formulované nejednoznačne, pretože pri ich gramatickom výklade poučujú adresáta o tom, že odvolanie rozhodnutia možno podať až po jeho doručení na mestský úrad, namiesto poučenia, že odvolanie možno

podať v lehote 15 dní odo dňa jeho oznámenia a že odvolanie sa podáva správne mu orgánu, ktorý rozhodnutie vydal (§ 54 správneho poriadku).

V rámci previerky konanej na Okresnom úrade Prešov bolo opakované konštatované nedostatočné odôvodnenie výšky pokuty. Previerkou na OÚ Sabinov bola zistená absencia opisu skutku vo výroku rozhodnutia o správnom delikte, ako aj jeho právnej kvalifikácie. Rovnaké nedostatky v priestupkovom konaní boli zistené previerkou v obci Dulová Ves.

V postupe OÚ Prešov bolo v niektorých prípadoch zistené doručovanie rozhodnutí do vlastných rúk, ale bez opakovaného doručovania. Rovnako bolo konštatované aj nesprávne vyznačovanie právoplatnosti na rozhodnutiach a to v prípadoch, keď posledný deň lehoty na podanie odvolania pripadol na sobotu alebo na deň pracovného pokoja. Okresný úrad v takýchto prípadoch koniec lehoty neposúval na najbližší pracovný deň. Obdobné pochybenie bolo zaznamenané aj v postupe obce Dulová Ves. Absencia vyznačenia právoplatnosti bola konštatovaná previerkou na meste Prešov.

Ostatné prokuratúry konšatovali doručovanie a vyznačovanie právoplatnosti súlade so zákonom.

Aj v rámci Prešovského kraja bola zistená nečinnosť spočívajúca v nezačatí priestupkového konania.

Príklad:

Obci Beloveža bolo dňa 13.10.2022 a obci Malcov dňa 8.12.2022 Obvodným oddelením PZ v Bardejove postúpené oznámenie vo veci podozrenia zo spáchania priestupku podľa zákona o odpadoch konkrétnym subjektom. Obec Malcov vec vybavila úradným záznamom, že dňa 19.1.2023 bola vykonaná obhliadka miesta kde sa mal nezákonne umiestnený odpad nachádzať pričom bolo zistené, že sa na mieste žiaden odpad nenachádza. Vzhľadom na to, že bol odpad odstránený, má obec za to, že ďalej nie je možné postupovať podľa § 15 zákona o odpadoch. Obec Beloveža vo veci do konania previerky nekonala.

Obdobné zistenie bolo konštatované aj vo vzťahu k obciam Bukovce a Potoky, ktoré napriek obdržaniu oznámenia vo veci podozrenia z priestupku spáchaného konkrétnou osobou, nezačali priestupkové konania.

Vykonanými previerkami bolo rovnako zistené, že obec Nová Lesná vec „prejednála“, o čom bola spísaná zápisnica, z obsahu ktorej dokonca vyplýva, že obvinenému z priestupku mala byť uložená sankcia vo výške 33 €. Vec však nebola správne právne kvalifikovaná, konanie bolo vedené pre porušenie VZN obce Nová Lesná č. 1/2020, skutok však mal byť kvalifikovaný ako priestupok podľa § 115 ods. 1 písm. e) zákona o odpadoch pre porušenie povinnosti podľa § 13 písm. g) a h) zákona o odpadoch. Podľa obsahu spisu však obec ostala nečinná a nevydala riadne písomné vyhotovenie rozhodnutia o priestupku.

Okresná prokuratúra Prešov konšatovala nečinnosť mesta Prešov vo viacerých prípadoch podozrení z priestupkov podľa zákona o odpadoch, ktorých sa mali dopustiť konkrétne podozrivé osoby. Nesplnenie povinnosti začať priestupkové konanie konšatoval prokurátor aj vo vzťahu k obciam Radatice a Záborské. Obdobné zistenie konšatovala aj Okresná prokuratúra Vranov nad Topľou previerkou v obci Banské.

Príklad:

Uznesením vyšetrovateľa Prezídia PZ, NCODK Prešov z 21.5.2023 bola podľa § 197 od. 1 písm. a) Trestného poriadku vec odovzdaná obci Banské na prejednanie priestupku. Súčasťou vyšetrovacieho spisu boli aj dôkazy, ktoré zakladali podozrenie zo spáchania skutku konkrétnou osobu. Obec Banské následne 11.9.2023 vydala podľa § 60 ods. 3 písm. b) zákona o priestupkoch záznam o uložení veci č. 1/2023 s konštatovaním, že sa nepodarilo v lehote určenej v § 59 ods. 4 zákona o priestupkoch zistiť skutočnosti svedčiacie o tom, že priestupok spáchala konkrétna osoba. Iné procesné úkony v rámci konania o priestupku vykonané neboli. V danom prípade prokurátor konštatoval, že zo strany orgánov činných v trestnom konaní bolo zabezpečené dostatočné penzum dôkazov na začatie konania o priestupku, jeho prejednanie a na rozhodnutie o ňom.

Vo vzťahu k obciam Klenová, Kolonica a Krásny Brod vyplynul poznatok, že obce ostali nečinné vo veci oznámenia o priestupku. Obce oznámenie nijako nevybavili a to ani odložením veci (záznamom, z ktorého by bola zrejmá správna úvahu vedúca k takémuto postupu) a ani začatím konania o priestupku. Obdobný nedostatok bol konštatovaný vo vzťahu k obciam Chmeľov, Klenov a Žehňa a mestu Veľký Šariš.

Nečinnosť bola zistená aj vo vzťahu k OÚ Stará Ľubovňa, nakoľko okresný úrad začal konanie o správnom delikte až po piatich mesiacoch od obdržania spisového materiálu od policajného orgánu a až po tom, čo si právoplatné rozhodnutie o správnom delikte vyžiadal prokurátor vykonávajúci dozor v trestnom konaní, keď „dosledovával“ skončenie pôvodne trestnej veci.

Kapitola 2.

v gescii trestného odboru Generálnej prokuratúry SR

Problematika odpadového hospodárstva je dnes jedným z kľúčových environmentálnych a spoločenských problémov, ktoré ovplyvňujú kvalitu životného prostredia, zdravie ľudí a udržateľnosť prírodných zdrojov. Správne nakladanie s odpadmi je nevyhnutné na ochranu životného prostredia, ako aj na podporu cirkulárnej ekonomiky a znižovanie vplyvu ľudskej činnosti na planétu. GP SR pristúpila k vykonaniu previerky jednak za účelom vykonania zhodnotenia stavu zákonnosti v postupe a rozhodovaní orgánov štátnej správy odpadového hospodárstva, ako aj stavu zákonnosti v postupe OČTK pri neoprávnenom nakladaní s odpadmi. Cieľom previerky je zadokumentovanie postupu správnych orgánov plniacich si úlohy na úseku odpadového hospodárstva, OČTK, ako aj čiastočne súdov, a to v prípadoch neoprávneného nakladania s odpadmi, najmä so zameraním sa na skládky odpadov, ako aj možností ich následného odstránenia.

Výsledkom previerky sú závery a prijaté opatrenia, ktorých plnenie by v budúcnosti malo prispieť k zvýšeniu kvality a efektívnosti boja štátu proti protiprávnemu konaniu na úseku nakladania s odpadom.

Z hľadiska prehľadnosti tohto zhodnotenia považujeme za vhodné uviesť, že aktuálne platný a účinný Tr. zák. upravuje trestný čin neoprávneného nakladania s odpadmi v § 302 Tr. zák., ktorého skutkové podstaty znejú nasledovne:

„(1) Kto, čo aj z nedbanlivosti, nakladá s odpadmi v malom rozsahu v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi, potrestá sa odňatím slobody až na dva roky.

(2) Odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1

a) a vydá životné prostredie do nebezpečenstva vzniku väčšej škody, alebo

b) a vydá takýmto činom iného do nebezpečenstva ťažkej ujmy na zdraví alebo smrti.

(3) Odňatím slobody na jeden rok až päť rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 v značnom rozsahu.

(4) Odňatím slobody na tri roky až osem rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1

a) a spôsobí ním ťažkú ujmu na zdraví alebo smrť, alebo

b) vo veľkom rozsahu“.

V neposlednom rade je potrebné uviesť, že vyšetrowanie, resp. skrátené vyšetrowania danej oblasti kriminality spadá do pôsobnosti NCODK, ktorý v rámci svojej pôsobnosti vecne zastrešuje odhaľovanie a objasňovanie trestných činov uvedených v druhom dieli šiestej hlavy osobitnej časti Tr. zák.

Jednotlivé štatistické údaje, ako aj záznamy z previerok za príslušné obvody krajských prokuratúr predložili GP SR:

KP Bratislava pod sp. zn. 1/1 Spr 99/24/1100,
 KP Trnava pod sp. zn. 1/1 Spr 78/24/2200,
 KP Trenčín pod sp. zn. 1/1 Spr 73/24/3300,
 KP Nitra pod sp. zn. 1/1 Spr 251/24/4400,
 KP Žilina pod sp. zn. 1/1 Spr 86/24/5500,
 KP Banská Bystrica pod sp. zn. 1/5 Spr 64/24/6600,
 KP Prešov pod sp. zn. 1/1 Spr 56/24/7700,
 KP Košice pod sp. zn. 1/1 Spr 69/24/8800.

ČASŤ 2.A. **Tabuľková časť**

	§ 197 ods. 1 písm. a)	§ 199	§ 206 FO	§ 206 PO	§ 206 FO, a súčasne PO	§ 214 policajt	§ 214 prokurátor	§ 216	§ 220	§ 232	§ 234	Súdne rozhodnutia
KP BA	23	44	11	5	4	7	0	2	0	0	10	4
KP TT	7	56	9	1	1	14	0	0	0	0	4	4
KP TN	4	77	19	0	0	10	0	2	1	1	12	15
KP NR	9	24	7	1	0	1	1	0	1	0	4	3
KP BB	4	20	4	1	1	22	1	0	0	0	2	2
KP ZA	7	38	6	0	0	6	1	1	0	0	0	0
KP PO	8	6	0	0	0	6	0	0	0	0	0	0
KP KE	8	85	5	0	0	11	0	1	0	0	4	2
Spolu	70	350	61	8	6	77	3	6	2	1	36	30

KP v rámci záznamov predložili konkrétnu tabuľku s obsahom údajov za ich príslušný obvod KP. V rámci vyhodnotenia štatistických údajov možno poukázať na výrazné odlišnosti medzi jednotlivými KP v rámci niektorých ukazovateľov, avšak je potrebné vziať do úvahy aj krátke sledované obdobie, ktoré celkovo neodrzkadľuje realitu kriminality na úseku odpadov.

Vo vzťahu k počtu vydaných uznesení podľa § 197 ods. 1 písm. a) Tr. por. možno poukázať na výrazný rozdiel v ich počte zo strany KP Bratislava, a to 23 uznesení, v rámci ostatných obvodov KP je evidovaných za sledované obdobie od 4 do 9 odovzdaných vecí podľa § 197 ods. 1 písm. a) Tr. por.

Čo sa týka počtu vydaných uznesení o začatí trestného stíhania podľa § 199 Tr. por. možno uviesť, že daný údaj je prevažne z pohľadu počtu v rámci jednotlivých KP zhodný (s minimálnymi odchýlkami), avšak najmenej trestných vecí, v ktorých došlo k začatiu trestného stíhania bolo zaevidovaných v obvode KP Prešov.

Konkrétne možno poukázať na počet vydaných uznesení policajtov podľa § 214 Tr. por. v sledovanom období, kde najvyšší počet postúpených vecí eviduje KP Banská

Bystrica, nasleduje KP Trnava, KP Košice, KP Trenčín. V minimálnom počte prípadov došlo k postúpeniu veci podľa § 214 Tr. por. prokurátorom, teda vo veciach, kde bolo vznesené obvinenie konkrétnej osobe, a to v sledovanom období len v troch veciach.

Vo vzťahu k vydaným uzneseniam o vznesení obvinenia podľa § 206 Tr. por. je potrebné uviesť, že najviac vznesených obvinení bolo evidovaných v obvode KP Trenčín, za ktorou nasleduje KP Bratislava. V tomto smere možno doplniť, že zároveň najvyšší počet podaných obžalôb eviduje KP Trenčín, a to až v 12 trestných veciach, za ktorou nasleduje KP Bratislava s počtom 10 podaných obžalôb. V rámci ostatných obvodov KP došlo k podaniu obžaloby len výnimočne, prípadne nebolo evidované podanie žiadnej obžaloby (KP Žilina, KP Prešov).

Vo vzťahu k vydaným súdnym rozhodnutiam suverénne vedie KP Trenčín s počtom 15, nasleduje KP Bratislava a KP Trnava s počtom 4, následne KP Nitra 3 rozhodnutia, KP Banská Bystrica a KP Košice 2 rozhodnutia, KP Prešov a KP Žilina neevidujú žiadne rozhodnutie.

ČASŤ 2.B. **Previerková časť**

Samotné previerky spisových materiálov v trestných veciach, ktoré boli podľa zadaných kritérií predložené okresnými prokuratúrami príslušným krajským prokuratúram, vykonali prokurátori – špecialisti KP.

Z uvedených dôvodov zhodnotenie obsahuje závery previerky prokurátorov – špecialistov KP v znení, v akom boli GP SR predložené, doplnené o vlastné poznatky, ktorými disponujú prokurátori trestného odboru z dohľadovej činnosti, rozhodovacej činnosti, ako aj ktoré nadobudli v rámci ich činnosti v rôznych pracovných skupinách, pracovných komisiách, prípadne vnímajú v rámci neformálnych rozhovorov vedených na rôznych pracovných stretnutiach a konferenciách.

Záverý jednotlivých KP

KP Bratislava

Za trestnú časť možno pozitívne hodnotiť vznik NCODK, ktoré má celoslovenskú pôsobnosť. Jeho zriadenie zabezpečilo jednotnú aplikačnú prax na celom území republiky a tento bol personálne kreovaný predovšetkým z vyšetrovateľov, ktorí sa environmentálnej kriminalite venovali aj na svojich domovských útvaroch, čo prinieslo aj ich odbornú spôsobilosť.

Z dohľadovej činnosti KP Bratislava vyplýva, že trestné oznámenie pre podozrenie zo spáchania trestného činu podľa § 302 Tr. zák. podávajú najmä fyzické osoby a v prípadoch, ak neoprávnená skládka odpadov určitým spôsobom zasahuje do ich života. Podnety sa týkali menších nelegálnych skládok odpadov, prípadne nakladania so stavebným odpadom a výkopovou zeminou zo stavieb.

V prípade, ak skutok oznámený správnym orgánom naplnil znaky skutkovej podstaty trestného činu po formálnej a materiálnej stránke, bolo vo veci začaté trestné stíhanie. Prokurátor – špecialista KP Bratislava konštatuje, že previerkou skúmané uznesenia o začatí trestného stíhania vydané konajúcim vyšetrovateľom NCODK obsahovali všetky zákonom predpísané náležitosti, špecifikáciu odpadu a tiež zákonné

ustanovenie zákona o odpadoch, ktoré bolo konaním páchatel'a porušené. Negatívne však hodnotí tú skutočnosť, že častokrát boli trestné stíhanie prerušené postupom podľa § 228 ods. 1 Tr. por.

V rámci vykonanej previerky konštatuje, že preskúmané uznesenia obsahovali všetky náležitosti v súlade s ustanovením § 176 Tr. por. a boli riadne odôvodnené. Odôvodneniam uznesení vyšetrovateľa NCODK venovali náležitú pozornosť a dostatočným spôsobom sa vysporiadali s dôvodmi svojho postupu a materiálnou stránkou vecí. V preskúmaných trestných veciach sa nevyskytli pochybenia spočívajúce v absencii odkazu na ustanovenie zákona o odpadoch. Vyšetrovatelia NCODK postupujú pri jednotlivých konaniach obdobným spôsobom a pravdepodobne majú ustálené jednotné vzory uznesení, čo sa odzrkadľuje aj v kvalite rozhodnutí. Realizujúci vyšetrovatelia NCODK sú na vysokej odbornej úrovni a spolupráca s OÚ je na primeranej úrovni, preto zo záverov previerky nevyplývajú žiadne negatívne poznatky. Je treba oceniť ich kreativitu a iniciatívu pri riešení častokrát komplikovaných trestných činov v súvislosti s neoprávneným nakladaním s odpadom na území Bratislavského kraja.

Záverom ustálil, že preskúmaním predložených spisov neboli v rámci činnosti ich územného obvodu počas sledovaného obdobia zistené také nedostatky, ktoré by si vyžadovali prijatie prokurátorských opatrení.

KP Trnava

Prokurátor – špecialista KP Trnava poukázal na potrebu zlepšenia spolupráce medzi OČTK navzájom, resp. medzi OČTK a štátnymi orgánmi, resp. na vykonávanie medzirezortných porad a užšiu spoluprácu medzi jednotlivými orgánmi.

Poverení prokurátori OP na nedostatky v rozhodnutiach policajtov spočívajúce v odovzdaní alebo postúpení vecí nepríslušnému orgánu, ako aj na nesprávne poučenia týkajúce sa odkladného účinku nereagovali, a preto tieto zistené pochybenia im budú vytknuté a bude okresným prokurátorom uložené, aby prijali opatrenia za účelom zamedzenia opakovaniu sa konštatovaných nedostatkov.

KP Trenčín

Prokurátor – špecialista KP Trenčín konštatoval, že OP Nové Mesto nad Váhom pozitívne hodnotí skutočnosť, že vyšetrovatelia NCODK spolupracujú s OÚ, so štátnou ochranou prírody, SiŽP, ako aj so záujmovými združeniami. Medzi NCODK a OÚ bol dohodnutý postup, že v prípade podania trestného oznámenia pre podozrenie zo spáchania trestného činu podľa § 302 Tr. zák. spolu s trestným oznámením predložia aj odborné vyjadrenie k rozsahu skutku vypracované podľa § 15 ods. 5 zákona o odpadoch. Nie v každom prípade však OÚ postupujú podľa tejto dohody, a preto by ich vyšetrovatelia NCODK mali vyzývať na doloženie odborného vyjadrenia.

Dodal, že vyšetrovatelia NCODK upúšťajú od priberania znalcov za účelom vypracovania znaleckých posudkov a nahrádzajú znalecké posudky odbornými vyjadreniami, napríklad od spoločnosti Mária Pedersen, a. s. Túto zmenu je potrebné oceniť v tom zmysle, že sa javí byť výrazne časovo aj ekonomicky výhodnejšia ako znalecké posudky.

Uviedol, že v praxi sa javí byť problematické určenie sumy za zneškodnenie odpadu v tom smere, či túto sumu rátať s DPH alebo bez DPH. Nateraz je ustálené,

že suma, ktorá určuje rozsah trestného činu, je suma spolu s DPH. V tejto otázke však nemusí byť postup vyšetrovateľov NCODK jednotný. Poverená prokurátorka OP Nové Mesto nad Váhom by ocenila zameriavanie odpadu za pomoci dronov a porovnávanie miesta, kde sa nachádza nelegálna skládka odpadu, za pomoci google maps (stav pred a po). Poverená prokurátorka OP Nové Mesto nad Váhom taktiež poukázala na často sa opakujúcu námietku obhajoby, ktorá smeruje k tomu, že uskladnená zemina nie je odpadom.

Prokurátor – špecialista KP Trenčín poukázal na stanovisko poverenej prokurátorky OP Považská Bystrica, ktorá dala do pozornosti, že pri environmentálnych trestných činoch OÚ, ktorý má postavenie zástupcu poškodeného – SR, dáva v rámci trestného konania stanovisko, že sa necíti byť poškodeným a ani nežiada náhradu škody, čo značne sťažuje postup OČTK najmä v konaní pred súdom, pričom riešením, resp. nápomocným by mohlo byť prejednanie tejto situácie na príslušnej medzirezortnej porade.

Prokurátor – špecialista KP Trenčín ďalej poukázal na poznatok OP Prievidza, ktorý sa týka príslušných štátnych orgánov, najmä OÚ v Prievidzi a ich nečinnosti a nesprávnosti ich postupov, a to v medializovanej kauze skládky odpadov v Nedožeroch-Brezanoch. V danej veci MŽP SR konštatovalo viaceré nedostatky (aj závažného charakteru) pri vydávaní súhlasov na prevádzku zariadení na zneškodňovanie, zhodnocovania a zber odpadov, pričom OÚ v Prievidzi sa vôbec nezaoberal stavom areálu, čo prispelo k tomu, že bol potrebný zásah NCODK a je v tejto veci vedené trestné stíhanie. Prístup OÚ v Prievidzi sa javí ako alibistický s tým, že zamestnanci argumentujú nedostatkom personálnych a finančných kapacít. Uvedené naznačuje určitý systémový problém týkajúci sa dohľadu štátu v oblasti ochrany ŽP orgánmi ochrany prírody.

Dodáva, že nedostatkom v rámci kontroly správnych orgánov pri nakladaní s odpadmi je aj neexistujúci jednotný informačný systém odpadového hospodárstva, pričom v súčasnosti platný mechanizmus ohlasovania vzniku odpadov správnym orgánom zo strany jednotlivých subjektov, ktoré nakladajú s odpadmi, sa javí ako nedostatočný. Následné výstupy, ktoré spracúva ministerstvo v systéme RISO (analýza výstupov z tohto systému je napríklad dôkazom a bola podkladom pre vznesenie obvinenia vo veci obvineného Ing. O. L.) na základe údajov, ktoré do systému zadávajú OÚ na základe hlásení dotknutých subjektov, nezodpovedajú realite. V rámci vyšetrovania je potom potrebné tieto údaje (hlásenia o vzniku odpadov, doklady o spracovaní, zbere odpadu atď.) pracne overovať na základe dokumentácie zaslanej subjektmi, ktoré s odpadmi nakladali, čo je časovo náročné a predlžuje celkovú dĺžku vyšetrovania.

Vo vzťahu k predmetnej trestnej kauze doplnil, že je možné v celosti vnímať činnosť správnych orgánov, najmä OÚ v Prievidzi, ako málo proaktívnu. Tá prebieha len v rámci vykonávania úkonov trestného konania pri výsluchoch poverených zamestnancov OÚ v procesnom postavení poškodeného. Jeho zamestnanci sa vyjadrujú prevažne k existencii súhlasu na nakladanie s odpadom a nároku na náhradu škody (ten žiadajú, len ak by vynaložili finančné prostriedky na odstránenie tohto odpadu, čo sa nestáva). Pokiaľ sa vo veci vykonáva vyšetrovanie, OÚ spravidla vyčkáva na skončenie tohto trestného konania, nakoľko hrozí riziko, že pokiaľ by OÚ sankcionoval konkrétnu osobu, ktorá porušila zákon o odpadoch a pre ten istý skutok by sa viedlo trestné konanie, zakladalo by to prekážku rozhodnutej veci. Takisto v niektorých prípadoch eviduje problém OÚ jednoznačne identifikovať, čo je odpadom, čo je podmienkou na následné ukladanie povinnosti odpad odstrániť. Vyplýva to

zrejme z vágnej definície pojmu odpad, pričom v trestnom konaní sa na účely jednoznačnej identifikácie, čo je odpad, príberá znalec. V praxi sa niekedy stáva, že stanovisko OÚ (ktorý môže v zmysle zákona na jeho vypracovanie poveriť odborne spôsobilú osobu zapísanú v zozname na ministerstve) sa nezhoduje so závermi znalca.

Prokurátor – špecialista KP TN poukázal aj na to, že OČTK nie sú oprávnené s odpadmi, ktoré zistia pri svojej činnosti, nakladať, resp. ich zaisťovať. OÚ môže využiť svoju kompetenciu podľa § 15 ods. 15 zákona o odpadoch, v rámci ktorej môže po oznámení orgánu PZ zabezpečiť zhodnotenie alebo zneškodnenie odpadu, ak bol tento zadokumentovaný v rámci trestného konania a nie je pre ďalší priebeh trestného konania potrebný. Niekedy je zložitá presne identifikovať, čo je skutočne odpadom (ide o právnu otázku) a častokrát dá na túto otázku odpoveď až znalecký posudok, ktorého vypracovanie je finančne náročné. V spomenutej kauze skládky v Nedožeroch-Brezanoch bol OÚ v Prievidzi vyrozumený o tom, že nájdený odpad by mal zabezpečiť tak, aby nedošlo k poškodeniu ŽP a následne aj začal správne konanie ohľadom tohto odpadu. Poverený prokurátor OP Prievidza dal v danej veci vyšetrovateľovi NCODK pokyn na zisťovanie stavu tohto konania a záznam o týchto zisteniach bude súčasťou vyšetrovacieho spisu.

Prokurátor – špecialista KP Trenčín odkázal na stanovisko OP Trenčín, ktorá dala do pozornosti trestné veci, kde boli dňa 05.04.2024 na OP Trenčín doručené návrhy podľa § 209 ods. 1 Tr. por., pričom vykonanou previerkou vyšetrovacieho spisu bolo zistené porušenie ustanovenia § 27 ods. 6 zákona o TZPO. Keďže obaja konatelia obvinenej obchodnej spoločnosti vystupujú v trestnom konaní v procesnom postavení svedka, nemôže za obvinenú obchodnú spoločnosť vykonávať trestnoprávne relevantné úkony ani jeden z konateľov. Vzhľadom na uvedené bola uvedená vec vrátená vyšetrovateľovi NCODK na doplnenie vyšetrovania spolu s pokynom podľa § 230 ods. 2 písm. d) Tr. por. V predmetných trestných veciach sa taktiež javí ako problematická najmä dĺžka znaleckého skúmania z odboru ochrana ŽP.

Prokurátor – špecialista KP Trenčín v závere zhrnul zistené aplikačné problémy nasledovne:

- nedostatok finančných a personálnych zdrojov, čo má za následok nečinnosť a nízku kvalitu kontrolnej a rozhodovacej činnosti správnych orgánov,
- s uvedeným súvisí laxný prístup správnych orgánov, resp. ich zamestnancov k zisťovaniu, kontrole a zabezpečovaniu odpadu, resp. nelegálnych skládok, a to aj po oznámení OČTK, že odpad nie je pre trestné konanie ďalej potrebný a po výzve na uplatnenie právomocí OÚ podľa zákona o odpadoch (napr. § 15 ods. 15 zákona o odpadoch) za účelom jeho zaistenia, spracovania alebo likvidácie,
- nedostatok finančných prostriedkov na dokumentovanie zistených skládok odpadu, jeho následnú analýzu a vyhotovovanie znaleckých posudkov, najmä v prípadoch rozsiahlych skládok, kde je potrebné analyzovať a kategorizovať zistené odpady, látky, materiály,
- neexistencia jednotného informačného systému nakladania s odpadmi, ktorý by vedel poskytnúť konkrétne štatistické údaje, z ktorých by bolo možné v rámci trestného konania vychádzať a jednak identifikovať subjekty, ktoré neoprávnené nakladajú s odpadmi a jednak by bolo možné identifikovať, koľko a akého odpadu sa v SR nachádza a akým spôsobom sa zneškodňuje, zhodnocuje a zbiera (skládkuje), zároveň by bolo možné identifikovať možné

- environmentálne záťaže a monitorovať páchanie trestnej činnosti v oblasti nakladania s odpadmi,
- nedostatočná komunikácia medzi OÚ a OČTK, keď OČTK nezískavajú z OÚ dostatočné indície, podnety, resp. poznatky o možnom porušovaní zákona o odpadoch, resp. o existencii nezákonných skládok, na základe ktorých by mohlo byť následne začaté trestné stíhanie, OČTK nemá informácie o tom, ako bolo s odpadom naložené, resp. nemá vedomosť o spôsobe vybavenia vecí v správnom konaní,
  - nejednoznačná definícia pojmu odpad uvedená v zákone o odpadoch, čo má za následok, že bez znaleckého posudku alebo odborného vyjadrenia nie sú zamestnanci správnych orgánov niekedy schopní presne identifikovať odpad, ktorý sa má odstrániť alebo inak zabezpečiť.

Nápravu tohto stavu je možné zabezpečiť jednak legislatívnymi zmenami v oblasti odpadového hospodárstva, posilnením personálnych a finančných kapacít orgánov ochrany prírody, zlepšením komunikácie medzi OÚ a OČTK, vzdelávaním zamestnancov týchto orgánov a tiež vytvorením jednotného informačného systému odpadového hospodárstva na celoštátnej úrovni. Okrem uvedeného OČTK v prípadoch, kedy sa vedie trestné konanie, nemajú vedomosť o prebiehajúcich správnych konaniach vedených na miestnom OÚ ohľadom odstránenia nezákonne uloženého odpadu, ktoré by začínali v nadväznosti na, či už prebiehajúce alebo skončené, trestné konanie. OČTK spravidla nedisponujú informáciami o tom, ako po oznámení existencie nelegálnej skládky zo strany správnych orgánov alebo iných osôb pokračujú paralelne vedené správne konania, príp. aký je ich výsledok a čo sa nakoniec s odpadom stalo.

Zásadným nedostatkom je absencia vyhľadávacej a kontrolnej činnosti, nakoľko vo väčšine trestných vecí sa zistí, že OÚ nemá vedomosť o tom, že sa niekde v rámci okresu nachádza, resp. nachádzal odpad, ktorý je predmetom trestného konania. OÚ sa dozvedá o existencii nezákonných skládok odpadu od OČTK, nie naopak. Vedomosť má taktiež len v tých prípadoch, keď oprávnená osoba požiada o udelenie súhlasu s nakladaním s odpadmi. Napríklad v preskúvaných trestných veciach nebol zistený ani jeden prípad, kedy trestné stíhanie začalo na základe podnetu OÚ Prievidza, v územnej pôsobnosti OP Prievidza v dvoch prípadoch podávali podnety obce, inak sa trestné stíhanie začalo zväčša na základe operatívno-pátracej činnosti alebo podaných trestných oznámení občanov a poznatkov z činnosti NCODK.

KP Nitra

Prokurátor – špecialista KP Nitra konštatoval, že v rámci preskúvaných spisov neboli zistené závažné nedostatky týkajúce sa preskúvaných rozhodnutí, resp. súvisiacich postupov OČTK.

V rámci previerky ustálil, že vo vzťahu k OP je možné prijať nasledovné opatrenia, ktoré plánuje oboznámiť a prejednať na pracovných poradách okresných prokuratúr:

- v prípade vydania rozhodnutí podľa § 197 ods. 1 písm. a) Tr. por., resp. § 214 ods. 1 Tr. por. dôsledne ustáliť podozrenie zo spáchania konkrétneho priestupku, o spáchanie ktorého v danom prípade ide, ktorá skutočnosť má následne vplyv na správnosť určenia príslušného orgánu štátnej správy odpadového hospodárstva, ktorému je potrebné vec odovzdať/postúpiť,

- v prípade vydania rozhodnutí podľa § 197 ods. 1 písm. a) Tr. por., resp. § 214 ods. 1 Tr. por. dôsledne dbať na formálnu správnosť označenia správneho orgánu, ktorému je vec odovzdaná/postúpená,
- v prípade právnej kvalifikácie skutku ako trestného činu podľa § 302 Tr. zák. neopomínať konať s vlastníkami pozemkov, na ktorých došlo k umiestneniu odpadu v rozpore so zákonom,
- dôsledne dodržiavať opatrenie krajského prokurátora v Nitre č. 18 zo dňa 23.11.2017, ktoré sa týka vykonávania previerok vyšetrovacích spisov.

Okresné prokuratúry v obvode KP Nitra nezaznamenali aplikačné problémy, týkajúce sa uvedenej problematiky, ktoré by bolo potrebné predložiť GP SR a týmito nedisponuje ani KP Nitra.

Pokiaľ ide o otázku spolupráce medzi orgánmi štátnej správy odpadového hospodárstva a OČTK, ktorú spoluprácu je potrebné považovať za základ úspešného potláčania protiprávnej činnosti v oblasti neoprávneného nakladania s odpadmi, neboli v tomto smere zistené nedostatky. V tejto súvislosti bolo však zo strany OP Nové Zámky poukázané na to, že OÚ Nové Zámky reagoval na oznámenie zo strany policajta podľa § 15 ods. 15 zákona o odpadoch vo vzťahu k zhodnoteniu, resp. zneškodneniu nezákonne umiestneného odpadu tým, že nemá dostatočné finančné prostriedky na odstránenie odpadu.

KP Žilina

Prokurátori – špecialisti KP Žilina uviedli, že v preverovaných spisoch neboli zistené také nedostatky, ktoré by si vyžadovali prijatie osobitného opatrenia nad rámec zaslania tohto záznamu podriadeným prokuratúram s tým, aby do budúca dôslednejšie komunikovali aj menej závažné či formálne nedostatky v postupe a rozhodnutiach vyšetrovateľov NCODK a tiež dôslednejšie pristupovali aj k zrušeniu rozhodnutí v prípade, ak ich odôvodnenie nie je dostatočné (z hľadiska vecného obsahu, nie samoučelného rozsahu).

Konštatovali v preskúmaných veciach a pri okruhu rozhodnutí vymedzených v hľadiskách previerky, ako aj v postupoch OČTK štandardnú, resp. priemernú úroveň kvality konania aj rozhodovania.

V rámci spolupráce s netrestným úsekom prokuratúry poukázali na vybavovanie vecí vedenej pôvodne v trestnom konaní na OP Liptovský Mikuláš, kde bolo (na základe spolupráce s netrestným úsekom tamojšej prokuratúry) zistené, že správny orgán (obec Bobrovec) v sledovanom období právoplatne o veci odovzdanéj mu na prejednanie priestupku doposiaľ nerozhodol. Táto konkrétna vec, resp. postup obce v obdobných veciach tak bude musieť byť predmetom samostatnej mimoriadnej previerky. V danej veci zároveň konštatovali arbitrárne, resp. nesprávne odôvodnenie rozhodnutia vyšetrovateľa NCODK (bez opory v zákone), kde sa len stroho skonštatovalo vyšetrovateľom NCODK, že páchatel odpad odstránil, takže to nie je v čase jeho rozhodovania posudzované ako trestný čin. Zároveň poukázali aj na ďalšie pochybenie v uvedenej trestnej veci a to, že vo výroku rozhodnutia je ako správny orgán označený „Obecný úrad Bobrovec“ a nie „Obec Bobrovec“. Nedostatok spočívajúci v nesprávnom uvedení subjektu, ktorému sa trestné konanie odovzdávalo, bol zistený aj v inej trestnej veci, kde trestné konanie bolo odovzdané na ďalší postup obecnému úradu, pričom sa jednalo o nebezpečný odpad, kde je príslušný konať OÚ.

Pokiaľ boli zachytené niektoré menej závažné (skôr formálne) nedostatky, tieto

nemali zásadný vplyv na správnosť meritórneho vybavenia vecí - pri postúpení alebo zastavení trestného stíhania nebola upravená skutková veta, v ktorej zostala predpokladaná hodnota z uznesenia o začatí trestného stíhania v rozsahu nad 266,-€, hoc z vyšetrovania aj odôvodnenia expressis verbis vyplývalo, že bol rozsah následne upresnený vo výške pod hranicou malého rozsahu (v tom čase teda menej ako 266,-€). V inej trestnej veci z odôvodnenia uznesenia o zastavení trestného stíhania vyplývalo iné skutkové posúdenie okolností prípadu (bolo napokon ustálené skladovanie výkopovej zeminu podľa § 3 ods. 3 zákona o odpadoch, resp. umiestnenie vykopanej bitúmenovej drte zo stavby elektrických prípojok a jej následné vrátenie na pôvodné miesto, čo nie je porušením zákona o odpadoch, nemalo sa jednáť o trvalé uloženie vzniknutého odpadu, ako podmienky na vyvodenie trestnoprávnej zodpovednosti, ale malo ísť o materiál, ktorý sa v prípade bitúmenovej zmesi vrátil na pôvodné miesto a v prípade výkopovej zeminu o materiál, ktorý je potrebné v lehote troch rokov zhodnotiť), ktoré sa však rovnako nepremietlo do výroku, t. z. znenia skutkovej vety pri zastavení trestného stíhania. Odôvodnenie rozhodnutia potom evokuje rozpor s jeho výrokom z dôvodu, že skutok v pôvodnom znení (prevzatý z uznesenia o začatí trestného stíhania) by bol trestným činom, resp. by bol dôvod aspoň na postúpenie veci.

Prokurátor – špecialista KP Žilina v závere zhrnul zistené aplikačné problémy nasledovne:

- všeobecne platí ojedinelý výskyt takýchto trestných vecí, resp. celkovo malý počet vecí riešených v trestnom konaní v rámci celkového nápadu, aj špecificky v oblasti envirokriminality,
- ide zväčša o trestnú činnosť tzv. „čiernych skládok“, kde vyšetrovanie je prevažne skončené prerušením (vysoká miera neznámeho páchatel'a), resp. zastavením trestného stíhania a objasnenosť pri uvedených trestných činoch je výrazne nižšia v porovnaní s inou trestnou činnosťou na úseku ŽP,
- v praxi činnosti NCODK nepostrehli vyššiu mieru odhaľovania a ani objasňovania tohto druhu kriminality v porovnaní s minulosťou, kedy uvedenú trestnú činnosť riešili poverení príslušníci obvodných oddelení PZ,
- za sledované obdobie nebola evidovaná v ich územnom obvode trestná vec, v ktorej by bol preukázaný dovoz nebezpečných odpadov na územie SR,
- spolupráca OČTK so správnymi orgánmi v danej oblasti sa javí štandardná, bez osobitných problémov či neuralgických bodov, v sledovanom období neboli z činnosti ich súčasťou prokuratúry zaznamenané negatívne poznatky podriadených prokuratúry, ktoré by sa týkali komunikácie so správnymi orgánmi,
- OP neavizovali, vzhľadom k uvedenému, ani aplikačné problémy, či iné osobitné poznatky alebo návrhy, ktoré by vystali z praxe vo vzťahu k trestnému konaniu a OČTK (nedostatky v následnej nečinnosti alebo prieťahoch správnych orgánov sú vyhodnocované v rámci netrestnej časti).

V rámci úvah de lege ferenda navrhujú prokurátori – špecialisti KP Žilina nasledovne:

- riešenie takýchto prípadov v polohe trestného činu by bolo obmedzené, s výnimkou nebezpečného odpadu, až na prípady najmenej „vo väčšom rozsahu“,
- Smernica EÚ o ochrane ŽP prostredníctvom trestného práva č. 2024/1203 Európskeho parlamentu a Rady narába s pojmom „hrubá nedbanlivosť“, avšak akceptuje, že nie všetky členské štáty takúto formu zavinenia majú v právnom poriadku. Smernica umožňuje prijať záver, že „z hrubej nedbanlivosti“ je

podstatný znak pri skutkových podstatách, kde sa hovorí o „zanedbateľnom množstve“ alebo „môže spôsobiť“ – teda pri trestných činoch malého rozsahu alebo ohrozovacích trestných činoch,

- v prípade, že Tr. zák. nebude vymedzovať pojem „hrubá nedbanlivosť“, je v kontexte Smernice potrebné vykladať v trestnom systéme SR tento pojem ako aspoň nepriamy úmysel (malý rozsah a ohrozovacie trestné činy) – bod 27 preambuly Smernice,
- príslušnosť na vyšetrovanie takýchto prípadov špecializovaným útvarom (v súčasnosti ešte stále NCODK) by bolo ohraničené až od spáchania činu „v značnom rozsahu“,
- ustanovenie § 86 Tr. zák. by bolo vhodné doplniť o prečin neoprávneného nakladania s odpadmi podľa § 302 ods. 1 Tr. zák. (malý rozsah – kde je často reálne nedbanlivostné konanie) za podmienky, že obvinený sa ku skutku priznal, konanie účinne oľutoval a napravil nezákonný stav spôsobený svojim konaním a vrátil ŽP do pôvodného stavu za súčinnosti orgánu ochrany prírody.

KP Banská Bystrica

Prokurátor – špecialista KP Banská Bystrica uviedol, že v sledovanom období bolo preskúmaných celkovo 43 trestných vecí. Podstatným zistením vykonanej previerky je, že v 5 veciach boli zistené nedostatky spočívajúce v nesprávnom určení orgánu, ktorému bola vec odovzdaná podľa § 197 ods. 1 písm. a) Tr. por. (2 veci) a nesprávne určený orgán, ktorému bola vec postúpená podľa § 214 ods. 1 Tr. por. (3 veci). Určenie vecne a miestne príslušného orgánu, ktorému má byť vec odovzdaná/postúpená na prejednanie priestupku je pomerne náročné. Stáva sa, že totožné konania vyhodnotia vyšetrovatelia NCODK ako odlišné priestupky v zmysle ustanovenia § 115 zákona o odpadoch. V niektorých prípadoch je ťažko určiť, o aký priestupok sa presne jedná, pričom od špecifikovania daného konania ako konkrétneho priestupku sa následne odvíja aj príslušnosť orgánu, ktorému je vec odstupovaná na ďalšie konanie. V zmysle § 115 zákona o odpadoch sú príslušnými na prejednanie priestupku – obec (príslušnosť podľa § 115 ods. 3 písm. a) zákona o odpadoch), OÚ (príslušnosť podľa § 115 ods. 3 písm. b) zákona o odpadoch), SIŽP, RVPS. V rámci previerky spisov bolo zistené, že aj keď nastala situácia, že bola vec postúpená na prejednanie nesprávne určenému orgánu, tento vo väčšine prípadov odstúpil vec na konanie orgánu, ktorý bol v zmysle príslušných predpisov oprávnený konať a tento následne daný priestupok aj prejednal.

Čo sa týka pochybení spočívajúcich v neuvedení konkrétneho ustanovenia zákona o odpadoch, z porušenia ktorého je podozrenie, tieto nedostatky sa vyskytli najmä vo výrokových častiach predmetných uznesení, pričom následne vo väčšine prípadov v odôvodnení uznesení už konkrétne ustanovenia, ku ktorých porušeniu došlo, konštatované boli.

V niektorých prípadoch nastala situácia, že oznámenie o podozrení zo spáchania trestného činu bolo podané či už OÚ, obcou alebo RVPS a následne, po vykonaní dokazovania, bola predmetná vec postúpená tomu istému orgánu na prejednanie priestupku. Uvedený postup týchto orgánov považuje za správny, nakoľko v čase podania oznámenia neboli známe okolnosti spáchania skutku a predovšetkým nebol známy rozsah nezákonne umiestneného odpadu. Zistenie rozsahu nezákonne umiestneného odpadu sa realizovalo predovšetkým v rámci trestného konania, aj keď sa vyskytli aj situácie, kedy predovšetkým obce po zistení, že sa na ich území nachádza nezákonne umiestnený odpad, sami požiadali príslušnú spoločnosť

zaoberajúcu sa zneškodňovaním odpadov o vyčíslenie nákladov na odstránenie odpadu.

V rámci trestného konania boli vypracovávané odborné vyjadrenia, prípadne znalecké posudky za účelom stanovenia rozsahu nezákonne umiestneného odpadu, ktorého výška bola jednou z okolností posúdenia toho ktorého skutku ako trestného činu, priestupku alebo správneho deliktu.

V súvislosti s vyššie uvedeným poukázal na poznatok OP Brezno, že vyčíslenie zákonom predpokladaného rozsahu neoprávneného nakladania s odpadmi v rámci trestného konania príslušní vyšetrovateľa NCODK vo veciach, ktoré dozorovala uvedená prokuratúra, zadovážovali v podobe odborných vyjadrení, ktoré či už na základe vlastnej iniciatívy alebo na základe dožiadaní vypracovali pracovníci OÚ Brezno. Približne od roku 2021 však tento orgán verejnej správy začal odmievať vypracovanie takýchto odborných vyjadrení pre potreby OČTK z dôvodov, že ich zamestnanci nemajú personálne ani materiálne podmienky na takúto činnosť a táto úloha im nevyplýva ani z ich pracovných povinností. Za takéhoto stavu boli OČTK odkázané na zabezpečenie odborných vyjadrení, prípadne znaleckých posudkov prostredníctvom znalcov z odboru ŽP. Táto skutočnosť mala vplyv ako na dĺžku prípravného konania, tak aj na jeho hospodárnosť. V poslednej dobe sa však situácia zmenila a OÚ v Brezne opätovne podáva OČTK potrebné odborné vyjadrenia.

Uvádza, že preverkou bolo ďalej zistené, že protiprávne skutky odhaľovali v prevažnej väčšine občania, ktorí to oznámili priamo polícii alebo starostom obcí, v menšej miere OÚ. Tieto orgány následne oznamovali skutky OČTK. Prakticky v žiadnej z preverovaných vecí sa nestalo, že by boli nezákonne skládky zistené orgánmi obce alebo inými orgánmi príslušnými na konanie v daných veciach, mimo operatívnych pracovníkov PZ, prípadne príslušníkov obvodných oddelení PZ.

Evidentný rozdiel je medzi jednotlivými okresmi v pôsobnosti KP Banská Bystrica v tom, kto prevažuje ako oznamovateľ skutkov týkajúcich sa nezákonne umiestneného odpadu. Napríklad v pôsobnosti OP Lučenec je oznamovateľom prevažne OÚ a v pôsobnosti OP Veľký Krtíš sú oznamovateľmi prevažne obce.

Z preverovaných spisov a aj zo správ jednotlivých OP v pôsobnosti KP Banská Bystrica neboli zistené vážnejšie problémy v činnosti orgánov verejnej správy a orgánov samosprávy (obcí) pri riešení danej problematiky. Pokiaľ sa OÚ prípadne obce dozvedeli o podozrení zo spáchania trestnej činnosti v súvislosti s nezákonne umiestnenými odpadmi, tieto skutočnosti bezodkladne oznamovali OČTK. Pracovníci OÚ sa vo väčšine prípadov spoločne a aktívne zúčastňovali na úkonoch trestného konania, najmä obhliadky miesta činu a napomáhali OČTK v prípade, že sú požiadané aj vypracovaním odborných vyjadrení za účelom stanovenia rozsahu nezákonne umiestneného odpadu.

V preverovaných veciach nebol ani jeden prípad, že by orgány, ktorým bola vec odstúpená na prejednanie priestupku, následne v danej veci nekonali. Ako už bolo vyššie konštatované, v prípade, že zistili, že nie sú príslušné v danej veci konať, odstúpili danú vec na konanie príslušnému orgánu. Nebol zistený prípad, že by medzi týmito orgánmi vznikol spor o to, kto má v danej veci konať. Jednalo sa predovšetkým o situácie, kedy OČTK postúpili veci na prejednanie OÚ, ktoré neboli príslušné vo veci konať. OÚ následne tieto veci postúpili príslušným obciam, ktoré vo veci rozhodli.

OP Brezno a OP Rimavská Sobota konštatovali proaktívnu činnosť pri riešení

danej problematiky zo strany OÚ aj niektorých obcí v ich okresoch.

Vo vzťahu k aplikačným problémom poukázal na poznatok OP Lučenec, ktorej poverený prokurátor OP upriamil pozornosť na problém spočívajúci v určení, kde je hranica trestnosti takéhoto konania a kde je dostačujúce administratívne potrestanie. Pri aplikácii tohto ustanovenia zákona sa OČTK a sudy môžu reálne zamýšľať nad skutočnosťou, či konanie, ktoré formálne napĺňa všetky znaky skutkovej podstaty tohto trestného činu:

- je skutočne spôsobilé reálne poškodiť ŽP, a teda je možné ho kvalifikovať ako trestný čin alebo
- nie je spôsobilé reálne poškodiť ŽP, a teda je na mieste, aby ho prejednali orgány s administratívnou sankčnou právomocou alebo
- je skutočne spôsobilé reálne poškodiť ŽP a možno ho kvalifikovať ako trestný čin, avšak vo všeobecnosti je priestupkový resp. správny postih tak zásadný, že je na vyvodenie zodpovednosti dostačujúci.

V súvislosti s vyhodnocovaním materiálneho korektívu má OP Lučenec skúsenosť, že súd pri vyhodnocovaní trestnosti „envirodeliktov“ sa nad vyššie uvedenými otázkami reálne zamýšľa aj pri zločinoch. Ako príklad možno uviesť, že v prípade, ak by páchatel bez príslušného povolenia umiestnil na svojom pozemku výkopovú zeminu vo veľkom rozsahu a zástupca orgánu ochrany prírody by pred súdom uviedol, že konanie obžalovaného je bez následku na ŽP a v prípade keby obžalovaný požiadal o povolenie, toto by mu bolo vydané, v takom prípade by podľa doterajších skúseností súd nepochybne postúpil žalovaný skutok na prejedanie priestupku.

KP Prešov

Prvotne prokurátor – špecialista KP Prešov uviedol, že predmetom previerky bolo celkovo 14 trestných vecí, pričom súčasne považoval za potrebné uviesť, že tieto veci boli vyselektované z počtu 59 vecí, ktoré hľadiskám previerky nezodpovedali.

K poznatkom predloženým z OP uviedol, že tieto sú v zásade všeobecné, pričom neboli predložené žiadne aplikačné problémy, ktoré by bolo potrebné riešiť vrátane prípadných sporných otázok súvisiacich s právnym posúdením skutku. Tieto nezistila ani KP Prešov. Rovnako neboli zo strany OP predložené ani konkrétne poznatky z komunikácie so správnyimi orgánmi.

Z vykonanej previerky vo vzťahu k rozhodovaniu OČTK vyplynulo, že okrem dvoch vecí vedených na OP Prešov, v ktorých rozhodnutia vydané v sledovanom období možno kvalifikovať ako nezákonné s dovetkom, že v súčasnej dobe nie je namieste prijať žiadne prokurátorské opatrenie vzhľadom k plynutiu času od spáchaní skutku, uloženej sankcii a zmene Tr. zák. a okrem vecí vedenej na OP Svidník, kde je vydané rozhodnutie nepreskúmateľné pre nedostatok dôkazov, neboli zistené žiadne ďalšie veci, ktoré by bolo možné označiť za nezákonné a eventuálne odôvodňujúce prijatie prokurátorského opatrenia nadriadenej prokuratúry.

Je zrejmé, že vydané rozhodnutia sú na štandardnej úrovni a v nadväznosti na v minulosti prijaté opatrenia nadriadených prokuratúr obsahujú skutkové vety výrokových častí či už uznesení o odovzdaní vecí, o začatí trestného stíhania alebo o postúpení vecí, popis skutku s označením príslušného blanketného ustanovenia zákona (výnimkou bolo jedno preskúmané rozhodnutie), ktoré konkrétne ustanovenie bolo páchatelom porušené, pričom sa správne uvádza (až na výnimky) aj

následok skutku v podobe ustálenia rozsahu. Takmer žiadne rozhodnutie však v skutkovej vete neoznačuje osobu poškodenú (SR zastúpenú príslušným OÚ) a to napriek tomu, že zástupca uvedeného úradu je v prípravnom konaní vypočutý a je mu doručené aj meritórne rozhodnutie. Pomerne častým nedostatkom je aj uvádzanie osoby páchatel'a (akoby obvineného) vo výroku rozhodnutia, často s popisom aj subjektívnej stránky jeho konania. Naopak, v jednej trestnej veci evidovanej na OP Prešov nevyplýva možný priestupok ani z odôvodnenia vydaného rozhodnutia. V troch veciach sa vyskytli pochybenia v smere určenia nesprávneho orgánu, ktorému bola vec odovzdaná/postúpená na ďalšie konanie.

Pokiaľ ide rozhodovaciu činnosť správnych orgánov v uvedenom smere, sú poznatky OČTK skôr negatívne. Z nich vyplýva, že orgány štátnej správy či samosprávy konajú zväčša až potom, ako ich OČTK požiadajú o doručenie príslušného, nimi vydaného, rozhodnutia.

V rámci poukazu na konkrétne prípady rozhodovacej činnosti správnych orgánov uviedol, že sankcia v podobe uloženia pokuty bola zistená v štyroch prípadoch, pričom išlo o pokuty v sume 20,-€, 30,-€ (obce), 245,-€ - Mesto Vranov nad Topľou a 800,-€ Ústredný kontrolný a skúšobný ústav v Bratislave vo veci, kde nešlo v konečnom dôsledku o posudzovaný trestný čin, s tým, že v prípade obcí ide skôr o sankcie „propagačné“. V dvoch prípadoch boli veci odložené záznamom (nezistený páchatel', preklúzia), v štyroch veciach nebolo doposiaľ vydané rozhodnutie, dve veci prokurátor nedosledoval (išlo o hromadné skládky pri osadách) a v dvoch prípadoch obce vôbec nekonali s tým, že odpad uložili odstrániť páchatel'ovi, resp. na konanie o priestupku nemali čas, priestor a potrebný personálny stav. Obce a samosprávy argumentujú finančnými a personálnymi problémami, ako aj problémami s určením nákladov za odpad, ktoré sú často nevymáhateľné.

Vzhľadom k rozsahu spisov podliehajúcich hľadiskám previerky je zovšeobecniť získané poznatky problematické, a preto si KP Prešov vypomohla aj poznatkami z dlhšieho časového obdobia, než na aké sa previerka zamerala. Nízky počet previerke podliehajúcich vecí svedčí nielen o chronicky zdôrazňovanej latencii tejto kriminality, ale aj striktno vymedzeným hľadiskám a v neposlednom rade aj prieťahoch v konaní NCODK v obvode KP Prešov, ktorých dôvody sú nadriadenej prokuratúre dlhodobo známe. V zásade, ak sa sústreďí pozornosť na hlavný cieľ previerky, a to zistiť stav a úroveň kooperácie OČTK s orgánmi štátnej správy a samosprávy pri objasňovaní a postihovaní neoprávneného nakladania s odpadmi, potom na základe výsledkov previerky a viacročných poznatkov prokuratúry, možno dospieť k zásadnému záveru, a to, že to nie sú orgány štátnej správy a už vôbec nie orgány samosprávy, ktoré by mali byť zo zákona hlavnými garantmi zákonnosti v uvedenej oblasti, ale sú to skôr OČTK, ktoré v mnohých prípadoch nahrádzajú činnosť týchto orgánov, a to nielen pri zisťovaní páchatel'ov, ustálení rozsahu následku, ale aj pri vydávaní konkrétnych rozhodnutí, k vydaniu ktorých ich nútia OČTK už iba tým, že žiadajú doručiť ich rozhodnutia.

Toto sú roky známe postupy a rozhodnutia, ktoré sa doposiaľ nijako zásadne nezmenili bez ohľadu na zloženie vlády a parlamentu. K uvedenému stavu prispieva aj skutočnosť, že sa dlhodobo nedarí riešiť problém so zákonnosťou a úplnosťou dokazovania. Odhliadnuc od neustále sa meniacej personálnej situácie v radoch polície, problematickým z pohľadu dokazovania je už dlhodobo samotný charakter preverovanej trestnej činnosti páchanej najmä v extravilánoch obcí a miest, resp. v blízkosti veľkých osád. Chýbajú znalci na vypracovanie posudkov z oblasti ŽP – najmä odpadového hospodárstva a zostávajúci sú neúmerne zaťažení, čo rovnako

vedie k predĺžovaniu dokazovania a nepriamo k strate dôkaznej sily už vykonaných dôkazných prostriedkov.

Záverom formuluje prokurátor – špecialista KP Prešov myšlienku o potrebe systémovej zmeny vo fungovaní orgánov štátnej správy odpadového hospodárstva a samosprávy vzhľadom k tomu, že doterajšie sa neosvedčilo.

KP Košice

Prokurátor – špecialista KP Košice uviedol, že ním bolo preskúmaných 8 trestných vecí, v ktorých bolo podľa § 197 ods. 1 písm. a) Tr. por. rozhodnuté o odovzdaní veci na prejednanie priestupku alebo iného správneho deliktu, pretože nie je dôvod na začatie trestného stíhania alebo na postup podľa § 197 ods. 2 Tr. por., z ktorých v troch prípadoch OČTK začali konať na základe oznámenia, resp. postúpenia správnym orgánom. Súčasne bolo preskúmaných 11 trestných vecí, v ktorých bolo podľa § 214 ods. 1 Tr. por. rozhodnuté o postúpení veci na prejednanie priestupku alebo iného správneho deliktu, z ktorých v 6 prípadoch OČTK začali konať na základe oznámenia, resp. postúpenia správnym orgánom. Vo všetkých preverovaných prípadoch boli uznesenia o odovzdaní veci a uznesenia o postúpení veci vydané vyšetrovateľom NCODK a takmer vo všetkých prípadoch boli podozrivými osobami fyzické osoby.

Z vykonanej previerky vyplynulo zistenie, že určenie vecne a miestne príslušného orgánu štátnej správy odpadového hospodárstva, ktorému má byť vec odovzdaná alebo postúpená na prejednanie priestupku, resp. správneho deliktu, je v mnohých prípadoch nesprávne. Dôvodom nesprávneho postupu vyšetrovateľov NCODK pri určení vecne a miestne príslušného orgánu na prejednanie priestupku, resp. správneho deliktu je zrejme problematické posúdenie, resp. určenie o aký konkrétny priestupok, resp. správny delikt ide, pričom od špecifikovania daného konania ako konkrétneho priestupku, resp. správneho deliktu sa následne odvíja aj príslušnosť orgánu, ktorému je vec odovzdávaná, resp. postupovaná na ďalšie konanie. V prevažnej väčšine prípadov bolo v skutkovej vete výrokovej časti uznesení identifikované porušenie § 13 ods. 1 písm. a) zákona o odpadoch, na ktorého prejednanie, v prípade posúdenia konania ako priestupku podľa § 115 ods. 1 písm. c) zákona o odpadoch, by bola v súlade s § 115 ods. 3 písm. a) zákona o odpadoch vecne príslušná obec. Dodal, že v odôvodneniach viacerých uznesení absentuje označenie konkrétneho priestupku, ku ktorého spáchaniu mohlo dôjsť. Vo viacerých prípadoch boli v odôvodneniach uznesení vymedzené konkrétne priestupky, na ktorých prejednanie je príslušná obec, avšak aj napriek uvedenému boli tieto veci odovzdané, resp. postúpené na prejednanie priestupku OÚ. K uvedenému však prokurátor – špecialista KP Košice uvádza, že aj napriek tomu, že odôvodnenie uznesenia, ako ani konštatované porušenie ustanovenia zákona o odpadoch, vymedzené vo výrokovej časti skutkových viet uznesení vyšetrovateľov NCODK nekorešpondovalo s určeným orgánom, ktorému bola vec na prejednanie priestupku odovzdaná/postúpená, bolo následne z dôvodu posúdenia protiprávneho konania ako iného priestupku, resp. správneho deliktu týmto správnym orgánom vo viacerých prípadoch konané a rozhodované. Tak ako to vyplýva zo zistení z vykonanej previerky v prevažnej väčšine prípadov boli veci, bez ohľadu na správne, resp. nesprávne určenie konania ako konkrétneho priestupku odovzdané, resp. postúpené na prejednanie OÚ a iba v ojedinelých prípadoch boli odovzdané, resp. postúpené obciam. V prípadoch, v ktorých bola vec odovzdaná, resp. postúpená OÚ ako vecne nepríslušnému orgánu na konanie, bola následne vo väčšine prípadov OÚ táto vec postúpená na prejednanie priestupku vecne a miestne príslušnej obci.

V konkrétnom prípade OÚ, po zistení, že odpad už bol obcou zneškodnený, nezačal konanie o správnom delikte, hoci mu vec bola na prejednanie policajtom odovzdaná podľa § 197 ods. 1 písm. a) Tr. por. Taktiež bol zistený prípad, kedy OÚ, po tom, čo mu bola vec odovzdaná na prejednanie priestupku, vydanými rozhodnutiami určil osoby povinné zneškodniť odpad (vo vzťahu k zneškodneniu azbestu ako nebezpečného odpadu bola ako povinná osoba určený OÚ a vo vzťahu k zneškodneniu komunálneho odpadu bola ako povinná osoba určená obec), avšak konanie o priestupku nezačal a vec na prejednanie priestupku obci nepostúpil. V niektorých prípadoch bolo zistené, že obce po postúpení veci OÚ o priestupku vôbec nekonali. Uvedené zistenie možno vyvodiť z negatívnych odpovedí obcí, ktoré boli netrestným úsekom prokuratúry pri vykonávaní previerky požiadané o zaslanie spisových materiálov vo veciach, v ktorých prejednávali priestupky.

Na základe týchto zistení možno konštatovať, že v niektorých prípadoch, v ktorých boli OČTK odovzdané, resp. postúpené veci na ďalšie konanie správnym orgánom za účelom posúdenia možnej zodpovednosti za spáchanie priestupku, resp. správneho deliktu, je OÚ a najmä obcami uprednostňované konanie o určenie osoby povinnej zabezpečiť zhodnotenie alebo zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu, avšak bez vyodenia zodpovednosti za protiprávne konanie, a súčasne bez rozhodnutia vo veci, ktorá im bola na prejednanie vyšetrovateľom PZ odovzdaná/postúpená.

Bolo zistené, že správne orgány v prípade identifikácie rozsahu činu, ktorý prevyšoval sumu 266,-€ oznámili, resp. postúpili vec z dôvodu podozrenia zo spáchania trestného činu podľa § 302 Tr. zák. OČTK. V niektorých prípadoch, v ktorých bolo podkladom pre začatie konania OČTK oznámenie správneho orgánu, boli následne, po vykonanom dokazovaní, prípadne po vyhodnotení závažnosti činu s prihliadnutím na materiálny korektív v rozsahu uvedenom v § 10 ods. 2 Tr. zák. OČTK veci odovzdané, resp. postúpené správne orgánu na prejednanie priestupku. Uvedený postup hodnotí ako správny a zákonný.

V niektorých trestných veciach (3 veci vedené na OP Trebišov a 1 vec vedená na OP Rožňava), však bolo zistené, že veci boli odovzdané, resp. postúpené správne orgánu na prejednanie priestupku aj napriek tomu, že aplikácia materiálneho korektívu v zmysle § 10 ods. 2 Tr. zák. nebola správna a konanie malo byť posúdené ako trestný čin. V týchto veciach budú zo strany KP Košice prijaté konkrétne opatrenia na nápravu uvedených pochybení, spočívajúce v uložení pokynu na začatie trestného stíhania za účelom náležitého zistenia skutkového stavu veci.

V preskúmaných trestných veciach, v ktorých bolo začaté trestné stíhanie na podklade oznámenia správnych orgánov, boli vo väčšine prípadov prílohou oznámení aj vypracované odborné vyjadrenia o pravdepodobnom rozsahu spôsobeného následku (rozsahu činu). Aj napriek zabezpečeným odborným vyjadreniam o pravdepodobnom rozsahu spôsobeného následku, však vyšetrovatelia NCODK v niektorých trestných veciach takto objektivizovaný rozsah činu nepremietli do uznesenia o začatí trestného stíhania a v opise skutku používali neurčité pojmy vyjadrujúce rozsah činu, ako napríklad „najmenej v malom rozsahu“. V niektorých prípadoch sa uvedený nedostatok premietol aj do nesprávnej právnej kvalifikácie skutku, kedy už odborným vyjadrením vyčíslený rozsah činu odôvodňoval právnú kvalifikáciu trestného činu podľa § 302 Tr. zák. v kvalifikovanej skutkovej podstate.

Nesprávna právna kvalifikácia skutku v podobe základnej skutkovej podstaty

trestného činu podľa § 302 ods. 1 Tr. zák. bola v niektorých prípadoch zistená aj vo veciach, v ktorých opis skutku vykazoval znaky kvalifikovanej skutkovej podstaty, teda vo veciach, v ktorých bol v opise skutku uvedený rozsah činu vo výške presahujúcej 2.660,-€.

Vykonanými previerkami bola zistená aj nedostatočná spolupráca a aktivita OČTK a správnych orgánov pri uplatňovaní § 15 ods. 15 zákona o odpadoch. V nadväznosti na dané ustanovenie zákona o odpadoch dodáva, že OČTK nevyužívajú oprávnenie vyplývajúce z vyššie uvedeného ustanovenia a v prípadoch, kedy nezákonne umiestnený odpad už nepotrebujú pre účely trestného konania, aktívne neoznamujú správny orgán, že pre nezákonne umiestnený odpad je možné zabezpečiť jeho zhodnotenie alebo zneškodnenie. Boli zistené aj prípady, kedy už samotné oznámenie správneho orgánu obsahovalo aj žiadosť o zaslanie informácie, či orgán PZ potrebuje nezákonne uložený odpad pre potreby svojho ďalšieho zisťovania. Policajné orgány však na takéto žiadosti nereagovali. Uvedené zistenie sa vzťahuje aj na trestné konania, v ktorých bolo trestné stíhanie podľa § 228 ods. 1 Tr. por. prerušené, pretože neboli zistené skutočnosti oprávňujúce vykonať trestné stíhanie proti určitej osobe. Podľa zistení vyplývajúcich z vykonanej previerky, sa OČTK v takýchto prípadoch uspokojili s doručením uznesenia o prerušení trestného stíhania OÚ ako poškodenému, avšak bez reakcie na žiadosť z pôvodného oznámenia správneho orgánu. Konštatuje, že žiadosť správneho orgánu podľa § 15 ods. 15 zákona o odpadoch o zaslanie informácie, či orgán PZ potrebuje nezákonne uložený odpad pre potreby svojho ďalšieho zisťovania, bola evidovaná vo vyšetrovacích spisov len v ojedinelých prípadoch.

Vyššie popísané konanie, resp. nečinnosť, tak správnych orgánov ako aj OČTK, má význam pre ďalší procesný postup správnych orgánov v zmysle § 15 ods. 14 zákona o odpadoch, teda vo vzťahu k začatiu konania vo veci určenia osoby povinnej zabezpečiť zhodnotenie alebo zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu. Pri nedodržaní postupu podľa § 15 ods. 15 zákona o odpadoch tak môžu nastať situácie, kedy nezákonne umiestnený odpad nebude zneškodnený aj dlhšie časové obdobie, a to aj napriek tomu, že už nie je potrebný pre účely trestného konania (primárne pre objektivizáciu rozsahu činu).

S odkazom na vyššie uvedené je potrebné zabezpečiť dôsledné dodržiavanie postupu podľa § 15 ods. 15 zákona o odpadoch vo veciach konajúcimi OČTK, a to aj napriek tomu, že z tohto ustanovenia im nevyplýva výslovná povinnosť aktívne, teda bez žiadosti správnych orgánov, oznamovať, že nezákonne umiestnený odpad už nepotrebujú pre účely trestného konania. Zaslanie oznámenia OČTK je v súlade s § 15 ods. 14 v spojení s § 15 ods. 19 zákona o odpadoch potrebné zabezpečiť aj v prípadoch, v ktorých bolo trestné konanie vedené aj na základe iných skutočností, ako je oznámenie správnych orgánov podľa § 15 ods. 7 zákona o odpadoch.

Časť 2. B. 1. Previerkovej časti

Veci odovzdané podľa § 197 ods. 1 písm. a) Tr. por. na prejednanie príslušnému orgánu, respektíve veci postúpené podľa § 214 ods. 1 Tr. por. na prejednanie inému orgánu (previerky konkrétnych spisov v trestných veciach právoplatne skončených na trestnom úseku v sledovanom období)

Po preskúmaní obsahu záznamov z previerok jednotlivých KP je potrebné uviesť, že v zásade zistené pozítiva a negatíva uznesení a postupov OČTK pri vydávaní uznesení podľa § 197 ods. 1 písm. a) Tr. por. o odovzdaní vecí príslušnému

orgánu na prejednanie priestupku alebo iného správneho deliktu, resp. pri vydávaní uznesení podľa § 214 ods. 1 Tr. por. o postúpení veci inému orgánu, ak výsledky vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania preukazujú, že nejde o trestný čin, ale ide o skutok, ktorý by mohol byť priestupkom alebo iným správnym deliktom alebo by mohol byť prejednaný v disciplinárnom konaní, sú zhodné v prípade, ak došlo k odovzdaniu, resp. postúpeniu veci zo strany OČTK príslušnému orgánu, ako aj v prípade, ak došlo k odovzdaniu, resp. postúpeniu veci zo strany OČTK po tom, čo im bola prvotne vec oznámená/postúpená správnym orgánom na ďalšie konanie. Z uvedeného dôvodu je nevyhnutné sa k týmto vyjadriť súhrnne a nie samostatne pri hľadisku podľa časti 2. B. 1. a pri hľadisku podľa časti 2. B. 2. Previerkovej časti.

1. Zákonnosť uznesení o odovzdaní veci policajtom/prokurátorom príslušnému orgánu na prejednanie priestupku alebo iného správneho deliktu podľa § 197 ods. 1 písm. a) Tr. por. (spisová značka prokuratúry a polície, formálne a materiálne náležitosti, právna kvalifikácia skutku, určenie správneho vecne a miestne príslušného orgánu, informácia, či sa jedná o podozrivú fyzickú alebo právnickú osobu) v sledovanom období za trestný čin podľa § 302 Tr. zák.

V sledovanom období bolo vydaných 70 uznesení vyšetrovateľov NCODK podľa § 197 ods. 1 písm. a) Tr. por. Dané číslo je súhrnné a nezohľadňuje, či sa jednalo o odovzdanie veci príslušnému orgánu na prejednanie priestupku alebo iného správneho deliktu vo veci, ktorá bola prvotne postúpená/oznámená príslušným správnym orgánom na ďalšie konanie OČTK, alebo bolo preverovanie skutku začaté priamo zo strany OČTK. V sledovanom období nedošlo k vydaniu žiadneho rozhodnutia podľa § 197 ods. 1 písm. a) Tr. por. zo strany prokurátora.

Zo záznamov z previerok prokurátorov – špecialistov KP vyplynulo, že uznesenia vyšetrovateľov NCODK podľa § 197 ods. 1 písm. a) Tr. por. po formálnej stránke hodnotia prevažne kladne, uznesenia obsahovali všetky zákonné náležitosti v súlade s § 176 Tr. por. a v minimálnej miere boli zistené nesprávne poučenia o opravnom prostriedku v tom smere, že v nich bol priznaný odkladný účinok sťažnosti. Ojedinele sa vyskytovali nedostatky spočívajúce v absencii odkazu na príslušné zákonné ustanovenie vo výrokovvej časti uznesenia, ktoré malo byť protiprávnym konaním porušené, avšak zvyčajne táto skutočnosť následne vyplývala z odôvodnenia uznesenia.

Z viacerých záznamov z previerok prokurátorov – špecialistov KP, najmä zo záznamu prokurátora – špecialistu KP Košice, vyplynul nedostatok spočívajúci v tom, že vo výrokovvej časti uznesenia podľa § 197 ods. 1 písm. a) Tr. por. bol menovite uvedený predbežne ustálený páchatel' skutku. Dané pochybenie je známe aj prokurátorom trestného odboru z ich dohľadovej činnosti, ktorí však súčasne dodávajú, že sa nejedná o také pochybenie, ktoré by vyžadovalo zrušenie daného uznesenia. Na daný nedostatok však plánujú prokurátori trestného odboru upozorniť vedenie NCODK.

Občas sa vyskytli pochybenia spočívajúcej v absencii označenia poškodeného subjektu v skutkových vetách uznesení o odovzdaní/postúpení vecí.

Zároveň možno konštatovať, že vo viacerých prípadoch došlo k vydaniu uznesenia podľa § 197 ods. 1 písm. a) Tr. por. vyšetrovateľom NCODK z dôvodu, že vykonaným dokazovaním bolo zistené, že nebola naplnená objektívna stránka

trestného činu podľa § 302 Tr. zák., konkrétne v prípadoch, kedy sa jednalo o autovraky a z dokazovania vyplynulo, že držiteľ vozidiel sa týchto nezbavoval, nechcel zbaviť a ani nemal povinnosť sa ich zbaviť. Z uvedeného dôvodu ani neboli predmetné autovraky vyhodnotené ako odpad podľa zákona o odpadoch. Dané protiprávne konanie bolo teda ustálené ako podozrenie z priestupku podľa § 115 ods. 1 písm. k) zákona o odpadoch a vec bola odovzdaná na prejednanie priestupku príslušnej obci.

Zároveň boli zo záznamov z previerok ustálené prípady, v ktorých bola vec nezákonného vypúšťania odpadových vôd zo žumpy do okolitého prostredia posudzovaná výlučne len ako podozrenie zo spáchania trestného činu podľa § 302 Tr. zák. a odovzdávaná/postupovaná OÚ ako podozrenie zo spáchania priestupku podľa § 77 ods. 1 písm. j) zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov a vo veci sa OČTK nezaoberali možným podozrením zo spáchania trestného činu ohrozovania a poškodzovania ŽP podľa § 300 Tr. zák., prípadne trestného činu porušovania ochrany vôd a ovzdušia podľa § 303 Tr. zák.

Najčastejšie sa opakujúce pochybenie, ktoré v zásade spomenuli v záznamoch z previerok všetci prokurátori – špecialisti KP, spočíva v nesprávnom určení orgánu, ktorému bola vec odovzdaná podľa § 197 ods. 1 písm. a) Tr. por., a ktoré sa zároveň vzťahovalo aj na preskúmané uznesenia podľa § 214 ods. 1 Tr. por.

K tomuto zisteniu je potrebné uviesť, že určenie vecne a miestne príslušného orgánu, ktorému má byť vec odovzdaná alebo postúpená na prejednanie priestupku, je pomerne náročné, nakoľko sa stáva, že totožné konania vyhodnotia vyšetrovatelia NCODK ako podozrenie z iného priestupku v zmysle ustanovenia § 115 zákona o odpadoch, ako ho vyhodnotí následne príslušný orgán oprávnený daný priestupok prejednať. Taktiež aj vyšetrovatelia NCODK totožné konanie páchatel'a niekedy odlišne vyhodnotia (v rámci jednotlivých skutkových podstatí priestupkov) ako rôzne priestupky. V tejto súvislosti je v niektorých prípadoch ťažko určiteľné, o aký priestupok sa presne jedná, pričom od špecifikovania daného konania ako konkrétneho priestupku sa následne odvíja aj príslušnosť orgánu, ktorému je vec odovzdaná/postúpená na ďalšie konanie.

Desiata časť zákona o odpadoch s názvom „Zodpovednosť za porušenie povinností“ upravuje pokuty za protiprávny stav, ktorým došlo k porušeniu jednotlivých zákonom ustanovených povinností. Zákon o odpadoch samostatne upravuje v § 115 ukládanie pokuty fyzickej osobe – nepodnikateľovi, za skutky vymenované v ods. 1 a určuje orgány, ktoré sú oprávnené na prejednávanie priestupkov a ukládanie pokút za priestupky. Pokuty sa za tieto priestupky ukládajú v priestupkovom konaní podľa zákona o priestupkoch. Zákon o odpadoch súčasne pre priestupky upravuje oprávnenie pre obec a pre príslušný OÚ k nariadeniu prepadnutia veci, ktorou je odpad. Postupom podľa § 116 zákona o odpadoch príslušný orgán štátnej správy odpadového hospodárstva ukladá pokuty fyzickej osobe – podnikateľovi, alebo právnickej osobe za iné správne delikty vymenované v § 117 v ods. 1 až 6, a to podľa správneho poriadku.

Viacerí prokurátori – špecialisti KP v záznamoch z previerok v týchto súvislostiach konštatovali, že aj keď nastala situácia, že bola vec odovzdaná/postúpená na prejednanie nesprávne orgánu, tento vo väčšine prípadov odstúpil vec na konanie orgánu, ktorý bol v zmysle príslušných predpisov oprávnený konať a tento následne daný priestupok aj prejednal.

2. Zákonnosť meritórnych rozhodnutí policajtov podľa § 214 ods. 1 Tr. por. (spisová značka prokuratúry a polície, formálne a materiálne náležitosti, právna kvalifikácia skutku, so zameraním sa na kvalitu, odôvodnenie rozhodnutia a vysporiadanie sa s materiálnou stránkou trestného činu, určenie správneho vecne a miestne príslušného orgánu) v sledovanom období za trestný čin podľa § 302 Tr. zák.

V sledovanom období bolo vydaných 77 uznesení vyšetrovateľov NCODK podľa § 214 ods. 1 Tr. por., avšak dané číslo je súhrnné, teda nezohľadňuje, či sa jednalo o postúpenie veci inému orgánu, ak výsledky vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania preukazujú, že nejde o trestný čin, ale ide o skutok, ktorý by mohol byť priestupkom alebo iným správnym deliktom alebo by mohol byť prejednaný v disciplinárnom konaní vo veci, ktorá bola prvotne postúpená/oznámená príslušným správnym orgánom na ďalšie konanie OČTK, alebo bolo preverovanie skutku začaté priamo zo strany OČTK.

Zo záznamov z previerok prokurátorov – špecialistov KP vyplynulo, že uznesenia vyšetrovateľov NCODK podľa § 214 ods. 1 Tr. por. po formálnej stránke hodnotia prevažne kladne, uznesenia obsahovali všetky zákonné náležitosti v súlade s § 176 Tr. por. a v minimálnej miere boli zistené nesprávne poučenia o opravnom prostriedku v tom smere, že v nich nebol priznaný odkladný účinok sťažnosti. V menšej miere sa vyskytovali nedostatky spočívajúce v absencii odkazu na príslušné zákonné ustanovenie vo výrokovej časti uznesenia, ktoré malo byť protiprávnym konaním porušené, avšak zvyčajne táto skutočnosť následne vyplývala z odôvodnenia uznesenia.

Taktiež sa vyskytli nedostatky spočívajúce v nesprávnom určení orgánu, ktorému bola vec postúpená. V podrobnostiach možno poukázať na skutočnosti uvádzané pri predchádzajúcom hľadisku previerky (uznesenia o odovzdaní veci).

3. Zákonnosť meritórnych rozhodnutí prokurátorov podľa § 214 ods. 1 Tr. por. (spisová značka prokuratúry a polície, formálne a materiálne náležitosti, právna kvalifikácia skutku, so zameraním sa na kvalitu, odôvodnenie rozhodnutia a vysporiadanie sa s materiálnou stránkou trestného činu, určenie správneho vecne a miestne príslušného orgánu) v sledovanom období za trestný čin podľa § 302 Tr. zák.

V sledovanom období boli vydané 3 uznesenia prokurátorov podľa § 214 ods. 1 Tr. por., pričom pod kritériá previerky spadali 2 z nich.

V rámci preskúmaných trestných vecí prokurátorom – špecialistom KP Nitra bola identifikovaná jedna trestná vec vedená na OP Nitra, v ktorej došlo uznesením prokurátora k postúpeniu veci podľa § 214 ods. 1 Tr. por. na prejednanie inému orgánu, a to s poukazom na § 10 ods. 2 Tr. zák. (materiálny korektív), ktoré rozhodnutie bolo prokurátorom – špecialistom KP Nitra vyhodnotené ako zákonné a dôvodné. Vo vzťahu ku konkrétnym dôvodom tohto postupu možno uviesť, že v predmetnej trestnej veci bol po vykonaní dokazovaní ustálený rozsah skutku vo výške 300,-€.

V rámci územného obvodu KP Banská Bystrica bola identifikovaná jedna trestná vec vedená na OP Brezno, v ktorej bol prokurátorom – špecialistom KP Banská Bystrica zistený nedostatok v určení vecne a miestne príslušného orgánu na

prejednanie priestupku. V uznesení bol určený ako príslušný orgán OÚ Brezno, pričom z uznesenia vyplýva podozrenie zo spáchania priestupku podľa § 115 ods. 1 písm. c), písm. d) zákona o ochrane prírody a krajiny fyzickou osobou z dôvodu porušenia § 13 písm. a) zákona o ochrane prírody a krajiny, pričom na prejednanie daného priestupku je podľa § 115 ods. 3 zákona o ochrane prírody a krajiny príslušná obec. K prejednaniu priestupku nakoniec došlo zo strany mesta Brezno. Mimo uvedeného nedostatku bolo uznesenie o postúpení veci prokurátorom – špecialistom KP Banská Bystrica vyhodnotené ako zákonné a dôvodné.

Časť 2. B. 2. Previerkovej časti

Veci oznámené, respektíve postúpené správnym orgánom na ďalšie konanie OČTK (týka sa len vecí, v ktorých OČTK začali konať na základe oznámenia/postúpenia správnym orgánom)

- 1. Zákonnosť uznesení o odovzdaní veci príslušnému orgánu na prejednanie priestupku alebo iného správneho deliktu podľa § 197 ods. 1 písm. a) Tr. por. (spisová značka prokuratúry a polície, formálne a materiálne náležitosti, právna kvalifikácia skutku, spisová značka správneho orgánu a jeho označenie, informácia, či sa jedná o podozrivú fyzickú alebo právnickú osobu, zamerať sa na správnosť určenia vecne a miestne príslušného orgánu na ďalšie konanie) v sledovanom období za trestný čin podľa § 302 Tr. zák.**

Vyskytli sa nedostatky spočívajúce v nesprávnom určení orgánu, ktorému bola vec odovzdaná. V podrobnostiach možno poukázať na skutočnosti uvádzané v časti 2. B. 1. Previerkovej časti. V rámci ostatných nedostatkov uznesení vyšetrovateľov NCODK možno taktiež poukázať na skutočnosti uvádzané k danému bodu zhodnotenia, nakoľko tieto boli zhodné bez ohľadu na fakt, či sa jednalo o odovzdanie veci na prejednanie príslušnému orgánu na prejednanie priestupku alebo iného správneho deliktu vo veci, ktorá bola prvotne postúpená/oznámená príslušným správnym orgánom na ďalšie konanie OČTK, alebo bolo preverovanie skutku začaté priamo zo strany OČTK.

- 2. Zákonnosť uznesení o začatí trestného stíhania podľa § 199 ods. 1 Tr. por. (spisová značka prokuratúry a polície, formálne a materiálne náležitosti, právna kvalifikácia skutku, spisová značka správneho orgánu a jeho označenie) v sledovanom období za trestný čin podľa § 302 Tr. zák.**

V sledovanom období bolo vydaných spolu 350 uznesení o začatí trestného stíhania podľa § 199 ods. 1 Tr. por. Zo záznamov jednotlivých KP vyplynulo, že prokurátori – špecialisti KP v zhode uviedli, že vydané uznesenia v prevažnej väčšine prípadov obsahovali všetky zákonom požadované náležitosti, pričom neevidovali postup smerujúci k ich zrušeniu zo strany prokurátorov postupom podľa § 230 ods. 2 písm. e) Tr. por. (štandardne po uvedení konkrétneho zákonného ustanovenia, podľa ktorého je uznesenie vydávané, nasleduje právna kvalifikácia skutku, pre ktorý je trestné stíhanie začaté - označenie trestného činu a konkrétneho ustanovenia Tr. zák. a následne uvedenie skutkovej vety, z ktorej je zistiteľné miesto, čas, spôsob spáchania činu). Súčasne uznesenia v prevažnej väčšine prípadov obsahovali aj odkaz na porušenie konkrétneho ustanovenia zákona o odpadoch, určenie predbežného rozsahu činu, ako aj skutkové vety boli odrazom právnej vety trestného činu podľa § 302 Tr. zák. Zároveň v prípade, ak sa jednalo o naplnenie kvalifikovanej skutkovej podstaty trestného činu podľa § 302 Tr. zák., tak bola odôvodnenosť daného

právneho posúdenia skutku zrejme aj zo skutkovej vety.

Ako negatívum boli spomenuté prípady, v ktorých bolo v skutkovej vete uznesenia o začatí trestného stíhania uvedené meno a priezvisko páchatel'a (podozrivého), ktorý sa mal dopustiť protiprávneho konania.

Prokurátor – špecialista KP Košice uviedol v zázname aj jeho zistenie z previerky, že namiesto konkrétneho vymedzenia rozsahu činu boli v niektorých prípadoch vyšetrovateľmi NCODK použité v skutkovej vete slovné spojenia „najmenej v malom rozsahu“, alebo že „na likvidáciu odpadu je potrebná suma vyššia ako 266,-€“, alebo „v presne nezistenom rozsahu prevyšujúcom sumu 266,-€“.

Prokurátor – špecialista KP Košice, ale aj iní prokurátori – špecialisti KP zároveň poukázali na prípady, v ktorých právna kvalifikácia skutku nezodpovedala skutkovým okolnostiam, pretože stíhaný skutok mal byť, s prihliadnutím na rozsah činu, v čase vydania uznesenia o začatí trestného stíhania právne kvalifikovaný ako prečin podľa § 302 ods. 1, ods. 2 Tr. zák.

Niektorí prokurátori – špecialisti KP, osobitne prokurátor – špecialista KP Prešov, poukázal na nedostatok spočívajúci v absencii uvedenia poškodeného v skutkových vetách uznesení o začatí trestného stíhania. Uvedený nedostatok sa občas vyskytuje u vyšetrovateľov NCODK. Previerkami zistené nedostatky v činnosti NCODK budú následne prerokované s vedením NCODK.

Možno poukázať aj na záver prokurátora – špecialistu KP Bratislava, ktorý uviedol, že v prevažnej väčšine prípadov, v ktorých došlo k oznámeniu/postúpeniu veci správnym orgánom na ďalšie konanie OČTK, bolo aj vydané uznesenie o začatí trestného stíhania.

3. Zákonnosť uznesení o vznesení obvinenia podľa § 206 ods. 1 Tr. por. (spisová značka prokuratúry a polície, formálne a materiálne náležitosti, právna kvalifikácia skutku, spisová značka správneho orgánu a jeho označenie, informácia, či sa jedná o fyzickú alebo právnickú osobu) v sledovanom období za trestný čin podľa § 302 Tr. zák.

V sledovanom období bolo vydaných 61 uznesení o vznesení obvinenia podľa § 206 ods. 1 Tr. por., ktorými došlo k vzneseniu obvinenia fyzickým osobám pre trestný čin podľa § 302 Tr. zák., 8 uznesení, ktorými došlo k vzneseniu obvinenia právnickým osobám, pričom v 6 trestných veciach došlo súčasne k vzneseniu obvinenia fyzickej, ako aj právnickej osobe. Vzhľadom na striktné nastavené kritériá previerky došlo fakticky len k preskúmaniu nízkeho počtu uznesení o vznesení obvinenia (14). Uvedené však súvisí s tým, že zhodnotenie je primárne zamerané na uznesenia OČTK podľa § 197 ods. 1 písm. a) Tr. por. a uznesenia OČTK podľa § 214 ods. 1 Tr. por.

Vzhľadom na závery KP k zákonosti uznesení o vznesení obvinenia podľa § 206 ods. 1 Tr. por. v záznamoch o vykonaní previerok, so zameraním sa na ich formálne, ako aj materiálne náležitosti, právne kvalifikácie skutkov, kvalitu ich odôvodnení, možno prijať záver, že previerkou konkrétnych spisov neboli zistené závažnejšie porušenia zákona, ktoré by odôvodňovali prijatie opatrení zo strany KP, resp. GP SR.

Možno konštatovať, že preskúmané uznesenia o vznesení obvinenia obsahovali všetky zákonné náležitosti v súlade s § 176 Tr. por., pričom celkovo možno

pozitívne hodnotiť kvalitu odôvodnení uznesení vydaných vyšetrovateľmi NCODK. Nebolo zistené, že by uznesenia o vznesení obvinenia boli vydané vecne alebo miestne nepríslušnými policajtmi. Z odôvodnení uznesení o vznesení obvinenia je zrejmý skutkový stav, ktorý bol v prípravnom konaní zistený, taktiež sú zrejmé aj podklady, ktoré tento skutkový stav preukazujú. Súčasťou odôvodnení uznesení sú v dostatočnej miere vyjadrené logické a právne úvahy, ktorými boli zhodnotené výsledky vykonaných procesných úkonov. V týchto súvislostiach prokurátori trestného odboru zaznamenali aj z vlastnej dohľadovej činnosti vyššiu kvalitu rozhodnutí, pričom aj z ich komunikácie s vedením NCODK a jednotlivými vedúcimi oddelení NCODK v rámci SR majú vedomosť o tom, že vedenie NCODK prejavuje výraznú snahu v smere zjednotenia formálnych a materiálnych náležitostí vydávaných uznesení vyšetrovateľmi NCODK (tvorba vzorov).

Ani v jednom z preskúmaných uznesení o vznesení obvinenia nebol zaznamenaný nedostatok spočívajúci v absencii uvedenia zákonného ustanovenia príslušného zákona, ktorého ustanovenia boli konaním obvineného porušené, ako ani nedostatok spočívajúci v nesprávnom poučení (okrem ďalej uvedeného).

Skutkové vety uznesení o vznesení obvinenia obsahovali opis skutku s uvedením miesta, času, prípadne iných okolností, za akých k nemu došlo.

V jednom prípade v obvode KP Košice bol zistený nedostatok vo formulácii poučenia o opravnom prostriedku, z ktorého nebolo dostatočne zrejmé, v akej lehote môže obvinená osoba napadnúť uznesenie o vznesení obvinenia sťažnosťou.

4. Zákonnosť meritórnych rozhodnutí policajtov podľa § 214 ods. 1 Tr. por. (spisová značka polície a prokuratúry, spisová značka správneho orgánu a jeho označenie, formálne a materiálne náležitosti, právna kvalifikácia skutku, so zameraním sa na kvalitu, odôvodnenie rozhodnutia a vysporiadanie sa s materiálnou stránkou trestného činu, informácia, či sa jedná o fyzickú alebo právnickú osobu, zamerať sa na správnosť určenia vecne a miestne príslušného orgánu na ďalšie konanie) v sledovanom období za trestný čin podľa § 302 Tr. zák.

V sledovanom období bolo vydaných 77 uznesení vyšetrovateľov NCODK podľa § 214 ods. 1 Tr. por.. Dané číslo je ale súhrnné, teda nezohľadňuje, či sa jednalo o postúpenie veci inému orgánu, ak výsledky vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania preukazujú, že nejde o trestný čin, ale ide o skutok, ktorý by mohol byť priestupkom alebo iným správnym deliktom alebo by mohol byť prejednaný v disciplinárnom konaní vo veci, ktorá bola prvotne postúpená/oznámená príslušným správnym orgánom na ďalšie konanie OČTK, alebo bolo preverovanie skutku začaté priamo zo strany OČTK.

Vzhľadom na to, že pozitíva a negatíva zistené v uzneseniach vyšetrovateľov NCODK podľa § 214 ods. 1 Tr. por. nezáviseli od skutočnosti, či začali OČTK konať na podnet správneho orgánu, alebo na podnet inej osoby (trestné oznámenie), alebo v rámci výkonu svojej vyhľadávacej činnosti, možno v tomto smere v plnej miere poukázať na obsah časti 2. B. 1. body 2 a 3 Previerkovej časti tohto zhodnotenia.

5. Zákonnosť meritórnych rozhodnutí prokurátorov podľa § 214 ods. 1 Tr. por. (spisová značka prokuratúry a polície, spisová značka správneho orgánu a jeho označenie, formálne a materiálne náležitosti, právna kvalifikácia skutku, so zameraním sa na kvalitu, odôvodnenie rozhodnutia

a vysporiadanie sa s materiálnou stránkou trestného činu, informácia, či sa jedná o fyzickú alebo právnickú osobu, zamerať sa na správnosť určenia vecne a miestne príslušného orgánu na ďalšie konanie) v sledovanom období za trestný čin podľa § 302 Tr. zák.

V sledovanom období neboli vydané žiadne uznesenia prokurátorov podľa § 214 ods. 1 Tr. por. vo veciach, v ktorých bolo podozrenie zo spáchania trestného činu podľa § 302 Tr. zák. oznámené, respektíve postúpené správnym orgánom na ďalšie konanie OČTK.

6. Zákonnosť meritórnych rozhodnutí policajtov podľa § 215 ods. 1 Tr. por. (spisová značka polície a prokuratúry, spisová značka správneho orgánu a jeho označenie, formálne a materiálne náležitosti, právna kvalifikácia skutku, so zameraním sa na kvalitu a odôvodnenie rozhodnutia) v sledovanom období za trestný čin podľa § 302 Tr. zák.

Postupom podľa § 215 ods. 1 Tr. por. bolo policajtom zastavené trestné stíhanie, podľa zadaných kritérií previerky, v 5 trestných veciach.

V rámci územného obvodu KP Nitra bola identifikovaná 1 trestná vec, v ktorej došlo k vydaniu uznesenia podľa § 215 ods. 1 Tr. por. policajtom. Špecialista KP Nitra jeho previerkou konštatoval, že predmetné uznesenie je zákonné a dôvodné, toto spĺňalo formálne aj materiálne náležitosti a odôvodnenie rozhodnutia bolo v súlade s § 176 Tr. por. V podrobnostiach možno dodať, že v danej trestnej veci vedenej na OP Komárno došlo k zastaveniu trestného stíhania podľa § 215 ods. 1 písm. b) Tr. por., lebo nie je skutok trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci, nakoľko vykonaným dokazovaním bolo ustálené, že sa nejedná o odpad.

V rámci územného obvodu KP Banská Bystrica bola identifikovaná 1 trestná vec, v ktorej došlo k vydaniu uznesenia podľa § 215 ods. 1 Tr. por. policajtom, pričom sa jednalo o vec vedenú na OP Lučenec, v ktorej došlo k začatiu trestného stíhania na základe oznámenia OÚ Poltár, pričom po vykonanom dokazovaní bolo zistené, že je nepochybné, že sa nestal skutok, pre ktorý sa vedie trestné stíhanie. Predmetné uznesenie bolo prokurátorom – špecialistom KP Banská Bystrica vyhodnotené ako zákonné a dôvodné, s uvedením správnej právnej kvalifikácie a s riadnym odôvodnením. V danej trestnej veci došlo aj k podaniu sťažnosti poškodeným, ktorá bola uznesením dozorového prokurátora zamietnutá ako nedôvodná.

V rámci územného obvodu KP Trnava bola identifikovaná 1 trestná vec, v ktorej došlo k vydaniu uznesenia podľa § 215 ods. 1 Tr. por. policajtom. Jednalo sa o vec vedenú na OP Trnava, kde po vykonanom dokazovaní po začatí trestného stíhania bolo zistené, že zhromažďovanie odpadu pred jeho zhodnotením sa realizovalo so súhlasom vlastníka pozemku.

V rámci územného obvodu KP Žilina boli identifikované 2 trestné veci, v ktorých došlo k vydaniu uznesenia podľa § 215 ods. 1 Tr. por. policajtom. Jedno z preskúmaných uznesení prokurátormi – špecialistami KP Žilina bolo vyhodnotené ako zákonné a dôvodné, avšak bol zistený nedostatok spočívajúci v tom, že vyšetrovateľ NCODK skutkovú vetu uznesenia o zastavení trestného stíhania neaktualizoval, teda táto nepremietla výsledky dokazovania vykonaného po začatí trestného stíhania, konkrétne, zistený rozsah skutku bol určený zhodne v uznesení o začatí trestného stíhania, ako aj v uznesení o zastavení trestného stíhania napriek tomu, že došlo k jeho riadnemu ustáleniu a precizovaniu. V druhej trestnej veci

z odôvodnenia konečného meritórneho rozhodnutia - zastavenia trestného stíhania vyplývajú iné skutkové okolnosti prípadu (bolo ustálené skladovanie výkopovej zeminy podľa § 3 ods. 3 zákona o odpadoch, resp. umiestnenie vykopanej bitúmenovej drte zo stavby elektrických prípojok a jej následné vrátenie na pôvodné miesto, čo nie je porušením zákona o odpadoch, nemalo sa jednať o trvalé uloženie vzniknutého odpadu, ako podmienky na vyvodenie trestnoprávnej zodpovednosti, ale malo ísť o materiál, ktorý sa v prípade bitúmenovej zmesi vrátil na pôvodné miesto a v prípade výkopovej zeminy o materiál, ktorý je potrebné v lehote troch rokov zhodnotiť), ktoré sa však rovnako nepremietli do výroku uznesenia, t. z. znenia skutkovej vety pri zastavení trestného stíhania. Odôvodnenie rozhodnutia potom evokuje rozpor s jeho výrokom z dôvodu, že skutok v pôvodnom znení (prevzatý z uznesenia o začatí trestného stíhania) by bol trestným činom, resp. by bol dôvod aspoň na postúpenie veci.

Vzhľadom na uvedené možno konštatovať, že neboli zistené závažnejšie pochybenia v postupe policajtov pri vydávaní uznesení podľa § 215 ods. 1 Tr. por., s dovetkom, že pochybenie spočívajúce v „neaktualizovaní“ skutkovej vety do meritórnych rozhodnutí policajtov je pomerne časté, a to nielen v oblasti trestnej činnosti proti životnému prostrediu. Uvedené však nie je takým pochybením, ktoré by odôvodňovalo postup smerujúci k zrušeniu daných rozhodnutí v prípadoch, kedy obsah vykonaných dôkazov vyplýva z odôvodnenia rozhodnutia.

7. Zákonnosť meritórnych rozhodnutí prokurátorov podľa § 215 ods. 1 Tr. por. (spisová značka prokuratúry a polície, spisová značka správneho orgánu a jeho označenie, formálne a materiálne náležitosti, právna kvalifikácia skutku, so zameraním sa na kvalitu a odôvodnenie rozhodnutia) v sledovanom období za trestný čin podľa § 302 Tr. zák. (vrátane trestných vecí, v ktorých došlo k schváleniu zmieru a zastaveniu trestného stíhania).

Postupom podľa § 215 ods. 1 Tr. por. bolo prokurátorom zastavené trestné stíhanie, podľa zadaných kritérií previerky, v 1 trestnej veci, a to v územnom obvode KP Nitra.

Prokurátor – špecialista KP Nitra preskúmal trestnú vec vedenú na OP Nové Zámky, v ktorej došlo uznesením prokurátorky k vydaniu uznesenia podľa § 215 ods. 1 písm. g) Tr. por., teda k schváleniu zmieru medzi obvineným a poškodeným, a ktoré považuje za zákonné a dôvodné. V podrobnostiach možno uviesť, že sa jednalo o trestné stíhanie právnickej osoby pre prečin podľa § 302 ods. 1, ods. 3 Tr. zák., pričom rozsah skutku bol stanovený na sumu 43.818,44,-€. Zástupca poškodeného si v trestnom konaní škodu neuplatnil, nakoľko obvinená spoločnosť odpad z miesta skutku odstránila na vlastné náklady a pozemky, na ktorých bol odpad pôvodne uložený, uviedla do pôvodného stavu. Obvinená spoločnosť bola zároveň zaviazaná na úhradu peňažnej sumy vo výške 4.000,-€, ktorá bola určená na ochranu a podporu obetí trestných činov podľa osobitného zákona.

8. Zákonnosť meritórnych rozhodnutí prokurátorov podľa § 216 ods. 1 Tr. por. (spisová značka prokuratúry a polície, spisová značka správneho orgánu a jeho označenie, formálne a materiálne náležitosti, informácia, či sa jedná o fyzickú alebo právnickú osobu, právna kvalifikácia skutku, so zameraním sa na kvalitu, odôvodnenie rozhodnutia a ukladanú dĺžku skúšobnej doby, ako aj rozhodnutie/postup vzťahujúci sa na uplatnený

nárok na náhradu škody) v sledovanom období za trestný čin podľa § 302 Tr. zák.

V rámci zadaných kritérií previerky bola identifikovaná len 1 trestná vec, a to v rámci územného obvodu KP Trenčín, v ktorej došlo k vydaniu uznesenia podľa § 216 ods. 1 Tr. por., a to v trestnej veci vedenej na OP Považská Bystrica.

V danej trestnej došlo k začatiu trestného stíhania na základe trestného oznámenia OÚ Považská Bystrica, pričom po vykonanom dokazovaní a riadnom ustálení páchatel'a skutku došlo k vzneseniu obvinenia fyzickej osobe pre trestný čin podľa § 302 ods. 1 Tr. zák. Dozorový prokurátor vo veci podmienenečne zastavil trestné stíhanie obvineného, ktoré bolo po preskúmaní prokurátorom – špecialistom KP Trenčín vyhodnotené ako zákonné a dôvodné, obvinenému bola uložená skúšobná doba v trvaní 12 mesiacov, pričom vo vzťahu k náhrade škody možno uviesť, že OÚ si nárok neuplatnil, nakoľko obvinený daný odpad (zeminu s kamenivom) odstránil na vlastné náklady.

Uvedený prípad je ideálnym príkladom možnosti využitia odklonu v trestnom konaní, nakoľko sa jednalo len o menej závažné porušenie zákona o odpadoch, pričom podstatnou je najmä tá skutočnosť, že de facto prostredníctvom trestného práva došlo k podnieteniu konania obvineného smerujúceho k odstráneniu protiprávneho stavu.

9. Zákonnosť postupu podľa § 234 ods. 1 Tr. por. (spisová značka prokuratúry a polície, spisová značka správneho orgánu a jeho označenie, informácia, či sa jedná o fyzickú alebo právnickú osobu, so zameraním sa na právnu kvalifikáciu skutku, kvalitu prípadného odôvodnenia obžaloby a výšku a druh navrhovaného trestu, prípadné iné návrhy prokurátora) v sledovanom období za trestný čin podľa § 302 Tr. zák.

Preverením záznamov z vykonaných previerok KP bolo zistených súhrnne 36 podaných obžalôb v sledovanom období, pričom podľa zadaných kritérií previerky došlo prokurátormi – špecialistami KP k prevereniu 16 trestných vecí, v ktorých došlo k podaniu obžaloby.

Zo záznamov z previerok prokurátorov – špecialistov KP vyplynulo, že skutkové vety, ako aj použité právne kvalifikácie stíhaných skutkov boli v preskúmaných obžalobách správne ustálené. Nebolo zistené pochybenie, že by právna kvalifikácia skutku neodzrkadľovala skutkovú vetu uvedenú v obžalobe. Vo vzťahu k navrhovaným trestom páchatel'om po preskúmaní spisových materiálov prokurátori – špecialisti KP nevzhladli pochybenia, návrhy trestov boli v každom prípade v súlade so zákonom a zohľadňovali okolnosti spáchania trestného činu, osobu páchatel'a a jeho majetkové pomery, v prípade navrhovania uloženia peňažného trestu.

V tejto súvislosti je potrebné upriamiť pozornosť na niektoré postupy a návrhy dozorových prokurátorov, a to najmä z pohľadu ich kreativity. Konkrétne možno poukázať na nasledovné:

V trestnej veci vedenej na OP Galanta dozorový prokurátor navrhol obvinenému uložiť podľa § 42 ods. 1 Tr. zák, § 41 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. súhrnný podmienenečný trest odňatia slobody v trvaní 3 roky so skúšobnou dobou 5 rokov s povinnosťou zúčastniť sa certifikovaného seminára organizovaného expertom na odpadové hospodárstvo,

ktorý je odborne spôsobilý pre autorizované činnosti a oprávnený na vydávanie odborných posudkov pre odpadové hospodárstvo v oblasti autorizácie a úpravy odpadov. Prokurátor zároveň navrhol obvinenému uložiť trest zákazu činnosti vykonávať funkciu člena štatutárneho orgánu, člena dozorného orgánu, vedúceho organizačnej zložky podniku, vedúceho podniku zahraničnej osoby, vedúceho organizačnej zložky podniku zahraničnej osoby, prokuristu a zastávať funkcie v orgánoch družstva v trvaní 2 rokov.

V trestnej veci vedenej na OP Rimavská Sobota a v trestnej veci vedenej na OP Lučenec dozoroví prokurátori navrhovali uložiť obvinenému povinnosť spočívajúcu v povinnosti odstrániť odpad v priebehu skúšobnej doby podmiennečného odsúdenia.

Mimo spomenutých trestných vecí sú však známe aj mnohé iné trestné veci, ktoré síce nespádajú pod kritériá previerky, avšak v ktorých došlo k rôznym návrhom dozorových prokurátorov, ktoré boli mnohokrát aj akceptované zo strany súdov (napr. povinnosť podrobiť sa vzdelávaniu na úseku nakladania s odpadmi v priebehu skúšobnej doby, povinnosť v priebehu skúšobnej doby preukázateľne vykonávať činnosť v prospech občianskeho združenia zameriavajúceho sa na ochranu ŽP a pod.).

K návrhom prokurátorov vzťahujúcim sa na riadne a včas uplatnené nároky poškodených je potrebné osobitne uviesť nasledovné:

Najmä v obvode KP Bratislava bolo zistené, že dozoroví prokurátori navrhujú súdu zaviazat' obvinených podľa § 287 ods. 1 Tr. por. na náhradu škody poškodenému, ktorá spočíva v nákladoch na legálne odstránenie odpadu z miesta činu, a ktorej výška (rozsah) je súčasťou popisu skutkovej vety obžaloby a táto bola riadne v priebehu prípravného konania ustálená. Z dohľadovej činnosti prokurátorov trestného odboru je zároveň známe, že tomuto návrhu súdy v obvode KP Bratislava vyhovujú a obžalovaných zaväzujú na náhradu škody poškodenému (štát zastúpený príslušným OÚ), a to aj v prípadoch, kedy je povinnosť náhrady škody súčasťou uloženej povinnosti v priebehu skúšobnej doby podmiennečného odsúdenia.

V obvode ostatných KP bolo zistené, že takýto návrh na rozhodnutie súdu je skôr raritný, z dôvodu ktorého ani nie sú evidované obdobné súdne rozhodnutia mimo obvodu KP Bratislava. Z praxe je zrejmé, že súdy nejdú v oblasti uplatnených nárokov na náhradu škody nad rámec návrhu prokurátora, teda daný výrok buď opomenú v rozsudku, prípadne automaticky odkážu poškodeného s jeho nárokom na náhradu škody na civilný proces. Uvedené je obzvlášť markantné v prípadoch, kedy sa jedná o vyšší rozsah nakladania s odpadmi.

10. Zákonnosť právoplatných súdnych rozhodnutí (nadobudli právoplatnosť v sledovanom období) vydaných vo veciach, v ktorých bola v sledovanom období za trestný čin podľa § 302 Tr. zák. podaná obžaloba, t. z. vo veciach, v ktorých bolo v sledovanom období začaté trestné stíhanie, vznesené obvinenie konkrétnej osobe (informácia, či sa jedná o fyzickú alebo právnickú osobu), a súčasne podaná obžaloba, so zameraním sa na právnu kvalifikáciu skutku, výšku a druh uloženého trestu príslušným súdom, ako aj komparácia s výškou a druhom navrhovaného trestu zo strany prokurátora a so zameraním sa na rozhodnutie o uplatnenom nároku na náhradu škody (osobitne uviesť porovnanie uplatneného nároku na náhradu škody zo strany poškodeného s rozhodnutím súdu o uplatnenom nároku).

Preverením záznamov z vykonaných previerok KP možno ustáliť súhrnne 30 súdnych rozhodnutí v sledovanom období, pričom podľa zadaných kritérií previerky došlo k prevereniu 7 trestných vecí KP, v ktorých súdne rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť v sledovanom období.

Zo záznamov z previerok prokurátorov – špecialistov KP, ako aj z vedomostí prokurátorov trestného odboru z dohľadovej činnosti, možno bez pochyb konštatovať dôvodnosť postupu prokurátorov podľa § 234 ods. 1 Tr. por. Ani v jednom prípade, kedy bola príslušným prokurátorom podaná obžaloba, nedošlo zo strany súdu k postupu podľa § 241 ods. 1 písm. f) Tr. por., teda k odmietnutiu obžaloby a vráteniu veci prokurátorovi.

Vo všetkých preskúmaných trestných veciach, v ktorých prokurátor postupoval podľa § 234 ods. 1 Tr. por., rozhodli príslušné súdy o vine a treste obvinených formou trestného rozkazu, resp. rozsudkom. Ani v jednej trestnej veci teda nedošlo k oslobodeniu obžalovaného spod obžaloby.

Preskúmaním meritórnych rozhodnutí súdov možno v prevažnej miere súhlasiť s druhom a výškou ukladaných trestov zo strany súdov. V tomto smere boli prokurátormi – špecialistami KP preskúmané záznamy prokurátorov o príprave na hlavné pojednávanie, pričom v takmer všetkých prípadoch boli súdmi ukladané tresty v zhode s návrhmi prokurátorov.

Taktiež bolo zistené, že v prípadoch, v ktorých obvinený preukázateľne odstránil odpad v priebehu prípravného konania, dozoroví prokurátori nenavrhovali rozhodovať o nároku na náhradu škody alebo o povinnosti v danom smere.

Vo vzťahu k návrhom o uplatnenom nároku na náhradu škody je potrebné poukázať na skutočnosti uvedené pri predchádzajúcom kritériu previerky.

Kapitola 3. Závery

Časť 3.A.

Závery netrestného odboru Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky

Za účelom vypracovania tohto zhodnotenia bolo pri plnení úlohy zameranej na zhodnotenie stavu zákonnosti v postupe a rozhodovaní orgánov verejnej správy na úseku nezákonného umiestňovania odpadov vykonaných na území Slovenskej republiky celkom 275 previerok.

Na Slovensku je dlhodobým problémom nezákonne umiestnený odpad, tzv. nelegálne skládky. Tie nájdeme na okrajoch miest, v korytách potokov či riek, v lesoch alebo aj priamo v obciach či mestách. Nelegálne skládky sú síce menšie, ale je ich viac a sú bližšie k obydliam. O to viac prekvapujúce boli zistenia, že za účelom vykonania previerok bol okresným, ako aj krajským prokuratúram predložený nízky počet administratívnych spisov týkajúcich sa nezákonne umiestneného odpadu. Táto skutočnosť tak nezodpovedá informáciám, ktoré prebiehajú v médiách a rezonujú vo verejnosti o nezákonne umiestnenom odpade.

Je preto nepochybné, že ide o latentnú (skrytú) agendu, ktorú väčšina obcí a miest vrátane okresných úradov rieši až po tom, čo je taký odpad nahlásený oficiálnou cestou. Nelegálne skládky predstavujú stále väčší problém nielen na Slovensku ale aj v zahraničí, pričom v súvislosti s ich výskytom je možné hovoriť aj o nízkej miere zapojenia sa občanov pri informovaní príslušných orgánov o vzniku a umiestnení ilegálnych skládok. Práve snaha o zlepšenie komunikácie medzi mestami a obcami s občanmi viedla k založeniu environmentálneho projektu TrashOut. Cieľom tejto aplikácie je práve zjednodušenie a urýchlenie procesu nahlásovania nelegálnych skládok. Prostredníctvom niekoľkých „kliknutí“ umožňuje ich nahlásenie a lokalizáciu, čím prispieva k celosvetovému boju proti nelegálnym skládkam odpadu, hlavnému cieľu projektu. Aplikácia je prístupná pre platformy iPhone a Android. Je dostupná v slovenskom, českom, anglickom, francúzskom a španielskom jazyku, pričom je možné jej stiahnutie z internetu úplne zadarmo.

Vykonanými previerkami bolo zistené, že iba zanedbateľné množstvo skládok bolo nahlásené prostredníctvom predmetnej aplikácie. Napríklad v rámci Trnavského kraja bolo výslovne preverované, či obec (mesto) pri získavaní údajov o nezákonnom umiestnení odpadu využíva aj aplikáciu TrashOut, či má v tejto aplikácii vytvorený profil a či odoberá emailové notifikácie o nelegálnych skládkach. Takmer všetky obce a mestá vo vzťahu k predmetnému dožiadaniu uviedli, že túto aplikáciu nevyužívajú a nemajú v nej vytvorený profil. Využívanie hlásení z aplikácie TrashOut bolo preukázané aj v ostatných krajoch iba minimálne.

Do budúca by bolo preto žiadúce zvýšiť informovanosť verejnosti o existencii aplikácie TrashOut a prispieť tak k zvýšeniu jej využívania vo vzťahu k nahlásovaniu nelegálnych skládok. Rovnako by bolo potrebné do projektu zapojiť viac obcí a miest, nakoľko, ako bolo previerkami preukázané, väčšina z nich predmetnú aplikáciu nevyužíva a nemá v nej vytvorený profil.

V rámci všetkých ôsmych krajov bolo rovnako zistené, že agenda nezákonne

umiestneného odpadu predstavuje pre okresné úrady, obce, resp. mestá iba okrajovú oblasť prenesenej štátnej správy, čoho dôkazom je aj nízky počet administratívnych spisov, ktoré boli predmetom vykonaných previerok. Tento bol rovnako spôsobený nevytváraním administratívnych spisov orgánmi verejnej správy po oznámení výskytu nezákonne umiestneného odpadu a rovnako v nadmernom využívaní zákonného zmocnenia vyplývajúceho z ustanovenia § 15 ods. 18 zákona o odpadoch.

Obce/mestá na základe oznámení podaných podľa § 15 ods. 1 a 2 zákona o odpadoch odstraňujú odpad v zásade z vlastnej iniciatívy. Týmto svojím postupom, keď odpad bez ďalšieho odstraňujú, negujú možnosť ponechať ťarchu odstránenia nezákonne umiestneného odpadu na zodpovedné osoby a túto na seba prevziať až následne v prípade rozhodnutia okresného úradu podľa § 15 ods. 14 písm. a) zákona o odpadoch. Podľa vyjadrení obcí a miest, pri zistení prípadu nezákonného umiestnenia odpadu, ktorý v absolútnej väčšine pozostáva z komunálneho resp. drobného stavebného odpadu, je ich prioritou odstránenie tohto odpadu, pričom povinnosti vyplývajúce zo zákona o odpadoch sú opomínané. Uvedené súvisí aj s tým, že i v prípade realizácie konaní podľa zákona o odpadoch sa vo väčšine prípadov nedarí zistiť pôvodcu nezákonne umiestneného odpadu a na jeho odstránenie bude v konečnom dôsledku zaviazaná obec resp. mesto.

Vykonanými previerkami možno konštatovať, že obce a mestá uprednostňujú odstránenie nezákonne umiestneného odpadu vo vlastnej réžii, pred uplatňovaním postupov určených ustanoveniami § 15 a nasl. zákona o odpadoch, ktoré sú spojené s administratívne a časovo náročnou rozhodovacou činnosťou orgánov štátnej správy odpadového hospodárstva.

Pri previerkach bolo rovnako zistené, že obce/mestá postupujú podľa § 15 ods. 18 zákona o odpadoch, teda zabezpečujú odstránenie nezákonne umiestneného odpadu aj v prípadoch, keď nejde o komunálny odpad ani drobný stavebný odpad. Dochádza tým tak k „zneužívaniu“ tohto ustanovenia. Po odstránení nezákonne umiestneného odpadu postupom podľa § 15 ods. 18 zákona o odpadoch obce/mestá absolútne rezignujú na zisťovanie páchatel'a v rámci priestupkového konania. Negatívum ustanovenia § 15 ods. 18 zákona o odpadoch spočíva teda v tom, že obce/mestá nesprávne vyhodnocujú druh odpadu a podľa citovaného ustanovenia postupujú aj pri zneškodnení iného druhu odpadu ako je komunálny odpad a drobný stavebný odpad. Vo vzťahu k odstránenému odpadu postupom podľa § 15 ods. 18 zákona o odpadoch obce/mestá v drvivej väčšine prípadov nevedú administratívne spisy, nevykonajú zdokumentovanie odpadu, ktorý bol týmto postupom odstránený, nie je možné žiadnym spôsobom overiť, že išlo skutočne len o komunálny a drobný stavebný odpad, na ktorý sa predmetné ustanovenie vzťahuje.

Zabrániť takémuto postup by bolo možné v prípade, ak by obec/mesto pristúpili k zneškodneniu odpadu podľa § 15 ods. 18 zákona o odpadoch až po povinnom vykonaní minimálne miestnej ohliadky a zadokumentovaní skutočností, že ide výlučne o druh odpadu špecifikovaný v predmetnom ustanovení.

Na základe poznatkov zistených z vykonaných previerok možno uviesť, že v absolútnej väčšine preskúmaných vecí obce a mestá postupovali podľa § 15 ods. 18 zákona o odpadoch a teda zabezpečili odstránenie nezákonne umiestneného komunálneho či drobného stavebného odpadu. V týchto veciach boli pomerne často zistené aj určité nedostatky v postupe obcí a miest, ktoré možno zhrnúť nasledovne:

- obec nesplnila informačnú povinnosť voči okresnému úradu,

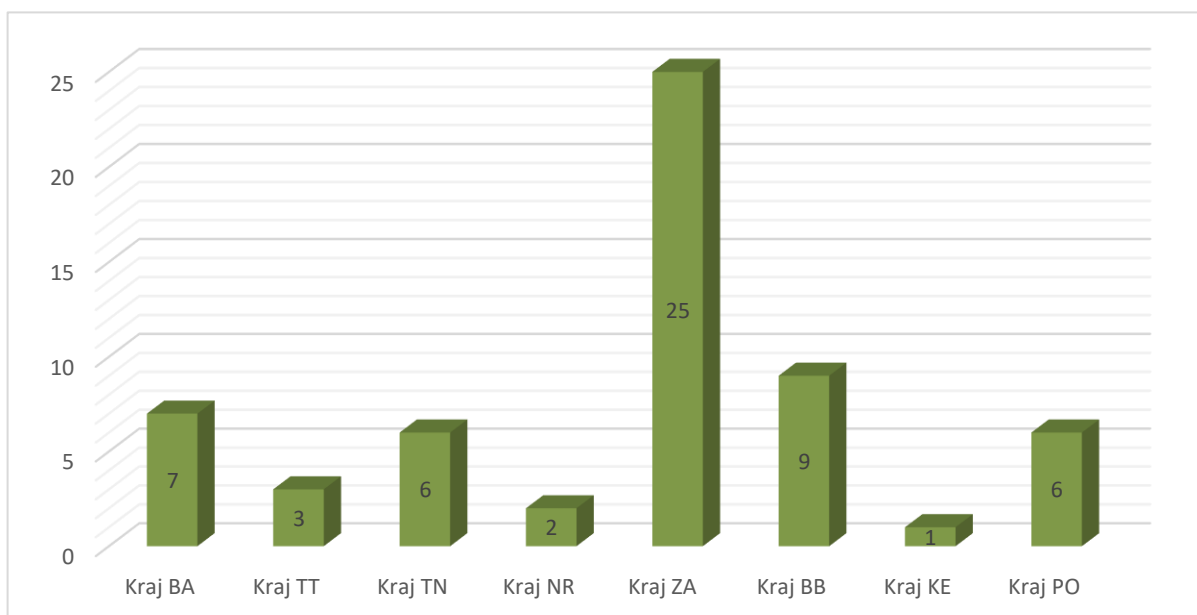
- obec nezabezpečila odstránenie nezákonne umiestneného odpadu bezodkladne, ale s neprimeraným časovým odstupom,
- záznam vyhotovený obcou o odstránení nezákonne umiestneného odpadu nebol dostatočne určitý (nebolo z neho zrejmé, kto záznam vyhotovil ako ani to, kedy, kým, akým spôsobom a v akom množstve bol odpad odstránený), pričom vo väčšine prípadov tento úplne absentoval,
- k oznámeniu o nezákonnom umiestnení odpadu nebol v niektorých prípadoch vôbec vedený spisový materiál a vec bola obcou vybavená neformálne (ústne).

Oveľa závažnejším nedostatkom však bola nečinnosť niektorých okresných úradov zistená v konaniach týkajúcich sa nezákonne umiestneného odpadu. Táto nečinnosť spočívala v tom, že okresný úrad po obdržaní oznámenia o nezákonnom umiestnení odpadu:

- nevykonal miestnu ohliadku vôbec a zostal vo veci úplne nečinný,
- miestnu ohliadku vykonal s dlhým časovým odstupom od oznámenia o nezákonne umiestnenom odpade, nespísal o nej však zápisnicu, resp. záznam o jej vykonaní bol nepreskúmateľný,
- nevydal odborné vyjadrenie a následne vo veci nekonal (nevykonal oznámenie orgánu činnému v trestnom konaní, nezačal konanie o určenie zodpovednej osoby ani konanie vo veci určenia osoby povinnej zabezpečiť zhodnotenie alebo zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu).

Previerkovou činnosťou bolo rovnako preukázané, že okresné úrady zisťovanie osôb zodpovedných za nezákonné umiestnenie odpadu nerealizujú vôbec alebo len vo veľmi obmedzenej miere. Veľká časť okresných úradov v preverovanom období nerozhodla postupom podľa § 15 ods. 8 zákona o odpadoch o určenie osoby zodpovednej za nezákonné umiestnenie odpadu ani v jednej veci.

Prehľad celkového počtu predložených administratívnych spisov vo vzťahu k hľadisku 1.B.II. - konanie o určenie zodpovednej osoby podľa § 15 odsek 8 zákona o odpadoch v rámci jednotlivých krajov za obdobie od 01.01.2022 do 30.06.2023

Dôvodom tejto pasivity je podľa vyjadrení okresných úradov personálny nedostatok, kedy kompletnú agendu odpadového hospodárstva na okresných úradoch vykonáva iba jeden pracovník. Z uvedeného dôvodu nie je v možnostiach okresných

úradov vykonať miestnu ohliadku, dokazovanie, zabezpečiť dôkazy a svojou činnosťou zistiť pôvodcu odpadu.

Vo vzťahu ku konaniu o určenie zodpovednej osoby je nevyhnutné zdôrazniť, že ide o správne konanie, v ktorom okresný úrad určí alebo sa má aspoň pokúsiť určiť osobu zodpovednú za nezákonné uloženie odpadu a zároveň určí osobu povinnú skládku zlikvidovať a zabezpečiť zákonné nakladanie s odpadom. Je pravdou, že identifikácia zodpovednej osoby zo strany okresného úradu je veľmi náročná a častokrát aj nemožná, avšak extrémne nízky počet administratívnych spisov, ktoré boli predložené jednotlivým prokuratúram za účelom previerky vypovedá o tom, že okresné úrady sa o určenie osoby zodpovednej za nezákonné uloženie odpadu ani len nepokúšali, nakoľko konania podľa § 15 ods. 8 zákona o odpadoch viedli v minimálnom počte. Z uvedeného tak vyplýva jednoznačný záver o tom, že okresné úrady rezignovali na možnosť zisťovania zodpovednej osoby, ktorú im zákonodarca ustanovením § 15 ods. 8 zákona o odpadoch zveril.

Vychádzajúc z extrémne nízkeho počtu konaní o určenie osoby zodpovednej za nezákonné umiestnenie odpadu podľa § 15 ods. 8 zákona o odpadoch je zrejmé, že zo strany obcí/miest dochádza k preferovaniu postupu podľa § 15 ods. 18 zákona o odpadoch, t.j. k zhodnoteniu alebo zneškodneniu nezákonne umiestneného odpadu bezodkladne po jeho zistení. Otázkou však ostáva, či je postup podľa § 15 ods. 18 zákona o odpadoch uplatňovaný v súlade s predmetným ustanovením, t.j. výlučne vo vzťahu ku komunálnemu alebo drobnému stavebnému odpadu a rovnako bezodkladne.

V prípadoch, keď však okresné úrady pristúpili k výkonu svojich kompetencií, boli v ich postupe konštatované početné nedostatky. Prokurátori konštatovali nedodržanie lehoty na rozhodnutie, či negatívny výrok o nezistení zodpovednej osoby namiesto rozhodnutia o zastavení konania. Z hľadiska rýchlosti postupu boli zistené prípady realizácie miestnych ohliadok s odstupom dvoch mesiacov od prijatia oznámenia, či oznámenie podozrenia trestného činu po troch mesiacoch od prijatia oznámenia. Nedostatky sa vyskytli aj v obsahových náležitostiach odborných vyjadrení nachádzajúcich sa v preskúmaných spisoch, a to nedostatočné určenie vyčíslenia predpokladaných minimálnych nákladov súvisiacich so zneškodnením odpadov. Zaznamenané boli prípady porušenia informačnej povinnosti podľa § 15 ods. 3 zákona o odpadoch, ako aj nesplnenie informačnej povinnosti podľa § 15 ods. 4 zákona o odpadoch. Zistená bola realizácia miestnych ohliadok v rámci výkonu štátneho odborného dohľadu namiesto postupu podľa § 15 ods. 5 zákona o odpadoch, či nezačatie konania o určenie zodpovednej osoby po tom, čo okresný úrad odborným vyjadrením ustálil, že nie je dané podozrenie z trestného činu.

Vykonanými previerkami aj keď v ojedinelej miere boli zistené taktiež správne postupy na úseku nezákonne umiestneného odpadu, ako aj dobrá spolupráca medzi okresným úradom a orgánom činným v trestnom konaní.

Príklad:

Okresná prokuratúra Senica v rámci previerky na okresnom úrade zistila, že okresný úrad o takmer všetkých oznámeniach v súlade s § 15 ods. 3 zákona o odpadoch informoval príslušnú obec, a to spravidla v zákonnej lehote 7 pracovných dní odo dňa prijatia oznámenia (s výnimkou ojedinelých nedostatkov). Okresný úrad vo všetkých preskúmaných veciach vykonal miestnu ohliadku podľa § 15 ods. 5 zákona o odpadoch, či rozsah nezákonne umiestneného odpadu nasvedčuje tomu, že

bol spáchaný trestný čin. Ďalej bolo zistené, že v prípade, ak sa na mieste ohliadky odpad v čase jej vykonania stále nachádzal, správny orgán vypracoval v súlade s § 15 ods. 5 zákona o odpadoch odborné vyjadrenie. K vydaniu odborného vyjadrenia nedošlo len vtedy, ak sa na mieste ohliadky žiadny odpad nenachádzal, prípadne ak na ohliadke starosta obce okresnému úradu uviedol, že komunálny odpad alebo drobný stavebný odpad v zmysle § 15 ods. 18 zákona o odpadoch bezodkladne odstráni a okresný úrad o tomto informuje. Okresný úrad Senica postupoval v konaní podľa § 15 ods. 5 až ods. 8 zákona o odpadoch v zásade rýchlo, plynule a bez prietahov, pričom miestnu ohliadku podľa § 15 ods. 5 zákona o odpadoch nariadil spravidla do niekoľkých dní odo dňa prijatia oznámenia podľa § 15 ods. 1, ods. 2 zákona o odpadoch a na túto takmer vo všetkých prípadoch prizval aj starostu obce, na ktorej území sa odpad nachádzal, pričom vtedy určil termín ohliadky tak, aby sa konal v priemere do dvoch týždňov odo dňa jej oznámenia. V rámci previerky bolo ďalej zistené, že po vykonaní miestnej ohliadky požiadal okresný úrad osobu oprávnenú na nakladanie s odpadmi (predovšetkým spoločnosť Technické služby Senica, a.s.) o vyčíslenie predpokladaných nákladov na odstránenie odpadu, pričom po obdržaní vyčíslenia vyhotovil spravidla do niekoľkých dní, resp. týždňov odborné vyjadrenie podľa § 15 ods. 5 zákona o odpadoch, ktoré vo väčšine prípadov do niekoľkých dní po jeho vyhotovení zaslal ako prílohu k oznámeniu podľa § 15 ods. 7 zákona o odpadoch orgánu Policajného zboru. Okresný úrad po vydaní odborného vyjadrenia v prípade, že zistené skutočnosti nasvedčovali tomu, že bol spáchaný trestný čin, vykonal v 6 veciach oznámenie podľa § 15 ods. 7 zákona o odpadoch v súlade s § 3 ods. 2 Trestného poriadku. Obsahová kvalita a výpovedná hodnota predmetných oznámení okresného úradu v spojení s ich prílohami bola na zodpovedajúcej úrovni s uvedením chronologického priebehu konania, vykonaných úkonov a doposiaľ zistených skutočností spolu s označením druhu a rozsahu odpadu, vďaka čomu poskytovala orgánom činným v trestnom konaní dostatočný podklad na vyhodnotenie, resp. ďalšie konanie v zmysle ustanovení Trestného poriadku (o čom príslušný policajt upovedomil i správny orgán zaslaním napríklad upovedomenia o začatí trestného stíhania alebo uznesenia o prerušení trestného stíhania).

Kvalitná spolupráca orgánov činných v trestnom konaní a orgánov verejnej správy bolo zistená aj v rámci Trenčianskeho kraja.

Príklad:

Okresná prokuratúra Trenčín zistila, že OÚ Trenčín oznámil pod sp. zn. OU-TN-OSZP3-2023/005665 orgánu PZ podozrenie zo spáchania trestného činu na tom základe, že v obci Horná Súča bol umiestnený nezákonne uložený stavebný odpad. Trestná vec bola na Okresnej prokuratúre Trenčín evidovaná pod sp. zn. 2 Pv 526/21/3309. Po realizácii trestného konania boli zistené osoby zodpovedné za nezákonné umiestnenie odpadu, ktoré boli za uvedený skutok podmienene odsúdené na dva mesiace so skúšobnou dobou na 12 mesiacov, a to trestným rozkazom Okresného súdu Trenčín.

Príklad:

Vyšetrovateľom Prezídia PZ, národnej centrály osobitných druhov kriminality v Trenčíne (sp. zn. ČVS: PPZ-115/NCK-ENK-TN-2022) bola pôvodne vedená trestná vec podľa § 214 ods. 1 Trestného poriadku postúpená Okresnému úradu Bánovce nad Bebravou, odboru starostlivosti o životné prostredie, pretože výsledky skráteného vyšetrovania preukázali, že nejde o trestný čin, ale ide o skutok, ktorý by mohol byť priestupkom. K postúpeniu došlo až na podklade vykonaného rozsiahleho

dokazovania, a to výpovede svedkov, zástupcu poškodeného, ohliadky miesta činu, protokolov o skúške z analýzy pevnej vzorky na obsah azbestových vlákien, správ z odboru starostlivosti o životné prostredie Okresného úradu Bánovce nad Bebravou a Regionálneho úradu verejného zdravotníctva Trenčín, záverov znaleckého posudku znalcom v odbore ochrany životného prostredia. Orgány činné v trestnom konaní tak poskytli správne orgánu dostatočný podklad pre jeho ďalší postup v prejednávani a rozhodovaní o danom priestupku. Okresný úrad vydal dňa 6. júna 2022 pod sp. zn. OU-BN-OSZP-2022/005725-003 rozhodnutie o priestupku, ktorým uznal osobu XY za vinnú zo spáchania priestupku na úseku odpadového hospodárstva podľa § 115 ods. 1 písm. s) zákona o odpadoch. Priestupku sa dopustil tým, že pri odstraňovaní strešnej krytiny z rodinného domu č. 36 v obci Pečeňany nakladal so stavebným odpadom s obsahom azbestu, čím porušil ustanovenie § 12 ods. 6 zákona o odpadoch. Podľa § 115 ods. 2 písm. b) zákona o odpadoch mu za spáchaný priestupok bola uložená pokuta vo výške 150,00 €.

Vo vzťahu ku kvalite, v akej boli poznatky týkajúce sa existencie nezákonne umiestneného odpadu odovzdávané zo strany okresných úradov podľa § 3 ods. 2 Trestného poriadku orgánom činným v trestnom konaní možno uviesť, že prokurátorské previerky poukázali aj na problémy okresných úradov pri spracovávaní odborných vyjadrení. Právnické osoby, ktoré majú v predmete činnosti nakladanie s odpadmi, často neboli ochotné poskytovať okresným úradom súčinnosť za účelom ustálenia nákladov súvisiacich so zneškodnením odpadu. Správne orgány nedisponujú aktuálnymi cenníkmi a využívajú často verejne dostupné zdroje na internete, a tým odôvodňujú aj všeobecný charakter záverov vyplývajúcich z ich odborných vyjadrení. Riešením by mohlo byť zákonné stanovenie odbornej organizácie, ktorá by vedela všetky tieto požiadavky splniť, čo by bolo prínosné aj pri vyvodzovaní zodpovednosti za nezákonné umiestnenie odpadu, nakoľko takto stanovený rozsah odpadu by bol nespochybniteľný.

Pokiaľ ide o konanie o určenie osoby povinnej zabezpečiť zhodnotenie alebo zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu, toto bolo rovnako vykonávané okresnými úradmi len ojedinele. V súvislosti s týmto konaním treba uviesť, že okresné úrady si riadne neplnia povinnosť vyplývajúcu z ustanovenia § 15 ods. 15 zákona o odpadoch, teda nežiadajú po 30 dňoch odo dňa doručenia oznámenia o podozrení zo spáchania trestného činu orgán Policajného zboru o zaslanie informácie, či potrebuje nezákonne uložený odpad pre potreby svojho ďalšieho zisťovania (ak im orgán Policajného zboru v tejto lehote sám neoznámí, že pre nezákonne umiestnený odpad je možné zabezpečiť zhodnotenie alebo zneškodnenie).

Je potrebné uviesť, že okresné úrady pri vydávaní rozhodnutia podľa § 15 ods. 14 písm. b) zákona o odpadoch, t.j. v konaní o určení osoby povinnej zabezpečiť zhodnotenie alebo zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu (iného ako komunálneho odpadu alebo drobného stavebného odpadu) určujú „samé seba“. V takomto prípade by bolo účelnejšie, aby bola povinnosť okresného úradu stanovená priamo zákonom (bez potreby vykonať správne konanie, ktoré sa v danom prípade javí ako nadbytočné), čím by sa výrazne celý proces skrátil.

V súvislosti s konaním o určenie osoby povinnej zabezpečiť zhodnotenie alebo zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu podľa § 15 ods. 14 zákona o odpadoch vo vzťahu k určeniu primeranej lehoty na jeho odstránenie bola vykonanými previerkami zistená potreba „zastropovania“ lehoty určenej na zhodnotenie alebo zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu.

Táto vyvstala v súvislosti so zisteniami o rôznych dĺžkach lehôt stanovených v rozhodnutiach o určenie povinnej osoby na zneškodnenie nelegálnej skládky. Zákon o odpadoch vo svojom ustanovení § 15 ods. 14 kladie pre lehotu určenú na zhodnotenie alebo zneškodnenie nelegálnej skládky len požiadavku primeranosti. Pojem primeraná lehota je pritom vo všeobecnosti pojmom neurčitým. V konaniach na úseku životného prostredia, obzvlášť v konaniach vo veciach nelegálnych skládok, kedy je životné prostredie ohrozené nelegálne uloženým odpadom s možnosťou obsahu aj nebezpečného odpadu by bolo žiadúce zákonné stanovenie hornej hranice lehoty, do ktorej bude povinná osoba musieť zhodnotiť alebo zneškodniť nezákonne umiestnený odpad.

Ukladanie dlhších lehôt na zhodnotenie resp. zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu je spôsobené aj tým, že ak je okresný úrad určený ako povinná osoba zabezpečiť zneškodnenie odpadu, tento o odstránenie odpadu požiada Centrum podpory, ktoré je organizačným útvarom Ministerstva vnútra SR. Centrum podpory Ministerstva vnútra SR má mať podľa informácií poskytnutých okresným úradom (Okresný úrad Bratislava) rozpočet na nezákonné umiestnenie odpadu 50.000,-Eur, pričom ak nemá dostatok finančných prostriedkov na odstránenie „čiernej skládky“, jej odstránenie sa časovo posunie, pričom nie je výnimočné, že sa jedná aj o dobu jedného až dvoch rokov (priorizovaný je azbest a iný nebezpečný odpad). Ďalším problémom je skutočnosť, že Centrum podpory Ministerstva vnútra SR odpad neodstraňuje, ale na jeho odstránenie sa postupuje podľa zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov tak, že sa zadáva zákazka na jeho odstránenie, čo ešte viac predlžuje odstránenie „čiernej skládky“. Vzhľadom na takýto zdĺhavý a komplikovaný postup odstraňovania nezákonne umiestneného odpadu je pravidlom, že odpadu časom pribúda, čo má za následok aj nárast nákladov na jeho odstránenie, kedy opätovne vzniká problém spojený s limitovaným rozpočtom Centra podpory.

Ide teda o zložitý proces pri zhodnocovaní a zneškodňovaní nezákonne umiestneného odpadu (mimo komunálneho a drobného stavebného odpadu), nakoľko je potrebné realizovať verejné obstarávanie, vyčleniť finančné zdroje na likvidáciu nelegálnych skládok, pričom do verejného obstarávania sa často neprihlási žiaden uchádzač, preto okresné úrady stanovujú dlhé lehoty na zhodnotenie alebo zneškodnenie odpadu.

Pri previerkach však boli identifikované aj také prípady, v ktorých okresný úrad po obdržaní oznámenia orgánu Policajného zboru podľa ustanovenia § 15 ods. 15 zákona o odpadoch o tom, že nezákonne umiestnený odpad už nie je pre účely trestného konania potrebný a je možné zabezpečiť jeho zhodnotenie alebo zneškodnenie, zostal absolútne nečinný a nezačal konanie o určenie osoby povinnej zabezpečiť zhodnotenie alebo zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu.

Ďalšou preskúmanou oblasťou pri plnení tejto úlohy bol postup a rozhodovanie obcí/miest a okresných úradov pri vyvodzovaní zodpovednosti za nezákonné umiestnenie odpadu, resp. pri rozhodovaní o priestupkoch a správnych deliktoch.

V prípadoch vyvodzovania zodpovednosti za priestupky podľa § 115 zákona o odpadoch a za iné správne delikty podľa § 117 zákona o odpadoch prevažuje rozhodovacia činnosť okresných úradov, keď obce a mestá vyvodzujú deliktuálnu zodpovednosť v danej oblasti len ojedinele. Uvedené je spôsobené nepochybne podmienkami fungovania obecnej samosprávy, na ktoré má vplyv množstvo rôznych

úloh zverených zákonom obciam (mestám) v ďalších oblastiach ich pôsobnosti a často aj personálnou nedostatočnosťou. V tejto súvislosti nemožno opomenúť ani tú skutočnosť, že vyvodzovanie zodpovednosti za porušenie povinností na úseku odpadového hospodárstva si vyžaduje okrem znalosti zákona o odpadoch, znalosť aj ďalších právnych predpisov a to správneho poriadku a zákona o priestupkoch, pričom predovšetkým obce majú s ich aplikáciou, ako vyplýva z vykonaných previerok, problémy. V rozhodovacej činnosti obcí o priestupkoch boli zaznamenané procesné nedostatky spočívajúce najmä v nedostatočnom dokumentovaní skutočností, ktoré boli podkladom rozhodovania, v nerešpektovaní zásady bezprostrednosti a ústnosti priestupkového konania, v nedostatočnom rozsahu plnenia ich poučovacej povinnosti a vo vydávaní rozhodnutí bez ich zákonných náležitostí, z ktorých najzávažnejším bola absencia špecifikácie postihovaného konania, či nesprávna kvalifikácia priestupku. Nedostatky v rozhodovacej činnosti o iných správnych deliktoch boli v menšej miere zaznamenané aj na okresných úradoch.

Opakujúcim sa negatívnym javom, ktorý vyplynul z realizovaných previerok zachovávanía zákonnosti, bola nečinnosť orgánov verejnej správy pri prejednávaní priestupkov. Zistené nedostatky v rozhodovaní orgánov verejnej správy, spočívajúce v absencii zákonom predpokladaných náležitostí rozhodnutia (§ 47 správneho poriadku), alebo v nedodržaní lehoty na rozhodnutie (§ 49 ods. 2 správneho poriadku) sa popri nekonaní orgánu verejnej správy v prípade, keď z okolností prípadu mu povinnosť konať vyplýva, paradoxne javili ako nedostatky menej závažného charakteru.

Najväčší počet týchto prípadov bol zistený Okresnou prokuratúrou Martin, a to vo vzťahu k mestu Martin, ako aj vo vzťahu k obciam Príbovce alebo Belá Dulice. Rovnako Okresný úrad Žilina, odbor starostlivosti o životné prostredie, Okresný úrad Bytča, odbor starostlivosti o životné prostredie, alebo obec Rudina v prípadoch, keď im bola postúpená orgánom činným v trestnom konaní vec podozrenia zo spáchania priestupku na úseku nakladania s odpadom, a to už po ustálení skutkového stavu veci a odhalení páchatel'a, ďalej vo veci nekonali a márne nechali uplynúť prekluzívne lehoty, zabezpečiac tak beztrestnosť páchatel'om priestupkov.

Príklad:

OU Bratislava vo všetkých preskúmaných prípadoch, v ktorých odložil vec záznamom z dôvodu nedostatočnej identifikácie páchatel'a priestupku, postupoval v rozpore s ustanovením § 60 ods. 3 zákona o priestupkoch, nakoľko v úradom zázname absentovalo označenie priestupku s odkazom na jeho paragrafové znenie, skutočností zistené zo spisu odôvodňujúce odloženie veci a napokon označenie ustanovenia § 60 ods. 3 zákona o priestupkoch s uvedením dôvodu vymedzeným v tomto ustanovení. V daných prípadoch okresný úrad úplne rezignoval na objasnenie priestupku, nakoľko nevykonal žiaden zisťovací úkon predpokladaný v ustanovení § 60 ods. 1 zákona o priestupkoch, čo nemožno akceptovať o to viac, že v konaniach pod č. OU-BA-OSZP3-2023/222272, č. OU-BA-OSZP3-2023/274050, č. OU-BA-OSZP3-2022/055603 boli súčasťou oznámení o spáchaní priestupku údaje ako poznávacia značka motorového vozidla, ktorému patrili pneumatiky hodené pri kontajnerovom stojisku, poznávacia značka motorového vozidla, ktoré malo podľa svedka umiestniť elektroodpad pri kontajnerovom stojisku, či informácia od NCODK PPZ zo dňa 03.05.2023, že zo skutku spáchaného pri Malej vodnej elektrárni Mošonň mohli byť vyhotovené kamerové záznamy. Toto všetko sú prípady, kedy sa okresný úrad mohol zaoberať vecou popísanou v oznámení a zistiť skutočností o tom, že priestupok spáchala konkrétna osoba.

Príklad:

Mesto Martin nezačalo konanie o priestupku v dvoch prípadoch (sp. zn. 37203/2022; 38016/2023) využívajúc inštitút odloženia veci podľa § 66 ods. 2 písm. a) zákona o priestupkoch, t. j. že došlé oznámenie (§ 67 ods. 2 citovaného zákona) neodôvodňuje začatie konania o priestupku alebo postúpenie veci podľa § 71 citovaného zákona. V oboch prípadoch boli veci správne orgánu odovzdané po ustálení skutkového stavu veci a odhalení páchatela. V prvom prípade Mestskou políciou Martin, v prípade druhom vyšetrovateľom Národnej centrálnej kriminality, odbor odhaľovania nebezpečných materiálov a environmentálnej kriminality Žilina.

Príklad:

Obce Príbovce a Belá Dulice sa svoju nečinnosť ani nepokúšali ukryť za procesný úkon, ako to urobilo mesto Martin. Vyšetrovateľ Prezídia Policajného zboru, Národnej centrálnej kriminality, Odboru odhaľovania nebezpečných materiálov a environmentálnej kriminality Žilina uznesením z 12. apríla 2022 sp. zn. ČVS:PPZ-348/NCK-ENV-ZA-2022 podľa § 197 ods. 1 písm. a) Tr. por. vec podozrenia z neoprávneného nakladania s odpadmi odovzdal obci Príbovce na prejednanie priestupku, nakoľko výsledky vyšetrovania preukázali, že nie je dôvod na začatie trestného stíhania, alebo na postup podľa odseku 2 (Tr. por.). Vec bola obci Príbovce doručená 13. apríla 2022 a obec doposiaľ nevykonala žiadny úkon, ostala absolútne nečinná.

Obdobne vyšetrovateľ Prezídia Policajného zboru, Národnej centrálnej kriminality, Odboru odhaľovania nebezpečných materiálov a environmentálnej kriminality Žilina uznesením z 15. mája 2022 sp. zn. ČVS:PPZ-1254/NCK-ENV-ZA-2022 podľa § 197 ods. 1 písm. a) Tr. por. vec podozrenia z neoprávneného nakladania s odpadmi odovzdal obci Belá Dulice na prejednanie priestupku, nakoľko výsledky vyšetrovania preukázali, že nie je dôvod na začatie trestného stíhania, alebo na postup podľa odseku 2 (Tr. por.). Vec bola obci Belá Dulice doručená 2. júna 2022 a doposiaľ obec vo veci vôbec nekonala.

Príklad:

Uznesením vyšetrovateľa Prezídia PZ, NCODK Prešov z 21.5.2023 bola podľa § 197 od. 1 písm. a) Trestného poriadku vec odovzdaná obci Banské na prejednanie priestupku. Súčasťou vyšetrovacieho spisu boli aj dôkazy, ktoré zakladali podozrenie zo spáchania skutku konkrétne osobu. Obec Banské následne 11.9.2023 vydala podľa § 60 ods. 3 písm. b) zákona o priestupkoch záznam o uložení veci č. 1/2023 s konštatovaním, že sa nepodarilo v lehote určenej v § 59 ods. 4 zákona o priestupkoch zistiť skutočnosť svedčiacu o tom, že priestupok spáchala konkrétna osoba. Iné procesné úkony v rámci konania o priestupku vykonané neboli. V danom prípade prokurátor konštatoval, že zo strany orgánov činných v trestnom konaní bolo zabezpečené dostatočné penzum dôkazov na začatie konania o priestupku, jeho prejednanie a na rozhodnutie o ňom.

Z previerkovej činnosti vyplynulo, že prioritou obcí je rýchle odstránenie skládok, pričom priestupkovú agendu vnímajú skôr ako zbytočnú administratívnu záťaž. Výsledkom takéhoto prístupu je, že len v malej miere dochádza k zisťovaniu pôvodcov odpadov a ich sankcionovaniu, čo môže rezonovať aj v povedomí verejnosti a mať negatívny dopad z hľadiska generálnej prevencie.

Na vyššie zistené porušenia zákona reagovali prokuratúry celkovo **220 opatreniami prokurátora z toho 19 protestov a 210 upozornení.**

V nasledovnom tabuľkovom prehľade je uvedený počet podaných prokurátorských opatrení prijatých na základe vykonaných previerok podľa územných obvodov krajských prokuratúr a úspešnosť ich vybavení ku dňu vypracovania Zhodnotenia:

Tabuľka - Počty prokurátorských opatrení a ich úspešnosť

	Protesty				Upozornenia			
	počet	vyhovené	nevyhovené	nerozhodnuté	počet	vyhovené	nevyhovené	nerozhodnuté
KP BA	0	0	0	0	8	8	0	0
KP TT	4	2	0	2	26	24	0	2
KP TN	4	4	0	0	25	25	0	0
KP NR	3	3	0	0	36	31	0	5
KP ZA	1	1	0	0	24	24	0	0
KP BB	1	1	0	0	26	24	0	2
KP KE	4	2	0	2	16	12	0	4
KP PO	2	2	0	0	49	26	0	23
spolu	19	15	0	4	210	174	0	36

Záverom možno konštatovať, že zistená pasivita orgánov verejnej správy na úseku nezákonného umiestňovania odpadov je v rozpore s pozitívnym záväzkom štátu naplňovať obsah základného práva na ochranu životného prostredia garantovaného článkom 44 Ústavy Slovenskej republiky. Treba zdôrazniť, že nielen zákonodarca má povinnosť v zákone podrobne upraviť práva a povinnosti pri ochrane životného prostredia, ale aj orgány štátnej správy by mali vynaložiť maximálne úsilie zabezpečiť svojim obyvateľom priaznivé životné prostredie.

Časť 3.B.

Závery trestného odboru Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky

Po oboznámení sa so záznamami jednotlivých prokurátorov – špecialistov KP je potrebné konštatovať, že v prevažnej väčšine preskúmaných spisových materiálov neboli zaznamenané zásadné formálne nedostatky, ktoré by odôvodňovali prijatie opatrení smerujúcich k zrušeniu meritórnych rozhodnutí OČTK. Výnimkou sú prípady spomenuté prokurátorom – špecialistom KP Košice, ktorý vo vzťahu k štyrom trestným veciam prijal opatrenia spočívajúce v uložení pokynu na začatie trestného stíhania vo veci za účelom náležitého zistenia skutkového stavu veci. Vo všetkých prípadoch sa jednalo o veci, v ktorých došlo k ich odovzdaniu, resp. postúpeniu na prejednanie priestupku napriek tomu, že aplikácia ustanovenia § 10 ods. 2 Tr. zák. (materiálny korektív) nebola správna a konanie malo byť posúdené ako trestný čin. Zhodne možno poukázať aj na závery prokurátora – špecialistu KP Prešov, ktorý v dvoch trestných veciach konštatoval nezákonnosť uznesení o postúpení vecí vyšetrovateľom NCODK podľa § 214 ods. 1 Tr. por. z dôvodov, že boli naplnené všetky formálne znaky, ako aj materiálne znaky trestného činu, avšak vzhľadom na už uloženú sankciu príslušným orgánom a dobu, ktorá uplynula od spáchania skutku (viac ako dva roky), neinicioval podanie protestu prokurátora a následné obnovenie vyšetrovania. V jednej trestnej veci konštatoval nepreskúmateľnosť uznesenia vyšetrovateľa NCODK pre nedostatok

dôkazov, avšak zhodne ako v predchádzajúcich spomenutých veciach neboli splnené podmienky na iniciovanie podania protestu prokurátora. O týchto záveroch bude informovať všetky OP v rámci jeho služobného obvodu. Vo vzťahu k zisteniam prokurátora KP Prešov – špecialistu možno uviesť, že tieto boli aj predmetom diskusie v rámci programu pracovnej porady organizovanej KP Prešov pre poverených prokurátorov OP, ktorá sa konala v dňoch 04.11.2024 – 05.11.2024 vo Vzdelávacom a rehabilitačnom centre prokuratúry v Starej Lesnej, a ktorej sa aj prokurátori trestného odboru osobne zúčastnili.

Prokurátori – špecialisti KP konštatovali, že uznesenia podľa zadaných kritérií obsahovali všetky zákonné náležitosti vyžadované Tr. por., ktoré sú zakotvené v ustanovení § 176 Tr. por. a väčšina prokurátorov pozitívne ocenila zriadenie a fungovanie NCODK, čo sa prejavilo aj vo zvýšenej kvalite preskúmaných rozhodnutí vyšetrovateľov NCODK. Z preskúmaných záznamov prokurátorov – špecialistov KP nevyplývali poznatky, že by príslušný správny orgán, ktorému bola vec odovzdaná/postúpená, rozporoval závery, alebo aj rozsah vyšetrovania zo strany vyšetrovateľov NCODK. V minulosti boli totiž zaznamenané prípady, kedy správne orgány žiadali príslušnú OP, resp. priamo nadriadenú prokuratúru, preskúmať správnosť a zákonnosť postupu OČTK.

Vo vzťahu k formálnym nedostatkom rozhodnutí vyšetrovateľov NCODK je potrebné poukázať na jeden konkrétny nedostatok, ktorý spočíval v nesprávnom obsahu poučenia v uzneseniach o odovzdaní/postúpení veci. Konkrétne boli zistené pochybenia v stanovení „odkladného účinku“ podanej sťažnosti, resp. nepriznaní tohto účinku.

Podľa § 185 ods. 6 Tr. por. sťažnosť má odkladný účinok, len kde to zákon výslovne ustanovuje.

Podľa § 214 ods. 4 Tr. por. môže proti uzneseniu podľa odseku 1 obvinený, poškodený a oznamovateľ podať sťažnosť, ktorá má odkladný účinok.

Viacero rozhodnutí vyšetrovateľov NCODK podľa § 197 ods. 1 písm. a) Tr. por. obsahovalo nesprávne poučenie v tom smere, že v ňom bol priznaný odkladný účinok sťažnosti, naopak vo viacerých rozhodnutiach vyšetrovateľov NCODK podľa § 214 ods. 1 Tr. por. nebol prípadnej sťažnosti priznaný odkladný účinok. Uvedené pochybenia avizovali prokurátori - špecialisti KP Bratislava, KP Trnava, ako aj KP Košice.

V tomto smere možno oceniť kvalitu vykonávaných previerok zo strany niektorých prokurátorov – špecialistov KP, ktorí si daný nedostatok všimli napriek tomu, že kontrola správnosti poučenia nebola obsahom kritérií hľadísk. Zároveň je však potrebné uviesť, že takýto nedostatok v postupe niektorých vyšetrovateľov NCODK bol známy z dohľadovej činnosti prokurátorov trestného odboru, ako aj bol následne konzultovaný s vedením NCODK, avšak uvedený negatívny jav sa vyskytoval len v prvopočiatkoch po vzniku NCODK, teda prevažne v roku 2022, a v aktuálnom čase je jeho výskyt skôr raritný.

Nemožno opomenúť opakujúce sa nedostatky vyšetrovateľov NCODK spočívajúce v nesprávnom určení orgánu, ktorému má byť vec odovzdaná podľa § 197 ods. 1 písm. a) Tr. por., resp. orgánu, ktorému má byť vec postúpená podľa § 214 ods. 1 Tr. por., pričom v danom smere je potrebné odkázať na závery formulované v časti 2. B1. 1. bod 1 Previerkovej časti.

Nemožno prehliadnúť, že z predložených záznamov z previerok prokurátorov – špecialistov KP nie je zrejmé, či a akým spôsobom reagovali príslušní poverení prokurátori OP na vyššie popísané nedostatky v postupoch, ako aj rozhodnutiach vyšetrovateľov NCODK, najmä v smere určenia správneho orgánu, ktorému má byť vec odovzdaná/postúpená na prejednanie.

Naopak je možno oceniť aktívny prístup niektorých poverených prokurátorov OP, ktorí po tom, ako bola vec právoplatne vyšetrovateľom NCODK odovzdaná/postúpená na prejednanie príslušnému orgánu, sa tohto orgánu následne dopytovali na spôsob rozhodnutia, prípadne si rozhodnutie o príslušnom priestupku/správnom deliktu vyžiadali. V tejto súvislosti možno dodať, že uvedený dopyt vykonával priamo poverený prokurátor OP, ale aj boli zistené prípady, v ktorých príslušný poverený prokurátor OP vec vyťažil prokurátorovi netrestného úseku prokuratúry, ktorého poprosil/dožiadal o zabezpečenie tejto informácie od príslušného správneho orgánu. Takúto aktivitu prokurátori trestného odboru už v minulosti ocenili v rámci iných, nimi vykonávaných zhodnotení.

V rámci ďalších zistení je zo záznamov z previerok prokurátorov – špecialistov KP zrejmé, že častým problémom v rámci dokazovania trestnej činnosti súvisiacej s nakladaním s odpadom býva situácia, kedy vznikne skládka odpadov, zvyčajne zložená z komunálneho odpadu, na ktorú následne rozličné subjekty začnú naväzovať odpad, prevažne zo svojich domácností, z dôvodu ktorého je v praxi náročné ustáliť konkrétnu zodpovednú osobu, ako aj rozsah činu (raritne pritom dôjde k pristihnutiu osoby pri čine). V tejto súvislosti možno poukázať aj na zistenia prokurátora – špecialistu KP Prešov, ktorý uviedol, že v dvoch prípadoch, ktoré boli odovzdané/postúpené príslušnému správne orgánu, boli veci odložené záznamom (nezistený páchatel', preklúzia), v štyroch veciach nebolo doposiaľ vydané rozhodnutie, dve veci poverený prokurátor OP nedosledoval (išlo o hromadné skládky pri osadách) a v dvoch prípadoch obce vôbec nekonali s tým, že odpad uložíli odstrániť páchatel'ovi, resp. uviedli, že na konanie o priestupku nemali čas, priestor a potrebný personálny stav. Obce a samosprávy odôvodňujú svoje (ne)konanie finančnými a personálnymi problémami, ako aj problémami s určením nákladov za odpad, ktoré sú často nevymáhateľné.

V rámci ďalších zistení je nevyhnutné poukázať na nasledovné ustanovenia zákona o odpadoch a vo vzťahu k ich dodržiavaniu uviesť nasledovné:

Podľa § 15 ods. 7 zákona o odpadoch ak príslušný orgán štátnej správy odpadového hospodárstva zistí skutočnosť nasvedčujúcu tomu, že bol spáchaný trestný čin, vykoná jej oznámenie podľa osobitného predpisu a konanie o určenie zodpovednej osoby za nezákonné umiestnenie odpadu nezačne.

Podľa § 15 ods. 14 zákona o odpadoch v prípadoch uvedených v odsekoch 7, 12 a 19 príslušný orgán štátnej správy odpadového hospodárstva začne konanie vo veci určenia osoby povinnej zabezpečiť zhodnotenie alebo zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu v súlade s týmto zákonom. Orgán štátnej správy odpadového hospodárstva v rozhodnutí uvedie, že zhodnotenie alebo zneškodnenie nezákonne umiestneného odpadu v súlade s týmto zákonom zabezpečí v určenej primeranej lehote, aby nedošlo k ohrozeniu života alebo zdravia ľudí alebo k poškodeniu životného prostredia a na vlastné náklady

a) obec, na ktorej území bol nezákonne umiestnený odpad, ak ide o komunálne odpady alebo drobné stavebné odpady,

b) príslušný orgán štátnej správy odpadového hospodárstva, ak ide o iné odpady ako odpady uvedené v písmene a),

c) držiteľ nezákonne umiestneného odpadu alebo osoba uvedená v odseku 2, ak prejaví záujem o zabezpečenie zhodnotenia alebo zneškodnenia nezákonne umiestneného odpadu, pričom ak ide o

1. komunálne odpady alebo drobné stavebné odpady, použije sa ustanovenie odseku 13,

2. iné ako komunálne odpady alebo drobné stavebné odpady, výlučne prostredníctvom osoby, ktorá má na túto činnosť oprávnenie podľa tohto zákona.

Podľa § 15 ods. 15 zákona o odpadoch ak po oznámení podľa odseku 7 orgán policajného zboru oznámi orgánu štátnej správy odpadového hospodárstva, že pre nezákonne umiestnený odpad je možné zabezpečiť zhodnotenie alebo zneškodnenie, postupuje sa podľa odseku 14. Ak orgán Policajného zboru neoznámi do 30 dní odo dňa doručenia oznámenia podľa odseku 7 príslušnému orgánu štátnej správy odpadového hospodárstva, že nezákonne umiestnený odpad možno zhodnotiť alebo zneškodniť, príslušný orgán štátnej správy odpadového hospodárstva požiada orgán Policajného zboru o zaslanie informácie, či potrebuje nezákonne uložený odpad pre potreby svojho ďalšieho zisťovania.

Z viacerých záznamov z previerok prokurátorov KP – špecialistov vyplynuli nedostatky v činnosti orgánov PZ plynúce z nespĺnenia si povinnosti vyžadovanej v § 15 ods. 15 zákona o odpadoch, pričom sa jedná o trestné veci, v ktorých začal vyšetrovateľ NCODK konať na základe oznámenia správneho orgánu. V tejto súvislosti však povinnosť „dopytovať sa u orgánu PZ“ podľa tohto ustanovenia zákona o odpadoch si vo väčšine prípadov neplnili ani príslušné správne orgány. V tomto smere možno však poukázať na zistenia a závery prokurátorov – špecialistov KP Košice, KP Trenčín, ktoré sa nachádzajú v Kapitole 2., časti 2.B. Previerkovej časti zhodnotenia.

Osobitne je potrebné vyjadriť sa k legislatívnym zmenám, ktoré najmä v priebehu roka 2024 významnou mierou zmenili Tr. zák., a to najmä vo vzťahu k úprave výšky škody v § 125 Tr. zák., a teda aj rozsahu trestného činu, ako aj k iniciatívam a zmenám Tr. zák., ktoré do budúcnosti (zrejme v priebehu roka 2025) prinesie implementácia Smernice EÚ o ochrane ŽP prostredníctvom trestného práva č. 2024/1203 Európskeho parlamentu a Rady, ktoré v súhrne priniesli, resp. aj rozšíria stav, že mnoho skutkov, právne kvalifikovateľných ako podozrenie z protiprávneho konania spáchaného na úseku environmentálnej kriminality, bude posudzovaných „len“ ako podozrenie zo spáchania priestupku/správneho deliktu. Najmä v oblasti neoprávneného nakladania s odpadom bude zrejme potrebné zvýšiť hranicu rozsahu pri základnej skutkovej podstate trestného činu podľa § 302 Tr. zák. na „aspoň vo väčšom rozsahu“ (aktuálne je stanovený rozsah „aspoň v malom rozsahu, teda nad 700,-€), nakoľko bolo z praxe zistené, že náklady na legálne odstránenie odpadu vo výraznej miere stúpili, čím aj výrazne stúpili počty konaní právne kvalifikovateľných ako podozrenie z trestného činu. Prokurátori trestného odboru majú za to, že aktuálna právna úprava v danom smere prináša neprimeranú trestnoprávnu represiu, pričom viaceré konaní, právne kvalifikovateľných ako trestný čin neoprávneného nakladania s odpadmi podľa § 302 ods. 1 Tr. zák. by mohlo byť účinne prejednaných v správnom konaní, za súčasnej možnosti uloženia primeranej sankcie, nehovoriac o možnosti uloženia opatrení na nápravu následkov protiprávneho konania. Danú iniciatívu, ktorá by fakticky rozšírila administratívno-právny postih na úseku environmentálnej kriminality, podporili aj viacerí zástupcovia OÚ, SIŽP, prípadne iných štátnych orgánov, s ktorými bola daná téma prokurátormi trestného odboru diskutovaná.

V nadväznosti na uvedené, ako aj zistenia z vykonaných previerok, a to na trestnom, ako aj netrestnom úseku činnosti prokuratúry, možno vyjadriť isté obavy, či aktuálne personálne obsadenie, ako aj technické vybavenie správnych orgánov, v ktorých kompetencii je odpadové hospodárstvo, bude schopné následne účinne plniť svoje úlohy na danom úseku, pokiaľ sú už aktuálne známe také nedostatky v ich činnosti, ktoré neumožňujú riadne a efektívne plniť ich úlohy v zmysle príslušných zákonov (primárne spomínaný nedostatok v personálnych kapacitách).

V postupoch a rozhodnutiach vyšetrovateľov NCODK neboli zaznamenané také nedostatky, ktoré by si zo strany GP SR vyžadovali prijatie osobitných opatrení. Vyššie popísané nedostatky v činnosti vyšetrovateľov NCODK však budú zo strany prokurátorov trestného odboru prejednané s vedením NCODK, ako aj súčasne budú oboznámené na plánovanej pracovnej porade prokurátorov trestného odboru v roku 2025. Prokurátori trestného odboru budú apelovať na prokurátorov – špecialistov KP, ako aj na všetkých poverených prokurátorov OP, aby zvýšili kvalitu dozorovej činnosti najmä vo vzťahu k previerkou zisteným nedostatkom rozhodnutí vyšetrovateľov NCODK.

Vzhľadom na previerkou zistené poznatky možno konštatovať, že v postupoch OČTK v oblasti podozrenia z trestného činu podľa § 302 Tr. zák. neboli identifikované podstatné nedostatky, ktoré by boli spôsobilé negatívne ovplyvniť stanovené ciele štátu v oblasti boja proti neoprávnenému nakladaniu s odpadmi, ale zlyháva štátna správa, ktorá by mala byť hlavným garantom zákonnosti v oblasti odpadového hospodárstva. Naopak OČTK v praxi častokrát nahrádzajú činnosť príslušných štátnych orgánov odpadového hospodárstva, a to nielen pri zisťovaní páchatel'ov, ustálení rozsahu činu, ale ich aj, v mnohých prípadoch, v ktorých im boli veci odovzdané/postúpené na prejednanie priestupku, musia urgovať, aby vo veci konali.

Časť 3.C. Spoločné závery

Problematika nezákonného umiestňovania odpadov má presah nielen na úseku štátnej správy, ale aj na úseku výkonu pôsobnosti orgánov činných v trestnom konaní. Vzhľadom na skutočnosť, že previerky boli súčasne vykonávané prokurátormi netrestného ako aj prokurátormi trestného úseku, je možné vychádzať z vyššie koncipovaných záverov a ich vzájomných prienikov vyvodiť zásadné poznatky.

Možno konštatovať, že spoločným menovateľom postupu orgánov štátnej správy a orgánov činných v trestnom konaní v oblasti nezákonného umiestňovania odpadov na území Slovenskej republiky je vyvodzovanie (administratívnoprávnej a trestnoprávnej) zodpovednosti pôvodcom (páchatel'om) týchto nelegálnych skládok. Podstatou úspešného boja štátu reprezentovaného jeho orgánmi proti negatívne mu fenoménu nelegálnych skládok, je účinné odhalenie a ustálenie subjektu, ktorý ich vytvoril a následné vyvodenie príslušnej zodpovednosti, či už vo forme uloženia sankcie (trestu) resp. povinnosti na odstránenie nelegálnej skládky na jeho náklady. Je nepochybné, že cez vyvodenie príslušnej zodpovednosti možno dosiahnuť nielen účinné odstránenie samotnej skládky, ale aj následný postih páchatel'a v trestnom alebo priestupkovom konaní, čo môže mať generálne odstrašujúci resp. výchovný účinok do budúcnosti.

V tomto kontexte možno konštatovať, že komplexnou previerkovou činnosťou tak na trestnom, ako aj na netrestnom úseku boli v danej oblasti zistené zásadné systémové nedostatky. Z pohľadu činnosti orgánov činných v trestnom konaní neboli zistené také nedostatky, ktoré by boli spôsobilé ovplyvniť úspešnosť pri ustálení páchatel'a protiprávneho konania na úseku neoprávneného nakladania s odpadmi. Ak aj boli zistené určité pochybenia v ich postupe a rozhodnutiach, tieto sa dotýkali výlučne porušenia procesných ustanovení Tr. por., a to len formálnej povahy. Naopak práve v postupe orgánov štátnej správy na úseku odpadového hospodárstva (OÚ, obce/mestá) boli zistené mnohé pochybenia, a to aj zásadnejšieho charakteru, pričom práve tieto orgány sú tým „slabším“ článkom v účinnej spolupráci v boji proti nelegálnym skládkam.

Vykonanými previerkami bola zároveň zistená nedostatočná spolupráca medzi vyšetrovateľmi NCODK a orgánmi štátnej správy odpadového hospodárstva. V prípadoch, keď orgány činné v trestnom konaní nezákonne umiestnený odpad už nepotrebujú pre účely trestného konania, aktívne neoznamujú správny orgánom, že pre nezákonne umiestnený odpad je možné zabezpečiť jeho zhodnotenie alebo zneškodnenie. Boli zistené aj prípady, kedy už samotné oznámenie správneho orgánu obsahovalo aj žiadosť o zaslanie informácie, či vyšetrovateľ NCODK potrebuje nezákonne uložený odpad pre potreby svojho ďalšieho zisťovania. Vyšetrovatelia NCODK však na takéto žiadosti nereagovali. Pochybenia v tomto smere však boli zistené aj na strane orgánov štátnej správy odpadového hospodárstva, nakoľko žiadosti správnych orgánov podľa § 15 ods. 15 zákona o odpadoch o zaslanie informácie, či vyšetrovateľ NCODK potrebuje nezákonne uložený odpad pre potreby svojho ďalšieho zisťovania, boli evidované vo vyšetrovacích spisoch len v ojedinelých prípadoch.

Vo vzťahu ku kvalite, v akej boli poznatky týkajúce sa existencie nezákonne umiestneného odpadu odovzdávané zo strany okresných úradov podľa § 3 ods. 2 Tr. por. orgánom činným v trestnom konaní možno uviesť, že prokurátorské previerky poukázali aj na problémy okresných úradov pri spracúvaní odborných vyjadrení. Právnické osoby, ktoré majú v predmete činnosti nakladanie s odpadmi, často neboli ochotné poskytovať OÚ súčinnosť za účelom ustálenia nákladov súvisiacich so zneškodnením odpadu. Správne orgány nedisponujú aktuálnymi cenníkmi a využívajú často verejne dostupné zdroje na internete a tým odôvodňujú aj všeobecný charakter záverov vyplývajúcich z ich odborných vyjadrení.

Výrazným nedostatkom v oblasti nezákonného umiestňovania odpadov je neexistujúci jednotný informačný systém odpadového hospodárstva, pričom v súčasnosti platný mechanizmus ohlasovania vzniku odpadov správny orgánom zo strany jednotlivých subjektov, ktoré nakladajú s odpadmi, sa javí ako nedostatočný. Následné výstupy, ktoré spracúva Ministerstvo životného prostredia SR v systéme RISO na základe údajov, ktoré do systému zadávajú OÚ na základe hlásení dotknutých subjektov, nezodpovedajú realite. V rámci vyšetrovania je potom potrebné tieto údaje (hlásenia o vzniku odpadov, doklady o spracovaní, zbere odpadu atď.) opätovne overovať na základe dokumentácie zaslanej subjektmi, ktoré s odpadmi nakladali, čo je časovo náročné a predlžuje celkovú dĺžku vyšetrovania.

Vykonanými previerkami bolo preukázané, že obce/mestá či okresné úrady sa vo väčšine prípadov dozvedajú o existencii nezákonných skládok odpadu od orgánov činných v trestnom konaní a nie naopak. Orgány štátnej správy by však mali mať prehľad o výskyte skládok na ich území. Navrhovaný jednotný informačný systém by mohol obsahovať jednak údaje o výskyte nezákonne umiestneného odpadu

a rovnako aj informáciu o tom, či je vo vzťahu k predmetnej skládke vedené trestné konanie, alebo je skládka riešená v režime zákona o odpadoch. V prípade, že by vo vzťahu ku konkrétnemu nezákonne umiestnenému odpadu prebiehalo niektoré z konaní upravených v § 15 a nasl. zákona o odpadoch (konanie o určení zodpovednej osoby, konanie o určení osoby povinnej zabezpečiť zhodnotenie alebo zneškodnenie), by toto konanie bolo evidované v predmetnom systéme. Vytvorenie jednotného informačného systému by tak prispelo k informovanosti orgánov činných v trestnom konaní, ako aj orgánov štátnej správy o výskyte a stave vybavovania nelegálnych skládok na ich území, ako aj k zisteniu informácií o tom, či už niektorý orgán vo vzťahu ku konkrétnej skládke koná, resp. konať začal. V tejto súvislosti možno dodať, že daný systém by taktiež mohol aktívne prispieť k eliminácii situácií, kedy o tom istom skutku konajú rozličné orgány, prípadne kedy napríklad v časti skutku už konal príslušný orgán štátnej správy a postihol páchatela skutku v správnom konaní a následne je vec vedená v trestnom konaní, pričom by mohlo dôjsť k situácii, ktorá by viedla k porušeniu zásady „ne bis in idem“. Nezriedka totiž prokurátori trestného úseku iniciujú prostredníctvom prokurátorov netrestného úseku podanie protestu prokurátora proti právoplatnému rozhodnutiu o uložení sankcie v správnom konaní z dôvodu prebiehajúceho trestného stíhania o tom istom skutku.

Previerkovou činnosťou na netrestnom, ako aj trestnom úseku bolo zistené, že nepochybne väčšia snaha a aktivita smerujúca k zisteniu a následnému potrestaniu páchatela vo vzťahu k nezákonne umiestnenému odpadu je vynakladaná zo strany orgánov činných v trestnom konaní. O pasivite obcí/miest, ako aj okresných úradov svedčí nielen nízky počet administratívnych spisov, ktoré boli predložené orgánom prokuratúry za účelom vykonania previerok, ale aj zistená nečinnosť v priestupkovom konaní.

V mnohých prípadoch okresné úrady konanie o priestupku začali až potom, čo si právoplatné rozhodnutie o priestupku vyžiadali dozorový prokurátor, keď „dosledoval“ skončenie trestnej veci. V nadväznosti na uvedené sa javí ako vhodné prijať opatrenie, aby dozoroví prokurátori po nadobudnutí právoplatnosti uznesení vydaných podľa § 197 ods. 1 písm. a) Tr. por. a uznesení vydaných podľa 214 ods. 1 Tr. por., vyťažili príslušnému netrestnému úseku činnosti prokuratúry poznatok o takomto postupe, a to za účelom dosledovania činnosti a rozhodnutia správneho orgánu, ktorému bola vec odovzdaná/postúpená na prejednanie.

Prijatím takéhoto opatrenia by tak netrestný úsek prokuratúry prispel k eliminácii nečinnosti správnych orgánov na úseku neoprávneného nakladania s odpadmi minimálne v tých veciach, o ktorých bude mať vedomosť z trestného úseku.

Vychádzajúc z obsahu zhodnotenia stavu zákonnosti v postupe a rozhodovaní orgánov verejnej správy na úseku nezákonného umiestňovania odpadov podľa zákona o odpadoch a stavu zákonnosti v postupe orgánov činných v trestnom konaní pri neoprávnenom nakladaní s odpadmi, možno vyjadriť presvedčenie, že na základe vykonaných previerok a zhromaždených informácií došlo k naplneniu zmyslu a účelu úlohy, ktorá bola pod č. 10 zaradená do Plánu hlavných úloh prokuratúry SR na rok 2024. Výsledok tejto úlohy, ktorý je zhmotnený v tomto zhodnutí, poskytuje komplexný prehľad o spôsobe fungovania a kvalite činnosti okresných úradov, obcí či miest pri plnení si svojich úloh na úseku štátnej správy odpadového hospodárstva, ako aj orgánov činných v trestnom konaní pri výkone ich trestnoprávnej pôsobnosti. Súčasne možno konštatovať, že k riadnemu spracovaniu danej problematiky a formulovaniu v zhodnutí spomenutých záverov by nebolo možné pristúpiť bez aktívneho zapojenia prokurátorov trestného a netrestného úseku prokuratúry, pričom

pre plnenie úlohy sa vzájomná previazanosť a komunikácia prokurátorov ukázala ako kľúčová.

Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti, možno záverom vzniesť pochybnosti o tom, či práve orgány štátnej správy na úseku odpadového hospodárstva budú do budúcnosti schopné si riadne plniť im zo zákona plynúce povinnosti, nakoľko možno očakávať, že dôjde k zvýšeniu nápadu vecí, ktoré budú spadať do ich pôsobnosti, a to nielen vzhľadom na novelu Tr. zák. účinnú od 06.08.2024, ktorou, okrem iného, došlo aj k zmene výšky škody (§ 124 - § 126 Tr. zák.), ale aj z dôvodu plánovaných legislatívnych návrhov vzťahujúcich sa na posilnenie rozsahu administratívnoprávneho trestania v danej oblasti, ktoré zhodne spadá do pôsobnosti vymedzených orgánov štátnej správy (najmä OÚ, obce, SIŽP). Závery vykonaných previerok krajskými prokuratúrami potvrdili ich poznatky o personálnom poddimenzovaní okresných úradov, pričom vo vzťahu k obciam možno dodať, že výkon ich pôsobnosti na úseku odpadového hospodárstva sa javí vo väčšine prípadov ako nedôsledný a neúčinný.